

J A A R S T U K K E N 2 0 1 8

I N H O U D S O P G A V E

JAARVERSLAG 2018	4
AANBIEDINGSBRIEF	5
Aanbiedingsbrief	5
Leeswijzer	10
DE PROGRAMMA'S	13
1 Publieksdiensten	14
2 Samenleving	16
3 Wonen	28
4 Milieu	30
5 Bereikbaarheid	34
6 Beheer openbare ruimte	36
7 Ruimtelijke ordening	41
8 Veiligheid	47
9 Economie	50
10 Bestuur en concern	53
FINANCIËLE OVERZICHTEN	55
1 Algemene dekkingsmiddelen	55
2 Het financieel resultaat 2018	61
3 Overzicht overhead, VPB en onvoorzien	66
DE PARAGRAFEN	70
1 Lokale heffingen	70
2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	74
3 Onderhoud kapitaalgoederen	82
4 Grondbeleid	83
5 Financiering	87
6 Bedrijfsvoering	92
7 Verbonden partijen	95
JAARREKENING 2018	100
BIJLAGEN	101
1 Balans en toelichting	101
2 Overzicht baten en lasten per programma en beleidsveld	115
3 Overzicht baten en lasten per taakveld/programma	117
4 SiSa	119
5 Overzicht reserves	121
6 Beleidsindicatoren	125
7 Overzicht kredieten	129
8 WNT-verantwoording 2018	133
9 Verslag Auditcommissie	135
10 Controleverklaring	136

J A A R V E R S L A G 2 0 1 8

A A N B I E D I N G S B R I E F

Aanbiedingsbrief

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met genoegen bieden wij u de jaarstukken 2018 aan. Hiermee legt het college verantwoording af over het gevoerde beleid en de financiële resultaten. In deze aanbiedingsbrief lichten wij de belangrijkste ontwikkelingen en besluiten kort toe:

- Hoofdpunten inhoudelijke verantwoording
- Het financieel resultaat
- Resultaatbestemming
- Rechtmatigheid uitgaven en bestedingen op kredieten

HOOFDPUNTEN INHOUDELIJKE VERANTWOORDING

In de jaarrekening wordt traditiegetrouw terug geblikt op de realisatie van het coalitieakkoord. Afgelopen jaar stond onder andere in het teken van de gemeenteraadsverkiezingen en de vorming van een nieuw college. Hierdoor hebben we afgelopen jaar met twee verschillende coalitieakkoorden gewerkt. Het vorige coalitieakkoord is geheel uitgevoerd. Op 29 juni 2018 presenteerde de nieuwe coalitie van Purmerend het coalitieakkoord 'Samen bouwen aan de stad'. Het nieuwe college is vanaf de installatie volop aan de slag gegaan om de uitvoering van de geformuleerde ambities in de steigers te zetten. Zo zijn in de laatste maanden van 2018 flinke stappen gezet in de realisatie van tijdelijke woningen en is voor nieuwbouwprojecten het besluit genomen dat wordt gebouwd volgens het principe 30% sociale huur, 30% doorstroom en 40% vrije keuze. Tevens is in het kader van onze duurzaamheidsambities een aanvang gemaakt met de pilot Purmerend aardgasvrij. Verder is een start gemaakt met onderwijsagenda en het locatieonderzoek naar de opvang voor chronisch verslaafden. In de programmabegroting 2019-2022 zijn bedragen gereserveerd voor onder meer wonen, groen en duurzaamheid zodat de uitvoering van het coalitieakkoord verder vorm kan worden gegeven. In de jaarstukken staan wij hier uitgebreider bij stil en het college wil graag met u in gesprek over de uitvoering. De toelichting in de programma's biedt hiertoe een goed handvat, daarnaast wordt een aantal zaken specifiek belicht in deze aanbiedingsbrief.

De stad Purmerend

Purmerend is een stad in transitie. De ontwikkelingen die we nu doormaken zijn spannend en de vraagstukken worden met veel enthousiasme en energie aangepakt. Het besluit om bij nieuwbouwprojecten het principe 30% sociale huur, 30% doorstroom en 40% vrije keuze te hanteren begon direct al meer vorm te krijgen. Door met woningbouwcorporaties en de markt gesprekken te voeren en met hen ook ideeën, verwachtingen en standpunten uit te wisselen tijdens het seminar 30-30-40 in P3 is een solide basis gelegd voor verdere samenwerking. Ondertussen wordt er steeds meer gebouwd en dat zien we terug in de bouwleges. Ook is een begin gemaakt met de voorbereidingen om tot een nieuw parkeerbeleid te komen. Inmiddels is in kaart gebracht welke locaties nader onderzocht worden met betrekking tot de bouw van een nieuwe parkeergarage.

Er is hard gewerkt om achterstanden in het groen weg te werken. Door de groenimpuls kon veel oude beplanting verwijderd worden. Dat hielp ook in het schoffel onderhoud, er kon meer aandacht worden besteed aan licht vervuilde plantvakken die daar veel baat bij hadden. Afgelopen jaar zijn 165 sterk verwaarloosde plantvakken aangepakt. Met een structurele bijdrage aan het cyclisch onderhoud kan jaarlijks 22 keer worden gemaaid en worden er acht schoffelronden gelopen. Daarbij is een flinke post ingeruimd voor het extra snoeiwerk. Daarmee kan de achterstand in de grotere plantsoenen de komende jaren worden weggewerkt. Eind 2018 is het Groenplan Purmerend aan de raad aangeboden en vastgesteld. De verwachting is dat we binnen enkele jaren een structureel hogere beeldkwaliteit zullen halen.

In 2018 is de laatste hand gelegd aan de Duurzaamheidsagenda 2019-2022. Hierin staan onze ambities, activiteiten en inzet op het gebied van duurzaamheid verwoord. Deze duurzaamheidsagenda is februari jl. door uw raad vastgesteld. De activiteiten met betrekking tot de energietransitie zijn onverminderd doorgegaan.

In de pilotwijk Aardgasvrij (95 woningen) zijn in 2018 diverse goed bezochte bewonersavonden georganiseerd en zijn 'keukentafel-gesprekken' gevoerd met en bij de bewoners thuis over het aardgasvrij maken van hun woning. Daarnaast brachten veel bewoners een bezoek aan de 'modelwoning' in de Gasinjetstraat om zich persoonlijk te laten informeren over aardgasvrij-wonen (bijv. aanpassingen in de meterkast en koken op een inductieplaat). Begin oktober heeft het ministerie van BZK een deel van de wijk Overwhere Zuid (1276 gebouwen) geselecteerd voor een grootschalige proeftuin aardgasvrije wijken. De gemeente ontvangt een bijdrage van bijna 7 miljoen euro om de woningen in deze wijk aardgasvrij te maken.

Daarnaast is gestart met het op poten zetten van de Regionale Energiestrategie (RES), zoals vastgesteld in het InterBestuurlijkProgramma. De RES is een instrument om te komen tot regionaal gedragen keuzen voor de opwekking van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag en energie-infrastructuur. In het najaar van 2018 werd de planning, die gekoppeld is aan het Klimaatakkoord, duidelijk. De regio Zaanstreek Waterland is direct gestart met de voorbereidingen voor een RES. De RES Zaanstreek Waterland vormt een onderdeel van de RES NoordHollandZuid. De (definitieve) RES NHZ moet binnen 1 jaar na ondertekening van het Klimaatakkoord worden vastgesteld door 30 gemeenteraden, het provincie bestuur en in drie algemene vergaderingen van waterschappen (vermoedelijk is dat voor de zomer van 2020).

Leven in Purmerend

Ten aanzien van jeugdzorg voeren we een steeds strakkere regie wat een positief effect heeft op de kwaliteit, snelheid en kosten waarmee zorg geleverd wordt. De registratie verloopt beter en is opgeschoond, zodat we beter zicht hebben op wat er aan zorg wordt verleend. Hierdoor hebben we betrouwbare managementinformatie gekregen, waardoor de kosten beter inzichtelijk zijn. Deze managementinformatie en de input vanuit onze loketmedewerkers Jeugd, de jeugdteams en anderen die werken in de wijk maakt dat we snel kunnen reageren op signalen en kunnen bijsturen waar nodig. Bijvoorbeeld door in contact te treden met 1 van de jeugdhulpaanbieders.

Voor het basisonderwijs zijn in het Integraal Huisvestingsplan 2018-2021 (IHP) afspraken gemaakt. De ontwikkelingen in het onderwijs gaan echter snel en evaluatie/actualisatie van het IHP is daarom wenselijk. Ten aanzien van het voortgezet onderwijs is ook gestart met het opstellen van een Integraal Huisvestingsplan met afspraken voor de huisvesting van de scholen die voortgezet onderwijs aanbieden.

In juni 2018 is de nota Gezondheidsbevordering 2018-2021 vastgesteld. Dit veel omvattende en vaak vernieuwende beleid richt zich op zes aandachtspunten: overgewicht, roken, alcohol- en drugsgebruik, eenzaamheid, zorg rond mensen met psychische problemen en complexe ouderenproblematiek. De aandachtspunten en vele acties zijn opgehaald bij de organisaties en inwoners van Purmerend. De uitvoering van de nota is in volle gang: van waterdrinken op de scholen, suïcidepreventie tot het signaleren en samen aanpakken van de eenzaamheid van ouderen.

Het krediet voor hulpmiddelen WMO moest 2 maal via een raadsbesluit worden verhoogd. De hogere budgetten waren nodig als gevolg van de vergrijzing, de extramuralisering (verzorging buiten instellingen), het verlagen van de eigen bijdrage en de noodzakelijke technische vervanging van "oude" gebruikte hulpmiddelen. Overigens is er slechts beperkt gebruik gemaakt van de 2^e verhoging van het krediet.

Onze inspanningen om werkplekken te creëren voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt begint haar vruchten af te werpen. Bedrijven kiezen steeds vaker de insteek om zelf het werk zo te organiseren dat het aansluit

bij iemand zijn mogelijkheden in plaats van sec te kijken naar wat iemand kan. Hierdoor krijgt men niet alleen een zinvolle dagbesteding, maar vooral ook het gevoel er weer bij te horen!

De inzet van extra handhaving op winkelcentra heeft een positief effect op schoon, heel en veilig en nodigt uit tot (frequenter) winkelbezoek. Ook aan het stimuleren van toeristische bezoek aan Purmerend is hard gewerkt. Omdat stadspromotie niet alleen van de gemeente is maar van de hele stad heeft de Stichting Stadspromotie 2000 Plus hiertoe dit stokje in februari 2018 overgenomen. Inzet is partijen bij elkaar te brengen, zichtbaar te zijn op social media en de historie van Purmerend actief uit te dragen. Inmiddels stapt een derde uit de Hop on Hop off bus die Purmerend aan doet.

Fusie Beemster

Op 27 september 2018 heeft de gemeenteraad van Purmerend zich positief uitgesproken over de intentie om te fuseren met de gemeente Beemster. De beoogde herindeling gaat uit van een fusiedatum van 1 januari 2022. In een Bestuurlijk Akkoord zijn afspraken gemaakt over hoe dit proces samen wordt doorlopen: in harmonie, gelijkwaardigheid en tegen zo min mogelijk kosten. Beemster en Purmerend hebben bij het intentiebesluit samen een plan van aanpak vastgesteld om te komen tot een herindelingsontwerp in 2019 op basis waarvan definitieve besluitvorming plaatsvindt. Het college hecht in dit proces belang aan het vroegtijdig in het proces zo goed mogelijk informeren en betrekken van inwoners, instellingen en ondernemers bij de herindeling. Hiervoor zijn activiteiten ontplooid die met name gericht zijn op participatie en draagvlak. Dit proces is in 2018 voorbereid en heeft plaatsgevonden van begin januari tot medio maart 2019. Na besluitvorming in de gemeentes zijn de provincie en het rijk aan zet.

De gemeentelijke organisatie

De effecten van de eind 2016 ingezette veranderingen binnen de organisatie zijn steeds duidelijker merkbaar. Het leggen van verbindingen binnen het eigen domein en vooral tussen de domeinen begint gemeengoed te worden. Dat vertaalt zich in de toegevoegde waarde die aan de stad wordt geleverd. Bewoners en ondernemers herkennen dit en praten veel positiever over de wijze waarop ze met de gemeente omgaan. Daarnaast komt Purmerend op verschillende terreinen beter en sterker op de kaart te staan. Er wordt steeds vaker gesproken over onze deskundigheid en eigen manier van werken. Dat heeft een gunstig effect op de beeldvorming en daarmee ook op onze positie op de arbeidsmarkt. Mensen willen graag voor onze gemeente werken, de aanwas van jonge(re) medewerkers is zelfs opvallend te noemen. Meer dan de helft van de nieuwe medewerkers die vorig jaar in dienst zijn getreden is onder de 37 jaar!

HET FINANCIËEL RESULTAAT

Het financieel resultaat

We sluiten 2018 af met een voordelig resultaat van bijna € 2,9 miljoen. Dit is € 2,5 miljoen positiever dan vermeld in de tweede tussenrapportage 2018. De belangrijkste afwijking ten opzichte van de tweede tussenrapportage 2018 zit in het programma Samenleving. Het verschil betreft de onderbesteding op de budgetten voor maatschappelijke ondersteuning en werk en inkomen. Het jeugdbudget laat dit jaar voor het eerst een overschrijding zien. In de tweede tussenrapportage is een prognose opgenomen voor de besteding van jeugd - en Wmo budget. Voor jeugd hebben wij daarbij een verwachte overschrijding aangekondigd tussen € 500.000 en € 2.500.000 en voor Wmo een onderbesteding. Als gevolg van de gelijktijdige daling in het bestaande bestand uitkeringsgerechtigden (1.718 begroot en 1.584 gerealiseerd) is er een onderbesteding op het onderdeel inkomensondersteuning.

Tabel afwijking per programma/beleidsveld groter dan € 250.000

Programma/Beleidsveld	Bedrag
1. Publiekdiensten/beleidsveld publiekdiensten	
- Lagere lasten en hogere baten omgevingsvergunningen	348
2. Samenleving/beleidsveld Sport en recreatie	
- Lagere lasten sport en recreatie	290
2. Samenleving/beleidsveld Jeugd	
- Hogere lasten jeugdwet	-932
2. Samenleving/beleidsveld Maatschappelijke ondersteuning	
- Lagere lasten Wmo oud	333
- Lagere lasten Wmo nieuw	644
2. Samenleving/beleidsveld Werk en inkomen	
- Lagere lasten en baten inkomensondersteuning	785
6. Beheer openbare ruimte/beleidsveld BOR	
- Lagere lasten en hogere baten kunstwerken en wegen	347
7. Ruimtelijke ordening/beleidsveld RO	
- Lagere lasten en lagere baten particuliere initiatieven (inclusief taakstelling vastgoed)	-692
9. Economie	
- Lagere lasten pilot aardgasloos	554
10. Bestuur en concern	
- Lagere lasten griffie, raad en college	407
Overzicht overhead	
- Lagere lasten en hogere baten huisvesting, facilitair, overige en management	509
- Lagere lasten overige verrekeningen	328
Algemene dekkingsmiddelen	
- Hogere baten gemeentefonds	236

Het totaal van bovenstaande afwijkingen (groter dan € 250.000) op de programma's en algemene dekkingsmiddelen telt op tot € 3,2 miljoen voordelig. Het totaal van de afwijkingen op de programma's en algemene dekkingsmiddelen bedraagt in totaal € 4,4 miljoen voordelig. Het verschil wordt verklaard door afwijkingen kleiner dan € 250.000 die hier niet zijn vermeld. Genoemde afwijkingen zijn ontstaan na het opmaken van de 2e tussenrapportage en weerspiegelen de realiteit dat de gemeentelijke financiën qua voorspelbaarheid tot op zekere hoogte een onzekere component blijven bevatten. In perspectief van totale begroting van ongeveer € 237 miljoen bedraagt de afwijking 1,86%.

BEOORDELING FINANCIËLE POSITIE

Dankzij het positieve rekeningresultaat over 2018 is de algemene reserve inmiddels al hoger dan het benodigde weerstandsvermogen. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is onderbouwd dat het benodigde weerstandsvermogen op dit moment € 16,4 miljoen bedraagt. Daarmee beschikt Purmerend over meer weerstandscapaciteit dan nodig is voor de afdekking van de risico's.

Ook de schuldpositie van de gemeente verbeterde. In de paragraaf weerstandsvermogen hebben we kengetallen opgenomen over de schuld en het eigen vermogen.

RESULTAATBESTEMMING

Het resultaat voor bestemming bedraagt € 2.844.853 voordelig. Dit resultaat moet expliciet door de gemeenteraad worden bestemd. Ons college stelt u de volgende bestemming voor en geeft daarbij de belangrijkste overweging:

- Het toevoegen van een bedrag van € 250.000 aan het exploitatiebudget openbare ruimte, teneinde de reeds verplichte kosten op onderhoudswerkzaamheden in 2019 te kunnen uitvoeren;

- Het doorschuiven van het incidentele budget pilot aardgasvrij. De uitvoering en daarmee de aanwending van uitvoeringskrediet van € 825.000 vindt plaats in 2019 en 2020. Voor 2019 € 500.000 en 2020 € 325.000.
- Het doorschuiven van het incidentele fusiebudget. De niet gerealiseerde onderzoeks- en advieskosten in 2018 worden als volgt bestemd: € 75.000 in 2019, € 72.000 in 2021 en € 12.000 in 2022;
- Het toevoegen van € 50.000 voor incidentele budget voor het stimuleren groene daken en gevels in 2019.

In het hoofdstuk ' het financieel resultaat 2018' worden bovenstaande resultaatbestemmingen nader toegelicht.

Het resultaat na bovenstaande voorgestelde bestemmingen bedraagt € 1.560.853. De gemeenteraad moet dit resultaat expliciet bestemmen. Wij stellen uw raad voor om dit bedrag toe te voegen aan de algemene reserve. Als dit voorstel wordt bekrachtigd bedraagt de algemene reserve ultimo 2018 € 22.252.793.

RECHTMATIGHEID UITGAVEN EN BESTEDINGEN OP KREDIETEN

In de paragraaf bedrijfsvoering wordt aangegeven in welke mate er begrotingsonrechtmatigheden zijn in de uitgaven voor de verschillende programma's en wordt uitleg gegeven over de samenhang met mutaties op de reserves, hogere baten en onvermijdelijke uitgaven.

Naast de exploitatie is er ook sprake van afwijkingen in de sfeer van de kredieten. Indien de overschrijding groter is dan 3% en/of € 100.000 dient hiervoor alsnog instemming te worden gevraagd aan uw raad. Gebleken is dat er kredieten zijn overschreden, maar binnen de tolerantiegrenzen zijn gebleven.

De secretaris

De burgemeester

Drs. G. Blom

Mr. D. Bijl

Leeswijzer

HOOFDSTUKINDELING

Voorliggende jaarstukken 2018 van gemeente Purmerend zijn opgesteld volgens de voorschriften in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Achtereenvolgens komen aan de orde:

- De verantwoording van de programma's;
- De algemene dekkingsmiddelen;
- Het overzicht overhead, VPB en onvoorzien;
- Het financieel resultaat 2018;
- De verplichte paragrafen bij de jaarrekening;
- De balans per 31 december 2018 met toelichting.

In de bijlagen treft u ten slotte aan:

- De portefeuillevverdeling van het college van B&W;
- Het overzicht van baten en lasten op programma- en beleidsveldniveau;
- Het overzicht van baten en lasten per taakveld/programma;
- Het overzicht van en toelichting op reserves;
- Het overzicht van in 2018 afgesloten kredieten en nog doorlopende kredieten;
- De Sisa-verantwoording 2018 (dit betreft de verantwoording naar het Rijk);
- De bezoldiging van topfunctionarissen;
- De begrotingsonrechtmatigheid;
- De beleidsindicatoren;
- De controleverklaring.

OPBOUW VAN DE HOOFDSTUKKEN

De aanbiedingsbrief

In de aanbiedingsbrief gaat het college kort in op een aantal in het oog springende resultaten uit 2018 en de oorzaak van het financieel resultaat. Ook doet het college een voorstel aan de gemeenteraad voor de bestemming van het resultaat.

De verantwoording van de programma's

Per programma komt aan de orde:

- De inleiding van het programma. Hierin staat kort het doel van het programma, zoals verwoord in begroting 2018.
- Wat willen we bereiken met het programma? Ofwel, wat zijn de beoogde maatschappelijke effecten? In deze paragraaf geven we aan wat Purmerend in de huidige bestuursperiode wil bereiken met het betreffende programma. In 2018 is een nieuw college aangetreden met een nieuw coalitieprogramma. De begroting 2018 met de beoogde maatschappelijke effecten zijn nog door het vorige college geformuleerd. Voor 2018 zijn grotendeels geen realisatiecijfers voorhanden.
- Wat hebben we daarvoor gedaan? Ofwel, wat hebben we gedaan om de gewenste maatschappelijke effecten te bereiken? Als we bepaalde voor 2018 toegezegde acties en prestaties niet konden afronden, geven we aan waarom en of we de actie alsnog uitvoeren en afronden.
- Wat heeft het gekost? In deze paragraaf behandelen we eerst de lasten en baten per programma en afwijkingen in de beleidsvelden ten opzichte van de tweede tussenrapportage 2018. Daarna volgt een toelichting op de afwijkingen bij de reserves, investeringen en een overzicht van de incidentele baten en lasten. Afwijkingen groter dan € 100.000 ten opzichte van de tweede tussenrapportage 2018 lichten we toe (in de afwijkingenkolom presenteren we begroting minus realisatie). Het totaaloverzicht van de investeringen zijn opgenomen in bijlage V.

In de tabellen kunnen afrondingsverschillen zichtbaar zijn tussen de som van de afzonderlijke producten en het gehele programma.

Algemene dekkingsmiddelen

Met inachtneming van het BBV moet er ook verplicht een onderdeel overzicht algemene dekkingsmiddelen in de programmaverantwoording staan. Dit onderdeel is opgenomen in hoofdstuk 3 Algemene dekkingsmiddelen.

Deze middelen kennen, in tegenstelling tot heffingen als het rioolrecht of de afvalstoffenheffing, geen vooraf bepaald bestedingsdoel. De niet vrij besteedbare heffingen worden, evenals de ontvangsten van de specifieke uitkeringen in de programma's waarvan ze voor een deel de kosten dekken, verantwoord.

Het overzicht overhead, VPB en onvoorzien

In de programma's moeten alleen de kosten worden opgenomen van het primaire proces. De kosten moeten zoveel mogelijk direct worden toegerekend aan de betreffende taken en activiteiten. Activiteiten die onder de overhead vallen, zijn grofweg in te delen in: ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën) en ondersteunende personen op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat). Om te kunnen vaststellen welke kosten onder de overhead vallen, is de volgende definitie opgesteld: "alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces".

De post 'onvoorzien' is bedoeld als dekking voor (een schatting van) uitgaven die niet zijn voorzien in de begroting. Het bedrag hiervoor wordt geraamd per programma of voor de begroting in zijn geheel. Het is wettelijk voorgeschreven dat er een post 'onvoorzien' wordt opgenomen. Voor Purmerend is een post onvoorzien opgenomen van € 50.000.

Als gevolg van de invoering van de 'Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen' zijn gemeenten verplicht vennootschapsbelasting (Vpb) te betalen als zij een fiscale onderneming hebben. Dit onderdeel is hier ook opgenomen.

Het financiële resultaat 2018

In dit hoofdstuk geven we een samenvattend overzicht van de baten en lasten van de afzonderlijke programma's en de algemene dekkingsmiddelen. Dit noemen we het resultaat voor bestemming. Conform het BBV presenteren we hierna de mutaties in de reserves. Deze vergelijken we met de mutaties zoals opgenomen in de begroting en de bijstellingen op de begroting die de gemeenteraad heeft vastgesteld. Hierna resteert het zogenaamde resultaat voor bestemming. We doen de gemeenteraad een voorstel om aan dit bedrag een bestemming te geven. Dit resultaat krijgt een bestemming in de besluitvorming door de raad bij vaststelling van de programmarekening. De paragraaf eindigen we met een beschrijving van de gebeurtenissen na de balansdatum die niet zijn verwerkt in de programmarekening.

De paragrafen

In de paragrafen doen we verslag van het (financiële) beleid en de uitvoering daarvan.

De balans en toelichting

In dit hoofdstuk zetten we allereerst uiteen welke waarderingsgrondslagen we hanteren in Purmerend. Daarna volgt een beschrijving en toelichting van de afzonderlijke onderdelen van de balans en de mutaties die in 2018 zichtbaar zijn.

Bijlagen

In de bijlagen staan overzichten die deels verplicht zijn (Sisa) en deels informatief zijn voor de raad. De bijlagen lichten we hier verder niet toe.

Twee bijlagen zijn pas beschikbaar kort voor vaststelling van de rekening door de gemeenteraad.

Dit betreft:

- *De controleverklaring van de accountant*

In de verklaring geeft de accountant een oordeel over de getrouwheid en de rechtmatigheid van de zaken die in het jaarverslag en jaarrekening zijn opgenomen. Het oordeel van de accountant betreft de volgende onderdelen: wat heeft het gekost, het resultaat en de balans en de toelichting hierop.

- *Het verslag van de auditcommissie*

De Auditcommissie formuleert een advies aan de gemeenteraad over de programmarekening, mede aan de hand van het accountantsverslag en de accountantsverklaring.

D E P R O G R A M M A ' S

1. PUBLIEKSDIENSTEN	14
2. SAMENLEVING	16
3. WONEN	28
4. MILIEU	30
5. BEREIKBAARHEID	34
6. BEHEER OPENBARE RUIMTE	36
7. RUIMTELIJKE ORDENING	41
8. VEILIGHEID	47
9. ECONOMIE	50
10. BESTUUR EN CONCERN	53

Programma

1

P U B L I E K S D I E N S T E N

Portefeuillehouder: E. Tijmstra

Inleiding

Bij dienstverlening staat het belang van inwoners en bedrijven op de eerste plaats. Binnen de geldende wet- en regelgeving leveren we maatwerk. Dit gebeurt steeds meer digitaal.

Wat willen we bereiken

Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld 1.1 Publieksdienstverlening

Purmerend hanteert een klantgerichte benadering. Deze manier van werken kenmerkt zich door een goede (digitale) dienstverlening en een snelle, professionele en zorgvuldige afhandeling van de vragen, aanvragen en meldingen. Daarbij wordt een ieder binnen de mogelijkheden in zijn of haar context zo goed mogelijk geholpen.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Organisatie gemeenteraadsverkiezing gecombineerd met het raadgevend referendum over de wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (Wiv).
- Implementatie van 6 nieuwe e-diensten in 2018 zoals het digitaal doorgeven van verhuizingen.
- Bij het beoordelen van vergunningsaanvragen kijken wij naar de mogelijkheden om de aangevraagde activiteiten te vergunnen. De focus ligt op het zoeken naar wegen en oplossingen om binnen de wet, rekening houdend met de wensen van de aanvrager en omgeving, de activiteiten mogelijk te maken. Het aantal vergunningsaanvragen voor (nieuw)bouwprojecten is in 2018 toegenomen ten opzichte van de begroting.
- In 2018 is gestart met het digitaal afhandelen van aanvragen omgevingsvergunningen Wabo wat geresulteerd heeft in het verkorten van de doorlooptijd.
- Jaarlijks wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld voor vergunningverlening, toezicht en handhaving waarin de activiteiten nader zijn uitgewerkt.
- Ter bevordering van het duurzaam bouwen in de stad is in de legesverordening 2018 de mogelijkheid opgenomen om bij nieuwbouw een korting op de leges omgevingsvergunning te verlenen. De duurzaamheidskorting wordt in 2019 voortgezet en uitgebreid met bestaande bouw. Met de vergroening van de bouwleges is een bijdrage geleverd aan de duurzaamheidsambities van de gemeente.
- In 2018 zijn er op het gebied van handhaving de nodige inspanningen verricht om, op met name industrieterreinen, illegale bewoning van bedrijfspanden tegen te gaan. Bij een aantal bedrijfspanden is illegale bewoning geconstateerd. Na het starten van handhavingstrajecten, is bij een aantal panden de illegale bewoning

beëindigd en in andere gevallen is met bestuursrechtelijke handhaving aangestuurd op beëindiging van de illegale bewoning.

Bestuurlijke producten 2018

Bestuurlijk product	Jaartal	Kwartaal
Evaluatieverslag vergunningverlening, toezicht en handhaving Purmerend	Jaarlijks	Gerealiseerd
Uitvoeringsprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving Purmerend	Jaarlijks	Gerealiseerd
Legesverordening	Jaarlijks	Gerealiseerd

Wat heeft het gekost

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2017	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 bijgesteld	Realisatie 2018	Afwijking
Lasten	-6.003	-6.195	-6.612	-6.433	180
Baten	6.704	3.352	4.696	4.962	266
Saldo	700	-2.843	-1.916	-1.471	445

Het programma Publieksdiensten heeft per saldo een voordelige afwijking van € 445.000. Dit komt door € 180.000 lagere lasten en € 266.000 hogere baten.

AFWIJINGEN BELEIDSVELD PUBLIEKDIENTSTVERLENING

	lasten	Baten
Omgevingsvergunningen	156.000	192.000
Overige afwijkingen	24.000	74.000
Totaal aan afwijkingen	180.000	266.000

Omgevingsvergunningen

Bij de 1e Turap 2018 was er rekening gehouden met meer (inhuur)capaciteit om de bouw aanvragen te kunnen behandelen. Deze extra capaciteit is niet volledig ingezet. Dit resulteert in € 156.000 lagere lasten. Ten opzichte van de 2e Turap 2018 is er € 192.000 meer opgelegd aan WABO-leges door nog verder aantrekkende bouwvolumes.

Overige afwijkingen

De overige afwijkingen blijven onder de toelichtingsgrens van € 100.000 en worden hierdoor niet apart toegelicht.

RESERVES

Er zijn geen reserves in dit programma.

INVESTERINGEN

In 2018 zijn er geen afwijkingen op de investeringen.

STRUCTURELE EFFECTEN

Voor dit programma zijn er geen structurele effecten.

INCIDENTELE LASTEN EN BATEN

Er zijn geen incidentele baten en lasten in dit programma.

Programma

2

S A M E N L E V I N G

Portefeuillehouders: P. van Meekeren, E. Tijmstra, T. Kroese, M. Hegger en H. Rotgans

Inleiding

Dit programma omvat gemeentelijke taken binnen het sociaal domein: kunst en cultuur, sport en recreatie, wijkmanagement, jeugd, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning en werk en inkomen. Door de bredere taken en verantwoording op deze beleidsterreinen wordt er doorlopend gezocht naar de samenhang en samenwerking tussen de beleidsvelden. Hierbij wordt er gekeken naar de ontschotting van de vormen van zorg én de budgetten.

Wat willen we bereiken

Beleidsveld Kunst en cultuur

Beoogd maatschappelijk effect

Kunst en cultuur dragen in belangrijke mate bij aan een goed leefklimaat in de stad en zetten Purmerend regionaal meer op de kaart. Er is een gevarieerd en goed toegankelijk kunst- en cultuuraanbod. Iedere Purmerender komt met kunst en cultuur in aanraking. Er worden combinaties gezocht met onderwijs en zorg.

Beleidsveld Sport en recreatie

Beoogd maatschappelijk effect

Een sterk ontwikkeld verenigingsleven, een gevarieerd aanbod van sportstimuleringsactiviteiten en goede sport- en recreatievoorzieningen maken het de Purmerenders gemakkelijk om gezond te leven en elkaar te ontmoeten. Intensivering van de inzet bij sport en recreatie door middel van samenwerking met onderwijs en zorg.

Beleidsveld Wijkmanagement

Beoogd maatschappelijk effect

Buurten en wijken zijn 'schoon, heel en veilig'. Purmerenders doen meer zelf aan het onderhoud van hun wijk en zijn actief in hun buurt. Zij hebben invloed op de ontwikkeling van de buurt en vinden daar voldoende mogelijkheden om elkaar te ontmoeten. De wijkmanager is hierin ondersteunend en schakelt tussen partijen daar waar nodig.

Beleidsveld Jeugd

Beoogd maatschappelijk effect

Ouders zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kinderen. Indien ouders het niet zelf kunnen, speelt hun directe omgeving een belangrijke rol (familie, burens, vrienden en vrijwilligers). Als gemeente ondersteunen we gezinnen door te investeren in preventie, advies en lichte vormen van ondersteuning en indien nodig specialistische jeugdhulp. Hiermee willen we bereiken dat kinderen in onze gemeente gezond en veilig opgroeien. Hier hoort het tijdig kunnen bieden van passende ondersteuning aan gezinnen bij, waarbij de eigen regie van ouders meer centraal komt te staan en er meer samenhangende hulp op alle leefdomeinen wordt geboden.

Beleidsveld Onderwijs

Beoogd maatschappelijk effect

Kinderen groeien in Purmerend op tot verantwoordelijke, zelfstandige en zelfredzame volwassenen. Hun ontwikkeling door de jaren heen (van 0 tot 23) verloopt volgens een doorlopende lijn: van geboorte tot en met studie en arbeidsmarkt. Het onderwijs is de belangrijkste basisvoorziening. School is een veilige plek waar kwalitatief goed onderwijs wordt geboden. Onderwijs, zorgprofessionals en gemeente signaleren vroegtijdig dat kinderen extra hulp nodig hebben. Deze kinderen kunnen rekenen op extra ondersteuning zoals taalonderwijs, spraaktechniek, psychologische hulpverlening en jeugdhulp. Combinaties hierin zijn belangrijk om de ontwikkeling van het kind maximaal te ondersteunen.

Beleidsveld Maatschappelijke ondersteuning

Beoogd maatschappelijk effect

Purmerenders die vanwege hun handicap of maatschappelijke positie hulp nodig hebben, krijgen op grond van de nieuwe Wmo toereikende en op de vraag afgestemde ondersteuning. Mensen blijven zo lang mogelijk zelfstandig wonen en steunen elkaar zoveel mogelijk. Een beroep op de overheid wordt pas gedaan wanneer andere mogelijkheden niet aanwezig zijn.

Beleidsveld Werk en inkomen

Beoogd maatschappelijk effect

Zoveel mogelijk Purmerenders werken naar vermogen, en verwerven daaruit een inkomen om in hun levensonderhoud te voorzien. Zij staan midden in het leven en bewegen zich in de maatschappij, tussen de mensen. Er is een vangnet voor Purmerenders die uitvallen of dreigen uit te vallen, of die onvoldoende middelen hebben om mee te doen. 'Meedoen' staat centraal. Purmerenders krijgen daartoe passende ondersteuning en doen daar desgevraagd iets voor terug.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Beleidsveld Kunst en cultuur

- Er is een divers en kwalitatief hoogwaardig cultureel aanbod in stand gehouden.
- De culturele instellingen hebben regelmatig overleg ter versterking van de samenwerking. Uitingen van deze samenwerking zijn de culturele UITdagen en het Alliantielab.
- Bij P3 is een nieuw bestuur geïnstalleerd. Er wordt gesproken over aanpassingen aan het pand om van P3 weer een gezond poppodium te maken en de samenwerking met andere culturele organisaties te verbeteren.
- Er zijn verschillende projecten en initiatieven ingezet die kwetsbare inwoners in contact brengen met kunst en cultuur.
- Stichting Vier het Leven bezocht met ca. 500 ouderen 50 voorstellingen in de Purmaryn. Begeleid door ruim 150 vrijwilligers waren de ouderen, die niet meer in staat zijn zelfstandig het theater te bezoeken, te gast in de Purmaryn.
- Als vervolg op de succesvolle jubileumactie om groep 8 van de basisscholen hun eindmusical in het theater op te voeren, brachten 13 scholen 31 voorstellingen over het voetlicht. 's Middags waren medeleerlingen toeschouwer en 's avonds zagen familieleden en vrienden de kinderen schitteren op een professioneel podium.

Beleidsveld Sport en recreatie

- Op alle peuteropvanglocaties is peutergym mogelijk gemaakt.
- Cabbageball (een initiatief van een betrokken inwoner) in het Leeghwaterpark is mogelijk gemaakt in samenwerking met Spurd.
- Tijdens Winters Purmerend is met groot succes een tijdelijke ijsbaan op de Koemarkt gerealiseerd.
- Op initiatief van een fysiotherapeut zijn beweeggroepen opgezet in Purmer-Noord, om inwoners uit hun sociale isolement te halen.

- Tijdens de extreem warme zomerdagen hebben de buurtsportcoaches van Spurd (samen met gemeente en brandweer) een (gratis) waterspektakel in het Leeghwaterpark georganiseerd. Er kwamen honderden inwoners op deze verkoeling af.
- De renovatie van het Leeghwaterbad is afgerond.
- Er zijn 3 kunstgrasvelden gerenoveerd.
- Voor alle kunstgrasvelden zijn maatregelen genomen om de verspreiding van de rubberkorrels tot een minimum te beperken.
- Het jeugdveld hockey is voorzien van duurzame verlichting.
- In november zijn de nieuwe kleedkamers van Purmersteijn officieel geopend.
- In Purmerland (Weidevenne) heeft begin april twee weken lang een sportcontainer gestaan, dit was een groot succes. Door dit succes is gesproken met een aantal sportieve wijkbewoners om het gebied een sportief karakter te geven.

Beleidsveld Wijkmanagement

- Wijkmanagement heeft steeds meer een regierol bij (complexe) sociaal maatschappelijk en fysieke problematieken die een impact hebben op de veiligheid en leefbaarheid in de buurt en wijk.
- Vanuit een coördinerende rol wordt het "Werk in Wijken" steeds meer vormgegeven.

Beleidsveld Jeugd

- De jeugdgezondheidszorg (JGZ) zal nog verder afgestemd moeten worden op waar de behoeften van ouders en kinderen liggen. Samen met de gemeenten uit de regio Zaanstreek- Waterland hebben wij onderzocht op welke wijze de JGZ kan worden aangepast zodat maatwerk mogelijk is.
 - Praktijkondersteuners Jeugd Geestelijke Gezondheidszorg worden ter ondersteuning van de huisartsen bij psychische hulpvragen van kinderen ingezet. Doel is om in een zo vroeg mogelijk stadium hulp te bieden aan kinderen met psychische problemen en waar mogelijk de doorstroom naar specialistische jeugdhulp te voorkomen. Alle praktijkondersteuners hebben nauw contact de jeugdteams.
 - Er heeft een evaluatie over mediation bij echtscheiding plaatsgevonden. Ouders geven in 85% van de gevallen aan dat de mediation geholpen heeft. Een gemeentelijk pand in Purmer-Zuid is ingezet als tijdelijke woonruimte bij complexe echtscheidingen, die dermate schadelijk waren voor de kinderen en/of een van de ouders. Het was het doel om rust te krijgen binnen het gezin en van daaruit te zoeken naar een andere, permanente woonplek. Hier hebben 8 gezinnen gebruik van gemaakt.
 - Professionals uit het onderwijs en de jeugdhulp zijn meer met elkaar in verbinding gebracht. Hierdoor is er een betere samenwerking ontstaan die de ontwikkeling van het kind ten goede komt. Deze ingezette lijn willen we intensiveren waar nodig en mogelijk.
 - Er heeft een grote verandering plaatsgevonden in het jeugdstelsel. Met de nieuwe werkwijze in de regionale specialistische jeugdhulp is veel meer dan voorheen de opdracht meegegeven om de ondersteuningsbehoeften van de jeugdige en zijn ouders breed in kaart te brengen. Daarnaast is het resultaat van de hulp in plaats van het aanbod centraal komen te staan. De verandering heeft veel inspanningen gekost van Loket Jeugd, verwijzers aanbieders en gemeenten, en zal ook de komende tijd nog het geval zijn.
 - De Toegang tot Jeugdhulp (Loket Jeugd) is uitgebreid. Om de samenwerking te bevorderen en expertise te delen zijn GZ psychologen en medewerkers van de Gecertificeerde Instellingen (GI) vanuit het jeugdteam toegevoegd aan het Loket Jeugd. Zo is er meer vanuit een breder perspectief gekeken naar wat er nodig is in een gezin onder andere door het meegaan op huisbezoek.
 - Tijdens de implementering van het project multidisciplinaire aanpak (MDA++) is duidelijk geworden dat er in de basis van de ketenaanpak huiselijk geweld en kindermishandeling hiaten nog aangepakt moeten worden zoals:
 - integrale aanpak van casuïstiek,
 - afstemming tussen de verschillende organisaties
 - uitvoering van casusregie en/of procesregie
- Er is gewerkt aan het op orde krijgen van de basis, dit zetten we door in 2019 in samenwerking met de regio.

- Sinds september 2018 is Buurtgezinnen.nl actief in Purmerend. Dit initiatief is gestart om gezinnen te ontlasten. Het hele principe is op vrijwillige en sociale voet, waarbij gezinnen andere gezinnen helpen in de opvoeding en thuissituatie. Gezinnen die overbelast zijn worden gekoppeld aan gezinnen in de buurt die ondersteuning willen geven. De eerste matches hebben al in 2018 plaatsgevonden.

Beleidsveld Onderwijs

- De harmonisatie van de kinderopvang en peuterspeelzaal is afgerond. Het maatwerk is geborgd in een subsidieverordening. De peuterspeelzalen, nu te noemen peuteropvang, hebben aan alle kwaliteitseisen van de nieuwe wetgeving voldaan. Om de doorgaande leerlijn te bevorderen zijn in de subsidieverordening regels opgenomen die flexibel aanbod van opvang mogelijk maakt.
- De pilot rond de voor-, vroegschoolse educatie (VVE)-regisseur is gecontinueerd en uitgebreid. Hierdoor kunnen peuters op de kinderopvang ook ondersteuning krijgen bij taal- en spraakachterstand.
- Aan diverse scholen is ondersteuning geboden bij het opzetten van naschoolse ateliers, extra leesondersteuning en Schoolmaatschappelijk Werk (Smw+).
- In april 2018 is in de regio Waterland de notitie "Thuiszittersaanpak regio Waterland" opgesteld. Deze aanpak houdt in dat er intensief wordt samengewerkt om tot een passende oplossing te komen voor de leerling. Hierdoor is een afname van leerlingen die langer dan drie maanden thuiszitten te zien.
- We zijn het gesprek gestart met het primair onderwijs over bewegend onderwijs, waarbij bewegend leren centraal staat.
- We zijn gestart met het opzetten van een onderwijsagenda.

Beleidsveld Maatschappelijke ondersteuning

- In juni 2018 is een cliëntervaringsonderzoek gehouden onder ontvangers van ondersteuning vanuit de Wmo. Over alle aspecten van de ondersteuning vanuit de Wmo is men tevreden. Purmerend scoort in dit onderzoek beter dan gemeenten van dezelfde grootte en beter dan Nederland totaal.
- Er is nauw samengewerkt met de Adviesraad Sociaal Domein Purmerend. De adviesraad heeft meerdere adviezen uitgebracht en op eigen initiatief een onderzoek uitgevoerd naar de toegang tot het sociaal domein. Het onderzoek geeft een indruk van de integrale toegang tot het sociaal domein. Het biedt de gemeente een aantal aanbevelingen welke zijn meegenomen en gedeeld.
- Toezicht Wmo is ondergebracht bij de GGD Zaanstreek-Waterland. Dit jaar was beschermd wonen het thema van het Regulier Toezicht, waarbij er geen ernstige tekortkomingen zijn geconstateerd.
- Er is een grote variatie aan aanbod van activiteiten om eenzaamheid tegen te gaan, waaronder een aantal kleine (burger)initiatieven. In de week van de eenzaamheid is aandacht besteed aan bewustwording.
- Na de zomer is gestart met BuurtBlik waarbij senioren met een camera de wijk in zijn gegaan om reportages te maken over activiteiten in Purmerend en deze te delen met leeftijdsgenoten.
- Er is een toenemend beroep gedaan op de maatwerkwerkvoorzieningen hulp bij het huishouden en individuele begeleiding. Daarnaast is ook het aantal verstrekte hulpmiddelen en trapliften toegenomen.
- De subsidieregeling voor het oplossen van woningen voor mensen met een fysieke beperking is opgezet.
- Hulp- en dienstverleners die te maken hebben met mensen met dementie zijn getraind om hier mee om te gaan.
- Om te komen tot een voorziening voor inwoners die dak- of thuisloos zijn en te maken hebben met een (chronische) verslaving is gestart met een locatieonderzoek.
- Samen met de regiogemeenten in Waterland is gewerkt aan de regiovisie en aanpak beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2019-2022.
- De GGD Zaanstreek-Waterland heeft samen met de twee andere GGD-regio's in Noord-Holland gewerkt aan een integrale aanpak voor mensen met verward gedrag. Onderdeel daarvan is een pilot om de opvang en begeleiding van deze groep te versterken. Hier is in twee wijken in Purmerend mee gestart.
- Het LHBT-netwerk is getraind om zelfmoordgedachten te signaleren en bespreekbaar te maken.
- In de zomer is gestart met kindhulpverlening in de maatschappelijke opvang.
- De overgang van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) per 1 januari 2018 is door het Rijk uitgesteld naar 2019.

Beleidsveld Werk en inkomen

- Het participatiebedrijf Werkom is 1 januari 2018 officieel van start gegaan. De overgang van de begeleiding van mensen met een overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt naar Werkom is gerealiseerd.
- Werkom heeft doorgebouwd op de intensivering van de regionale werkgeversdienstverlening. De doorontwikkeling naar een toekomstbestendig Werkgeversservicepunt is gestart en moet in 2019 verder vorm krijgen.
- Er zijn 3 indicaties nieuw beschut werk afgegeven door het UWV, er zijn in totaal 5 cliënten nieuw beschut werk. Bij Werkom zijn 4 werkplekken voor deze cliënten gerealiseerd. Voor 1 persoon wordt nog gekeken welke plek het meest passend is.
- De evaluatie van de minimaregelingen (armoedebeleid) is breed opgezet en wordt in 2019 afgerond. Preventie, en meer specifiek vroegsignalering, heeft een prominente plek gekregen in de aanpak. Het aantal partners ten behoeve van "vroeg erop af" is uitgebreid. Hierdoor kunnen alle regelingen (inclusief maatwerk) breder en gericht worden ingezet met een duurzaam effect. Deze aanpak zorgt er voor dat de zwaarte van de armoede terugloopt. Ook de MeerDoen regelingen worden goed gewaardeerd en ingezet.
- De gemeente heeft 17,81 Fte (2,4%) geplaatst in het kader van sociaal rendement, dit is ruim boven de norm van 1,98% voor 2018.
- Door het nog steeds gunstige economische klimaat was de uitstroom van uitkeringsgerechtigden hoger dan de instroom. Het aantal actieve uitkeringen Participatiewet is hiermee afgenomen van 1.605 eind 2017 naar 1.482 eind 2018. Ook het aantal IOAW/IOAZ uitkeringen is met 11 gedaald en staat eind 2018 op 102 uitkeringsgerechtigden.

Inkomensvoorzieningen op:	31-12-2017	31-12-2018
Uitkeringsgerechtigden Participatiewet	1.605	1.482
Uitkeringsgerechtigden IOAW	102	91
Uitkeringsgerechtigden IOAZ	11	11
Totaal:	1.718	1.584

Wat heeft het gekost

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2017	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 bijgesteld	Realisatie 2018	Afwijking
Lasten	-119.848	-125.644	-126.501	-125.539	963
Baten	29.888	30.502	29.192	30.213	1.021
Saldo	-89.959	-95.143	-97.310	-95.326	1.984

Het programma Samenleving heeft per saldo een voordelige afwijking van € 1.984.000. Dit komt door € 963.000 lagere lasten en € 1.021.000 hogere baten.

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2017	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 bijgesteld	Realisatie 2018	Afwijking
BV021 Kunst en cultuur					
Lasten	-7.391	-7.659	-7.570	-7.770	-200
Baten	1.445	1.550	1.297	1.460	163
	-5.946	-6.109	-6.273	-6.310	-37
BV022 Sport en recreatie					
Lasten	-6.499	-8.255	-7.347	-6.976	371
Baten	766	1.061	1.055	1.037	-18
	-5.732	-7.194	-6.293	-5.939	354
BV023 Wijkmanagement					

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2017	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 bijgesteld	Realisatie 2018	Afwijking
Lasten	-637	-771	-746	-781	-35
	-637	-771	-746	-781	-35
BV024 Jeugd					
Lasten	-20.981	-21.861	-22.104	-23.194	-1.089
Baten	51	0	0	157	157
	-20.930	-21.861	-22.104	-23.036	-932
BV025 Onderwijs					
Lasten	-9.905	-9.570	-10.015	-10.357	-342
Baten	1.288	1.316	1.518	1.852	334
	-8.617	-8.255	-8.497	-8.505	-8
BV026 Maatschappelijke ondersteuning					
Lasten	-31.775	-34.578	-35.837	-34.763	1.074
Baten	1.963	1.792	1.224	1.440	216
	-29.812	-32.787	-34.613	-33.324	1.289
BV027 Werk en inkomen					
Lasten	-42.660	-42.951	-42.881	-41.698	1.184
Baten	24.375	24.784	24.098	24.267	169
	-18.284	-18.166	-18.783	-17.430	1.353

AFWIJINGEN BELEIDSVELD KUNST EN CULTUUR

	Lasten	Baten
Hogere lasten evenementen	-107.000	-
Hogere lasten en hogere baten Purmaryn	-155.000	163.000
Overige afwijkingen	64.000	-
Totaal	-200.000	163.000

Evenementen

Naast de reguliere evenementen hield Purmerend ook in 2018 nog een aantal evenementen waar veel ambtelijke uren aan besteed zijn zoals: Het Nederlandse Lied, Reuring en Electronic Picnic. Dit veroorzaakt de overschrijding op evenementen.

Purmaryn

Er is een hogere opbrengst aan kaartverkoop gerealiseerd. In verband met de contractuele afspraken zorgt dit automatisch voor een hogere last aan voorstellingskosten, doordat er meer moet worden afgedragen aan artiesten.

Overige afwijkingen

De overige afwijkingen blijven onder de toelichtingsgrens van € 100.000 en worden hierdoor niet apart toegelicht.

AFWIJINGEN BELEIDSVELD SPORT EN RECREATIE

	Lasten	Baten
Multifunctionele Sportaccommodatie de Beuk	290.000	-
Overige afwijkingen	81.000	-18.000
Totaal	371.000	-18.000

Sportaccommodaties

De exploitatielasten van de multifunctionele sporthal De Beuk zijn 290.000 lager dan begroot. Bij de kadernota 2013 was een voorlopige raming opgenomen in de begroting. De realisatie 2018 laat zien dat dit te hoog geraamd was.

AFWIJKINGEN BELEIDSVELD WIJKMANAGEMENT

	Lasten	Baten
Overige afwijkingen	-35.000	-
Totaal	-35.000	-

Overige afwijkingen

De overige afwijkingen blijven onder de toelichtingsgrens van € 100.000 en worden hierdoor niet apart toegelicht.

AFWIJKINGEN BELEIDSVELD JEUGD

	Lasten	Baten
Jeugdzorg lokaal (preventief/ambulant)	548.000	-
Regionale Contractering (SPIC)	116.000	-
Niet gecontracteerde zorg (BOK)	-1.896.000	-
Persoonsgebonden budget (PGB)	-49.000	-
Landelijke inkoop	-251.000	-
Overige kosten	443.000	157.000
Totaal	-1.089.000	157.000

Jeugdzorg lokaal (preventief/ambulant)

De reguliere baten en lasten op het onderdeel Jeugdzorg lokaal kwamen vrijwel uit op het eerder begrote bedrag. In december 2018 werd bekend dat er meer middelen beschikbaar zouden komen voor OAB (Onderwijs Achterstanden Beleid) vanaf 2019 en hiervoor zouden ook de voorwaarden worden verruimd. Voor 2018 resulteert dit nog in een incidentele overschrijding van het budget op het OAB. Zie hiervoor ook het beleidsveld Onderwijs.

Regionale Contractering (SPIC)

Per 1 januari 2018 is Purmerend overgestapt op een nieuw systeem waarbij de zorgtrajecten werden voorgefinancierd. In december 2018 werd besloten hier van af te wijken en af te rekenen op werkelijke kosten. Hierdoor is er een onderbesteding ontstaan op het eerder opgehoogde budget.

Niet gecontracteerde zorg (BOK-betalovereenkomst)

De overschrijding op het budget van de BOK geeft op dit moment een vertekend beeld. De administratie rondom de BOK is per 2018 gewijzigd. Ten opzichte van voorgaand jaar zien we juist een daling in het aantal en de bedragen van de betaalovereenkomsten.

Persoonsgebonden budget (PGB)

Voor PGB hebben wij nog geen definitieve cijfers van de SVB. Ten opzichte van het budget is er een overschrijding. Er is geen stijging van het aantal kinderen te zien over 2018 maar wel een stijging van het aantal indicaties. Dit wil zeggen dat de zorg per traject duurder geworden is. Elke aangevraagde PGB gaat langs de contractmanager die deze individueel toetst.

Landelijke inkoop

Ook bij Landelijke inkoop heeft het nieuwe systeem en een andere manier van administreren invloed op de vergelijking met het budget. Cijfermatig zien wij geen grote verandering met voorgaand jaar.

Overige kosten

In deze kosten zitten onder andere het ambtelijk apparaat en kosten uit voorgaande jaren, welke door de nieuwe systematiek niet op de bovenstaande onderdelen geboekt konden worden. Kosten met betrekking tot de samenwerking in de regio zijn lager uitgevallen. Er konden meer kosten worden doorbelast aan de regiogemeenten.

Voor volgende jaren worden deze lagere kosten vooralsnog niet verwacht. Verder is de geringe overschrijding op de Gecertificeerde Instellingen hier ook in verwerkt.

AFWIJKINGEN BELEIDSVELD ONDERWIJS

	Lasten	Baten
Lagere lasten en hogere baten onderwijsondersteuning	115.000	3.000
Hogere lasten en hogere baten achterstandenbeleid	-389.000	284.000
Overige afwijkingen	-68.000	47.000
Totaal	-342.000	334.000

Onderwijsondersteuning

Voor leerlingenvervoer werd in 2018 € 39.000 minder uitgegeven dan geraamd voor vervoer van/naar school. Voor volwasseneneductie is in 2018 geen geld besteed voor het project laaggeletterdheid, waardoor € 30.000 minder werd uitgegeven. Voor de brede ontwikkeling en impuls brede school en cultuur werd € 54.000 minder uitgegeven doordat minder subsidie werd aangevraagd dan verwacht. Voor Natuurbescherming is per saldo € 10.000 meer uitgegeven aan onderhoud aan schoolwerktuinen en meer aan materialen, zoals strobalen, voor de kinderboerderij.

Achterstandenbeleid

In 2018 is geïnvesteerd in onderwijs achterstandenbeleid, waarbij de relatie met jeugd is gelegd. Projecten als Kinderen uit de Knel, Sterklassen, CJG en voorschoolse werkwijzen worden uit achterstandenbeleid bekostigd. Deze projecten passen binnen de doelstelling van het onderwijs achterstandenbeleid en geven een flinke impuls in de bestrijding van deze achterstanden. Dit resulteert in een incidentele overschrijding van het budget van € 389.000. In 2018 heeft ook een vrijval van middelen vanuit het Regionaal Meldpunt Coördinatie (RMC) en Aanval op Uitval plaatsgevonden van € 284.000. Deze middelen waren ten onrechte gereserveerd, terwijl de werkelijke kosten ten laste van de algemene uitgaven werden gebracht. Dit is nu hersteld door deze vrijval.

Overige afwijkingen

De overige afwijkingen blijven onder de toelichtingsgrens van € 100.000 en worden hierdoor niet apart toegelicht.

AFWIJKINGEN BELEIDSVELD MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING

	Lasten	Baten
Niet beïnvloedbare kosten	166.000	-
Hogere lasten inhuur	-192.000	-
Lagere lasten Welzijnswerk	119.000	-
Lagere lasten Welzijnsaccommodaties	158.000	-
Hogere lasten Hulp bij Huishouden	-518.000	-
Hogere lasten PGB's	-185.000	-
Lagere lasten herverstrekingen hulpmiddelen	100.000	-
Lagere lasten Openbaar Vervoer ouderen	103.000	-
Lagere lasten Nieuw Beleid Wmo	291.000	-
Lagere lasten voorziening dak- of thuisloze	644.000	-
Lagere lasten individuele vervoerskosten	44.000	-
Lagere lasten individuele begeleiding	153.000	-
Lagere lasten subsidies	118.000	-
Hogere baten eigenbijdrage		165.000
Overige afwijkingen	73.000	51.000
Totaal	1.074.000	216.000

Niet beïnvloedbare kosten

In de meicirculaire is er € 166.000 extra ontvangen voor beschermd wonen.

Inhuur

Binnen het beleidsveld maatschappelijke ondersteuning is er een overschrijding op inhuur van € 192.000. Dit wordt echter opgevangen door overschotten op het inhuurbudget binnen de overige beleidsvelden.

Welzijnswerk

Er is minder subsidie verleend dan begroot, hierdoor is er een overschrijding van €119.000.

Welzijnsaccommodaties

De overschrijding van € 158.000 is ontstaan doordat er minder beroep is gedaan op gastlocaties. Daarnaast heeft de nieuwbouw en de verhuizing van Columbuzz langer geduurd. De verplaatsing van wijk- en ontmoetingsruimte in Weidevenne krijgt zijn beslag in 2019.

HBH

Vooruitlopend op de landelijke invoering van het abonnementstarief heeft Purmerend dit al in 2018 al ingevoerd. Bij hulp bij huishouden heeft dit tot gevolg dat het aantal aanvragen met 17% is gestegen, waardoor we een overschrijding hebben van € 518.000.

PGB's

Het aantal budgethouders voor HBH is met 10% afgenomen, het aantal budgethouders voor begeleiding is met 22% toegenomen. Per saldo leveren de PGB's een tekort op van € 185.000.

Herverstrekingen hulpmiddelen

Er zijn minder herverstrekingen geweest omdat er minder in depot waren en meer technisch afgekeurd, waardoor we meer nieuw moesten verstrekken. Hierdoor is een overschrijding ontstaan van € 100.000.

De nieuwleveringen worden uit het hulpmiddelenkrediet gefinancierd.

Openbaar Vervoer Ouderen

De afgelopen twee jaar is er een pilot geweest omtrent Openbaar Vervoer-regeling (OV-regeling) voor ouderen. Binnen de pilot hadden minder draagkrachtige ouderen de mogelijkheid om met korting te reizen met het openbaar vervoer. Het doel van de regeling was de bestrijding van eenzaamheid onder ouderen. Eind 2018 is er een evaluatie gedaan naar het gebruik en het effect van de regeling. Het gebruik van deze regeling heeft geresulteerd in een overschrijding van € 103.000. Ook constateren we dat het effect van deze regeling veel minder groot is dan was beoogd. Het doel (eenzaamheid bestrijden) sluit niet goed aan op de regeling. Naar aanleiding van de evaluatie is besloten om te stoppen met de regeling en het alternatief te onderzoeken. De raad is hierover geïnformeerd middels een brief (1460277).

Nieuw Beleid Wmo

In 2017 is besloten nieuw beleid op de Wmo uit te gaan voeren (Raadsbesluit 1391113). Op deze onderdelen is echter een overschrijding van € 291.000. Dit bedrag bestaat uit verschillende onderdelen. De vraag omtrent de kinderopvang voor mantelzorgers is zo incidenteel dat dit desgewenst ingevuld wordt ten laste van de bijzondere bijstand. Verder wordt er nog gezocht voor een passende vertaling van het beleid voor domotica. In 2018 is begonnen met de inzet van de mantelzorgregisseur. Dit blijkt te voorzien in een behoefte. Er wordt nagedacht over uitbreiding van deze functie.

Voorziening voor mensen die dak- of thuisloos zijn en te maken hebben met een chronische verslaving.

Er is voor de opvang van mensen met een chronisch verslaving opgevoerd voor € 624.000, met daarbij de melding dat dit gedekt kon worden binnen het budget van de Wmo. Een locatie in Purmerend is nog in onderzoek. Het gros

van de mensen over wie het hier gaat, worden op dit moment wel gehuisvest met passende begeleiding; veelal buiten de regio, wat extra kosten met zich mee brengt. Deze kosten worden nu gefinancierd uit de WMO gelden voor begeleiding. Verder is het incidentele onderzoeksbudget van € 20.000 over.

Individuele vervoerskosten

Het aantal cliënten dat gebruik maakt van individueel vervoer is met 12% gedaald. Hierdoor is er een onderschrijding van € 44.000 ontstaan.

Individuele begeleiding

Door de invoering van het abonnementstarief hadden we verwacht dat er een hogere afname van deze zorg zou zijn. Dit is voor deze doelgroep echter niet het geval, met als resultaat dat er een onderschrijding van € 153.000 gerealiseerd is.

Subsidies

Verschillende subsidievaststellingen van 2017 hebben een onderschrijding van €118.000 tot gevolg.

Eigen bijdrage

Het aantal cliënten hulp bij huishouden en individuele begeleiding is substantieel gestegen, waardoor er meer eigen bijdrage is ontvangen. Hierdoor is de verwachte daling van de eigen bijdrage naar aanleiding van het abonnementstarief niet gerealiseerd en zijn er hogere baten van € 165.000 ontstaan.

In algemene zin zien we dat er een onderschrijding is op de subsidies ten op zichte van het subsidieplafond (400.000).

Overige afwijkingen

De overige afwijkingen blijven onder de toelichtingsgrens van € 100.000 en worden hierdoor niet apart toegelicht.

AFWIJKINGEN BELEIDSVELD WERK EN INKOMEN

	Lasten	Baten
Lagere lasten en hogere baten participatie	3.000	13.000
Lagere lasten sociale werkvoorziening	91.000	-
Lagere lasten en lagere baten inkomensondersteuning	883.000	68.000
Lagere lasten en hogere baten armoedebeloid	5.000	88.000
Lagere algemene kosten werk en inkomen	202.000	-
Totaal	1.184.000	169.000

Participatie

Door de detachering van medewerkers naar Werkom per 1 april 2018 zijn minder uren doorberekend naar het taakveld Participatie. Dit levert een lagere uitgave van € 224.000 op. Daar tegenover staat een hogere bijdrage aan het Participatiebedrijf Werkom van € 406.000. Dit komt door de groenbanen die in de bevoorschotting van Werkom is opgenomen, terwijl dit door de gemeente niet geraamd was. Hierover vinden gesprekken plaats met Werkom. De nog te ontvangen jaarrekening 2018 van Werkom moet uitsluitend geven of deze bevoorschotting terecht is geweest. Aan individuele participatietrajecten, die de gemeente zelf uitvoert, is voor € 40.000 meer uitgegeven dan geraamd door intensivering van het aantal trajecten.

Voor sociaal rendement is € 68.000 minder uitgegeven dan geraamd, doordat er minder medewerkers geplaatst werden dan verwacht.

Voor maatschappelijke begeleiding is in de begroting € 60.000 opgenomen, terwijl daar per saldo € 3.000 is besteed. Dit komt door een vrijval van overblijvende gelden voor statushouders uit 2017. Hierdoor is een incidenteel voordelig saldo van € 57.000 ontstaan.

Voor het werkgeversservicepunt zijn geen kosten gemaakt door de komst van Werkom. Hierdoor is een besparing van € 38.000 ontstaan. Tot slot laat vrijval van het spaarsaldo participatie van € 64.000 tot een voordeel op de lasten.

De hogere baten van € 13.000 door enerzijds een niet geraamde decentralisatie uitkering statushouders van per saldo € 48.000 en niet geraamde ontvangen eigen bijdragen van participatieverklaringen bij inburgering van € 3.000. Anderzijds is er een lagere bijdrage van regiogemeenten voor bureau Werk van € 39.000 door de komst van Werkom.

Sociale werkvoorziening

Door een gunstige afrekening van € 91.000 van de WSW taakstelling 2017 van de voormalige werkvoorziening Baanstede zijn lagere lasten ontstaan.

Inkomensondersteuning

Het aantal uitkeringsgerechtigden Particaptiewet, IOAW en IOAZ is in 2018 gedaald van 1.718 per 1 januari 2018 naar 1.584 per 31 december 2018. Deze daling resulteert in lagere uitgaven van in totaal € 900.000. Van het Rijk is voor de BUIG en BBZ na herrekening meer ontvangen dan geraamd, per saldo € 98.000. De correctie op de voorziening dubieuze debiteuren leidt tot een aanpassing van het saldo.

Armoedebelaid

De hogere baten zijn o.a. het gevolg van een actief invorderingsbeleid, waardoor € 31.000 meer aan terugvordering/verhaal bijzondere bijstand ontvangen werd. Daarnaast werd in het kader van de schuldhulpverlening € 57.000 meer aan geïnde afdrachten budgetbeheer en schuldregelingen ontvangen.

Algemene kosten werk en inkomen

In 2018 zijn formatie-uitbreidingen met overhead voor preventiemedewerker, budgetcoach en verhoogde ICT kosten van Werk en Inkomen van in totaal € 202.000 ten onrechte op de post algemene kosten werk en inkomen geraamd. De realisatie is echter verantwoord op de loonkostenplaatsen met bijbehorende doorbelastingen naar de verschillende producten.

RESERVES

Transformatie 3D

Vooruitlopend op het landelijke beleid vanaf 2019 om de eigenbijdrage te standaardiseren naar € 17,50 heeft Purmerend dit beleid alvast gahanteerd in 2018. In de raadsvergadering op 21 december 2017 is besloten de inkomsten eigenbijdrage te verlagen en dit te dekken door een onttrekking te doen vanuit de transformatie reserve 3D. Door deze onttrekking van € 734.000 en een dotatie van het rekeningsresultaat 2017 van € 339.350 staat het saldo eind 2018 van deze reserve op € 4.223.601.

Risico reserve 3D

In de raadsvergadering op 5 september 2018 is besloten om de Stichting Wonen en Zorg Purmerend een aanvullende subsidie te geven, waardoor de wijkpleinfuncties in stand gehouden kunnen worden (Raadsbesluit 1448730). Dit is gefinancierd door een onttrekking te doen aan de risico reserve 3D van € 260.000. Het eindsaldo van deze reserve is hierdoor € 490.000.

Herstructureringskosten WSW

In de raadsvergadering van 27 september 2018 is besloten om het saldo van de bestemmingsreserve herstructureringskosten WSW van € 237.484 aan te wenden ter dekking van de incidenteel hogere oprichtingskosten van Werkom in 2018 en de reserve op te heffen. Dit besluit is uitgevoerd.

Participatie

In de begroting 2018 is een onttrekking geraamd van € 114.882. Daarnaast is in de raadsvergadering van 27 september 2018 besloten om € 41.516 aan te wenden ter dekking van de incidenteel hogere oprichtingskosten van Werkom in 2018. Dit besluit is uitgevoerd. Het saldo van deze reserve bedraagt na deze onttrekkingen € 555.832.

INVESTERINGEN

Hulpmiddelenkrediet 2018

Het hulpmiddelenkrediet is van € 1.400.000 verhoogd naar € 1.670.000 (Raadsbesluit 1458645). Deze verhoging was gebaseerd op het hoge scenario van de facturatie tot en met oktober. De realisatie van de maanden november en december zorgden voor een onderschrijding van € 281.000.

STRUCTURELE EFFECTEN

Onderwerp (-/- is lagere baten / lasten)	Lasten	Baten
Hogere lasten PGB's	-185.000	-
Lagere lasten subsidies	400.000	-
Hogere baten eigenbijdrage	-	165.000
Hogere lasten Jeugd (reeds structureel verwerkt)	-1.000.000	-
Dekking lasten Jeugd uit OAB	450.000	-
Lagere lasten multifunctionele sporthal De Beuk	290.000	-

INCIDENTELE LASTEN EN BATEN

Onderwerp (-/- is lagere baten / lasten)	Lasten	Baten
Aanval op de uitval	-	185.000
Kwalificatieplicht	-	13.000
Onderwijs achterstandenbeleid (OAB)	-	138.000
Armoedebestrijding ouderen	-15.000	-
Decentrale uitkering asielinstroom 2017	-	269.000
Afrekening liquidatie Baanstede	-	90.000
Totaal	-15.000	695.000

Programma

3

W O N E N

Portefeuillehouder: T. Kroese

Inleiding

In dit programma ligt de focus op het realiseren en behouden van voldoende woningen voor diverse doelgroepen, voldoende kwaliteit van woningen en een prettige woonomgeving. Samenwerking met woningcorporaties en andere partners is daarbij van groot belang.

Wat willen we bereiken

Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld 3.1 Wonen

Alle Purmerenders wonen in een kwalitatief goede woning en woonomgeving die aansluit bij de behoeften en leefomstandigheden van het huishouden. De gemeente is slechts één van de partijen die hier invloed op heeft. Met name de inwoners zelf zijn hier, samen met andere partijen, aan zet. Waar nodig en mogelijk biedt de gemeente hier alle ruimte voor. Aandacht voor duurzaam wonen en leven is belangrijk. Hetzelfde geldt voor huisvestingsmogelijkheden voor bijzondere doelgroepen.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Er is een akkoord sociale huur gesloten over de bouw van 2600 nieuwe sociale huurwoningen voor de periode 2018-2033. Netto levert dit 1100 extra sociale huurwoningen op. Er zijn met de woningcorporaties afspraken gemaakt over een extra versnelling van de bouw van sociale huurwoningen. Doorstroming op de sociale huurmarkt wordt gestimuleerd door het realiseren van nieuwbouwwoningen door woningcorporaties en commerciële partijen.
- Er is een seminar over 30-30-40 georganiseerd.
- De ambitie 30-30-40 is meegenomen in de gesprekken met de ontwikkelaars.
- De totale woningvoorraad groeide met in totaal 402 woningen. De samenwerking met woningcorporaties en wijkteams is versterkt, wat goede resultaten heeft opgeleverd:
 - Verbeterde leefbaarheid in de wijken.
 - Het terugdringen van huisuitzettingen als gevolg van huurachterstand.
 - Het blijvend inzetten van een seniorenmakelaar voor ouderen.
 - Het creëren van extra woonplekken.
 - Inwoners passend huisvesten door woningruil en innovatieve woonvormen.
- Er zijn 385 woningen door de woningcorporaties verbeterd met betrekking tot duurzaamheid.
- De regionale discussie woonruimteverdeling is gestart.
- Er is een start gemaakt met de totstandkoming van tijdelijke woningen:
 - Er is een akkoord op financiering voor 118 woningen op 4 locaties.

- De aanbesteding voor de aanschaf is afgerond.
- De toewijzingsregels zijn vastgesteld.
- Het onderzoek naar aanvulling locaties om in totaal 200 woningen te kunnen realiseren is gestart.
- De subsidie voor startersleningen is ingezet. Er zijn 25 leningen afgesloten.
- Regionaal en lokaal discussie gestart met corporaties en ontwikkelaars over de mogelijkheden om voor de middengroepen betaalbaar te bouwen.

Wat heeft het gekost

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2017	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 bijgesteld	Realisatie 2018	Afwijking
Lasten	-515	-759	-734	-538	196
Baten	348	234	179	115	-64
Saldo	-167	-525	-555	-423	132

Het programma Wonen heeft per saldo een voordelige afwijking van € 132.000. Dit komt door €196.000 lagere lasten en € 64.000 lagere baten.

AFWIJKINGEN BELEIDSVELD WONEN

Lagere lasten woonvisie	170.000	-
Overige afwijkingen	26.000	-64.000
Totaal	196.000	-64.000

Woonvisie

Doordat subsidievaststellingen per saldo resulteren in terugvorderingen zijn er minder lasten dan geraamd. Dit levert een incidenteel voordeel op.

Overige afwijkingen

De overige afwijkingen blijven onder de toelichtingsgrens van € 100.000 en worden hierdoor niet apart toegelicht.

RESERVES

Reserve woonvisie

In de begroting was rekening gehouden met een onttrekking van € 200.000. Doordat de lasten minder zijn (zie hierboven) is ook de onttrekking minder dan geraamd. De reserve bedraagt na de onttrekking 2018 € 834.763.

INVESTERINGEN

Er zijn geen investeringen voor dit programma.

STRUCTURELE EFFECTEN

Voor dit programma zijn er geen structurele effecten.

INCIDENTELE LASTEN EN BATEN

Onderwerp (-/- is lagere baten / lasten)	Lasten	Baten
Woonvisie	-	23.000
Totaal	-	23.000

Programma

4

M I L I E U

Portefeuillehouder: P. van Meekeren

Inleiding

In dit programma ligt de focus op het terugdringen van milieuhinder door bedrijven, efficiënte afvalverwijdering en energiezuinig gedrag.

Wat willen we bereiken

Alle activiteiten vanuit dit programma richten zich op een goede kwaliteit van het milieu en verwaarloosbare risico's voor de volksgezondheid in Purmerend. Een beperkte belasting van het milieu door de activiteiten van inwoners, bedrijven en instellingen. Een energiezuinige gemeentelijke organisatie, energiezuinige inwoners en bedrijven. Zoveel mogelijke lokale energieopwekking.

Voor een verdere verbetering van de afvalscheiding, zijn we bezig met een onderzoek naar de kosten en baten van omgekeerd inzamelen. Met dit systeem wordt afval scheiden nog makkelijker gemaakt en het weggooien van restafval ontmoedigd. Landelijke ervaringen laten een positieve bijdrage aan de afvalscheidingsdoelstellingen zien.

Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld 4.1 Milieu

Alle activiteiten vanuit dit programma richten zich op een goede kwaliteit van het milieu en verwaarloosbare risico's voor de volksgezondheid in Purmerend. Een beperkte belasting van het milieu door de activiteiten van inwoners, bedrijven en instellingen. Een energiezuinige gemeentelijke organisatie, energiezuinige inwoners en bedrijven. Zoveel mogelijke lokale energieopwekking.

De landelijke taakstelling voor 2020 is 75% afvalscheiding en per inwoner per jaar maximaal 130 kg restafval. Met het plan voor de verbetering van afvalscheiding in de laagbouw zijn de eerste stappen gezet om dit te realiseren. De focus ligt op het scheiden van afval aan de bron, waardoor veel gescheiden ingezameld afval verwerkt kan worden tot nieuwe grondstoffen.

Door de verlaging van de inzamelfrequentie van restafval in de laagbouw vanaf januari 2016, is het scheidingspercentage gestegen en zijn de verwerkingskosten gedaald. Dit voordeel op de verwerkingskosten uit de exploitatie 2016 wordt gebruikt om de afvalstoffenheffing over de navolgende drie jaren te verlagen dan wel gelijk te houden.

Het beoogd maatschappelijk effect voor de afvalverwerking wordt gemeten aan de hand van effectindicatoren afval. Naast het beoogd effect van een stijgend afvalscheidingspercentage vindt beoordeling plaats van de afvalinzameling aan de hand van de Omnibus enquête.

Effectindicatoren Milieu:

	Gerealiseerd 2015	Gerealiseerd 2017	Gerealiseerd 2018
rapportcijfer afvalverwijdering	7,5	7,1	n.b.
rapportcijfer ophalen grofvuil	7,5	7,3	n.b.
rapportcijfer milieustraat	8,0	8,0	n.b.*

* de omnibus enquête wordt eens per 2 jaar gehouden. Deze volgt weer in 2019.

Bestuurlijke producten 2018

Bestuurlijk product	Jaartal	Kwartaal
Evaluatieverslag vergunningverlening, toezicht en handhaving	Jaarlijks	Gerealiseerd
Uitvoeringsprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving	Jaarlijks	Gerealiseerd

Wat hebben we daarvoor gedaan

Duurzaamheidsbeleid

Er is uitvoering gegeven aan de onderdelen die zijn opgenomen in de Duurzaamheidsagenda 2017-2020 voor zover hiervoor in de begroting middelen waren opgenomen.

Duurzaamheidssubsidies

Het restant-subsidiebudget (€ 116.000) voor de verduurzaming van particuliere woningen is overgeheveld naar 2018 op basis waarvan tot eind mei 2018 subsidies konden worden toegekend. Aanvragen die na eind mei zijn ingediend zijn niet meer gehonoreerd.

Duurzaamheidsevenementen

In 2018 werd de regionale duurzaamheidsbeurs in het sportcomplex de Beuk georganiseerd en was mede – gelet op het grote aantal bezoekers – een groot succes. Daarnaast is de botenrace (Solar Challenge), tevens een groot duurzaamheidsevenement, in de zomer van 2018 georganiseerd. Solar Challenge is een combinatie van techniek, tactiek en teamwork waarvoor een grote belangstelling was, en ook de informatieve activiteiten rond dit evenement waren bijzonder geslaagd. Er kwamen veel bezoekers.

In juni 2018 is een krediet beschikbaar gesteld van totaal €875.000 voor de voorbereiding en uitvoering van de Pilotwijk. De voorbereidingskosten van €50.000 zijn in 2018 volledig benut. De uitvoering en daarmee de aanwending van uitvoeringskrediet van € 825.000 vindt plaats in 2019.

Aanvragen Proeftuin Bzk

Vóór 1 juni 2018 konden gemeenten plannen indienen voor een zogenaamde Proeftuin energietransitie. Minister Ollongren (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) kent aan 27 gemeenten een rijksbijdrage toe voor het aardgasvrij maken van een wijk. Daarvoor is uit de Klimaatvelop van het kabinet 120 miljoen euro beschikbaar. In het programma Aardgasvrije Wijken doen gemeenten kennis en ervaring op om bestaande wijken haalbaar en betaalbaar te verduurzamen. In totaal hadden 74 gemeenten een plan ingediend.

Purmerend heeft op grond van de aanvraag een toekenning gekregen van € 7.000.000. Dit bedrag is beschikbaar voor zowel koop- als huurwoningen, winkels, kerken, scholen en overige gebouwen in de wijk Overwhere-Zuid. Naar verwachting vindt de uitvoering plaats over de periode 2019, 2020, 2021.

Milieu

Alle geplande milieucontroles bij bedrijven op de van toepassing zijnde milieuwet- en regelgeving zijn uitgevoerd. Klachten met betrekking tot milieu zijn allemaal onderzocht en afgehandeld. Het overgrote deel van de klachten hadden betrekking op geluid en geur. Daarnaast is een start gemaakt met de inventarisatie van de aanwezige asbestdaken in Purmerend. Dit in het teken van het toekomstige asbestdakenverbod vanaf 2024.

Om zwerfvuil en afvaldumpingen tegen te gaan, wordt sinds enkele jaren civielrechtelijk opgetreden. Hierbij worden de kosten van het opruimen van het afval daar waar mogelijk op de overtreder verhaald. Dit blijkt succesvol te werken vanwege de hoge mate van betalingsbereidheid en de sterke daling van het aantal overtredingen (50,5% minder ten opzichte van 2017).

De resultaten op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving en onderdeel milieu zijn gerapporteerd in het evaluatieverslag van 2018. Hierin nemen we ook de inspanningen van de Omgevingsdienst IJmond mee. Zowel op bestuurlijk als ambtelijk niveau is nauw met de omgevingsdienst samengewerkt.

Milieubeheer

De landelijke taakstelling voor 2020 is 75% afvalscheiding en per inwoner per jaar maximaal 130 kg restafval. Met het plan voor de verbetering van afvalscheiding in de laagbouw zijn in 2016 de eerste stappen gezet om dit te realiseren. De focus ligt op het scheiden van afval aan de bron, zodat veel gescheiden ingezameld afval verwerkt kan worden tot nieuwe grondstoffen. In 2018 zien we een stagnatie van het afvalscheidingspercentage op 57%. De bewonersenquête uit 2017 laat zien dat er nog veel onduidelijkheid bestaat bij onze inwoners over nut en noodzaak van het scheiden van afval. Een communicatiecampagne om hier duidelijkheid over te verstrekken, is in het laatste kwartaal van 2018 gestart.

Wat heeft het gekost

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2017	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 bijgesteld	Realisatie 2018	Afwijking
Lasten	-10.548	-10.305	-10.266	-10.194	72
Baten	12.211	11.771	11.777	11.805	28
Saldo	1.663	1.466	1.511	1.611	100

Het programma Milieu heeft per saldo een voordelige afwijking van € 100.000. Dit komt door € 72.000 lagere lasten en € 28.000 hogere baten.

AFWIJKINGEN BELEIDSVELD MILIEU

Toelichting	Lasten	Baten
Hogere lasten en baten milieubeheer	-9.000	109.000
Lagere lasten en lagere baten afvalbeheer	81.000	-81.000
Totaal	72.000	28.000

Milieubeheer

De hogere lasten milieubeheer van € 9.000 bestaan voor € 85.000 uit hogere lasten bijdragen aan regiogemeenten (Oostzaan, Edam-Volendam, Zaanstad en Wormerland) inzake het regionale energiebesparingsprogramma (duurzaamheid), € 38.000 lagere lasten ongediertebestrijding en € 38.000 lagere overige lasten milieubeheer.

De hogere baten milieubeheer betreffen een bijdrage van de provincie van € 96.000 inzake het regionale energiebesparingsprogramma en € 13.000 hogere overige baten milieubeheer.

Afvalbeheer

De lagere lasten afvalbeheer bestaan uit € 36.000 lagere kwijtscheldingen, € 32.000 lagere oninbare afvalstoffenheffingen en € 13.000 lagere overige lasten afvalbeheer. De lagere baten bestaan uit € 45.000 lagere baten afvalstoffenheffing (afwijking op de aantallen woninggroei en leegstand) en € 36.000 lagere inkomsten uit afvalverwerking.

RESERVES

Er zijn geen reserves in dit programma.

VOORZIENINGEN

Voorziening afvalstoffenheffing

Per jaareinde 2017 was € 934.000 beschikbaar in de voorziening afvalstoffenheffing. Hiervan is in 2018 € 294.000 onttrokken voor het tarief afvalstoffenheffing 2018. Door een negatief resultaat over 2018 is per saldo € 171.000 aan de voorziening afvalstoffenheffing onttrokken. Het saldo van de voorziening bedraagt ultimo 2018 € 469.000.

INVESTERINGEN

In 2018 zijn er geen afwijkingen op de investeringen.

STRUCTURELE EFFECTEN

Voor dit programma zijn er geen structurele effecten.

INCIDENTELE LASTEN EN BATEN

Onderwerp (-/- is lagere baten / lasten)	Lasten	Baten
Bijdrage Provincie	-	96.000
Bijdrage aan regiogemeenten inzake regionale energiebesparingsprogramma	-	85.000
Totaal	-	181.000

Programma

5

B E R E I K B A A R H E I D

Portefeuillehouder: E. Tijnstra

Inleiding

Het is ons streven dat iedere Purmerender zich eenvoudig kan verplaatsen, uiteraard binnen redelijke grenzen van reistijd en kosten. De benodigde infrastructuur moet veilig en duurzaam zijn en houdt rekening met de leefbaarheid.

Wat willen we bereiken

Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld 5.1 Bereikbaarheid

Een goed functionerende, veilige en duurzame infrastructuur voor alle manieren van vervoer, binnen bepaalde randvoorwaarden rond leefbaarheid, milieu, fysieke en sociale aspecten. Een aantal locaties verdient extra aandacht, zoals het centrum en andere publiekstrekkende voorzieningen.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- In 2018 is de Visie op Mobiliteit vastgesteld. Dit vormt een uitwerking op het deelgebied Mobiliteit van de overkoepelende visie Purmerend 2040 (Startnotitie Ruimte voor Purmerend) en is een reactie op de Purmerendse woningbouwbehoefte richting 2040. Hierin is uitgesproken dat richting 2040 de binnenstad van Purmerend op termijn autoluw zal zijn, waar doorgaand verkeer naar de A7 geweerd wordt en waar de auto's aan de randen kunnen parkeren. Dit met het doel om de verblijfskwaliteit van de binnenstad te vergroten.
- Als uitwerking van de Visie op Mobiliteit is in 2018 gestart met het Verkeersplan Purmerend 2040. Hiertoe zijn verschillende onderzoeken uitgevoerd naar de huidige en toekomstige parkeersituatie in de binnenstad na realisatie woningbouw. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in een nieuw parkeerbeleid. Verder zijn er meerdere onderzoeken uitgevoerd naar de huidige en toekomstige verkeerssituatie in de binnenstad en de rest van de stad.
- In 2018 is uitgebreid onderzoek gedaan naar de verschillende varianten op de Rijksweg A7 in het kader van de Corridor Amsterdam Hoorn (CAH). Er is voor Purmerend onderzocht wat de beste oplossing is om in de toekomst de doorstroming te waarborgen. Daarbij is onderzocht op de inpassing van het landschap en de impact op de doorstroming.
- In 2018 is gewerkt aan een nieuw Vervoerplan 2019 voor Waterland (busvervoer). De overstap vanuit Amsterdam Noord naar Purmerend en Edam-Volendam is in het nieuwe ontwerp verbeterd.
- In 2018 zijn de fietspaden langs de Waterlandlaan verbeterd met nieuw asfalt.
- Er is gewerkt aan een nieuwe Hoornseburg. Zo is het beweegbare deel van de brug vervangen, maar ook de besturingsinstallatie en de mechanische aandrijving zijn vernieuwd. Verder is er betonschade gerepareerd, nieuw leuningwerk geplaatst en het brugdek versterkt. Ook zijn de aansluitende wegen opnieuw geasfalteerd. Het project is volgens planning en binnen het budget verlopen. Verder is het dek "vrij-indeelbaar" gemaakt zodat het

eventueel verkeerskundig kan worden aangepast als de verkeerstromen veranderen door de ontwikkeling op de PostNL locatie en de Wagenweg.

Wat heeft het gekost

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2017	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 bijgesteld	Realisatie 2018	Afwijking
Lasten	-3.219	-2.536	-2.551	-2.569	-17
Baten	2.985	2.283	2.787	2.992	204
Saldo	-235	-253	236	423	187

Het programma Bereikbaarheid heeft per saldo een voordelige afwijking van € 187.000. Dit komt door € 17.000 hogere lasten en € 204.000 hogere baten.

AFWIJKINGEN BELEIDSVELD BEREIKBAARHEID

Toelichting	Lasten	Baten
Hogere opbrengsten parkeren	-	107.000
Hogere opbrengsten verkeersveiligheid	-	97.000
Overige afwijkingen	-17.000	-10.000
Totaal	-17.000	204.000

Hogere opbrengsten parkeren

In 2018 zijn voor € 107.000 hogere parkeerheffingen geïnd.

Hogere bijdragen Vervoerregio Amsterdam

In 2018 zijn incidenteel € 97.000 hogere (lumpsum) subsidiebijdragen en hulpimpulsen geacquireerd voor projecten die zijn gerealiseerd.

Overige afwijkingen

De overige afwijkingen blijven onder de toelichtingsgrens van € 100.000 en worden hierdoor niet apart toegelicht.

RESERVES

Er hebben zich geen mutaties bij reserves voorgedaan in dit programma.

INVESTERINGEN

Er zijn geen afwijkingen te melden op de investeringen van dit programma.

STRUCTURELE EFFECTEN

Onderwerp (-/- is lagere baten / lasten)	Lasten	Baten
Hogere opbrengsten parkeren		100.000

INCIDENTELE LASTEN EN BATEN

Onderwerp (-/- is lagere baten / lasten)	Lasten	Baten
Bijdragen Vervoerregio Amsterdam	-	97.000
Totaal	-	97.000

Programma

6

BEHEER OPENBARE RUIMTE

Portefeuillehouder: E. Tijmstra

Inleiding

Purmerend is een groene, vitale stad met een aangenaam stadsleven. Behoud van een prettige en veilige leefomgeving vraagt om een zorgvuldig en efficiënt beheer van groenvoorzieningen, wegen, bruggen, openbare verlichting en riolering op een door de gemeenteraad afgesproken beeldkwaliteit. De gemeente heeft de wettelijke taak om het afval- en hemelwater veilig af te voeren en de kwaliteit te waarborgen. Ook de zorg voor deze watertaken is ondergebracht in dit programma. Daarnaast maakt dierenwelzijn onderdeel uit van dit programma.

Wat willen we bereiken

Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld 6.1 Beheer openbare ruimte

De leef- en belevingswereld van de Purmerenders staan voorop. Purmerenders zijn betrokken en nemen zelf initiatieven op het gebied van groen, straatmeubilair en verhardingen. Beheer en onderhoud worden samen met hen en op gedegen wijze uitgevoerd. Er is veel waardering voor de openbare ruimte en nauwelijks sprake van ernstige vervuiling en vandalisme, hoewel het effect van het stoppen van chemische onkruidbestrijding op verharding steeds zichtbaarder wordt. In het nieuwe coalitieakkoord willen we zowel de hoofdgroenstructuur als de nevenstructuur versterken.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- In 2018 werden extra middelen ingezet voor de bestrijding van invasieve exoten. Dit zijn uitheemse planten die zich buiten hun oorspronkelijke verspreidingsgebied vestigen, zich vervolgens explosief vermeerderen en daarmee inheemse planten verdringen. In Purmerend groeide 6.800 m² reuzenberenklauw en 250m² Japanse duizendknoop op grond beheerd door de gemeente. Naast verdringing van inheemse flora en fauna en de gevolgen daarvan voor de lokale biodiversiteit, vormden de planten direct en indirect een gevaar voor de samenleving: aanraking met de reuzenberenklauw kan resulteren in onder meer brandwonden. De bestrijding is in samenwerking met andere grondbeheerders, zoals Staatsbosbeheer en HHNK (Hoogheemraadschap Noorderkwartier), grotendeels gerealiseerd. In 2018 zijn de behandelde locaties gecontroleerd en zonodig nabehandeld.
- Het GRP (Gemeentelijk Rioleringsplan) is verder uitgewerkt met daarin opgenomen de regionale afspraken en de uitwerking van deze afspraken op lokaal niveau. Daarbij is de financiële keus over de wijze van begroten opgenomen.
- In 2018 is het fietspad Waterlandlaan geasfalteerd. De uitvoering van het fietspad Purmersteenweg is onhold gezet in verband met de vervanging van de Hoornse brug. Voor de doorstroming van het fietsverkeer konden deze twee projecten niet gelijktijdig uitgevoerd worden.

- In 2018 zijn 7 houten bruggen vervangen.
- In 2018 heeft de inspectie aan de beschoeiingen uitgewezen dat er achterstallig onderhoud was opgetreden. Binnen het beheerbudget is hiervoor een meerjarig onderhoudsplan opgesteld. De eerste beschoeiingen zijn in 2018 vervangen.
- Het groot onderhoud aan de Hoornsebrug is uitgevoerd en volgens planning voor 31 december weer opengesteld. Tevens is er ook nog onderhoud aan de aansluitende wegen uitgevoerd.
- In 2018 is gebleken dat door het uitstel van de rioolvervangingen het onderhoud in de wijken Overwhere en Wheermolen is toegenomen. Om de bewoners zo min mogelijk ongemak te laten ervaren van het verouderde systeem zijn extra onderhoudsploegen ingezet.
- In 2018 is de volledige vissteiger op de Spaarbekkenkade, in overleg met de bewoners, vervangen. Daarbij is de vissteiger toegankelijk gemaakt voor minder validen.
- In een regionaal samenwerkingsverband is een blauwe golf gerealiseerd waarbij de bediening van bruggen in de regio op elkaar zijn afgestemd. De wachttijden voor het scheepvaartverkeer zijn hierdoor verminderd en de verkeerstromen op het water en de weg zijn hierdoor beter op elkaar afgestemd. Beiden ondervinden minder oponthoud van elkaar.
- Beheersystemen op alle beheeronderdelen zijn opgeschoond, waar nodig aangevuld en of vervangen. Hierdoor is ons volledige areaal in beeld.
- Bij het vervangen van speeltoestellen werden omwonenden (met name ook de kinderen) net als in 2017 vooraf betrokken bij het uitwerken van ideeën en wensen.
- De VRI (verkeersregelinstallatie) aan de Westerweg/Purmerenderweg is vervangen.
- De burgers weten steeds meer de weg te vinden naar de gemeente in relatie tot van buiten naar binnen werken. Dit zien we ook terug bij het indienen van wijkinitiatieven. Er komen veel initiatieven binnen. Het afgelopen jaar is veel gewerkt aan een inhaalslag vanuit reeds lopende initiatieven 2016 en 2017 en uiteraard de nieuwe aanvragen 2018.
- Binnen het programma groenomvormingen is gekeken naar locaties waar 'schoon, heel en veilig' onvoldoende gewaarborgd werden. In de parken is gekozen om de opgaande beplanting langs de wandelpaden te rooien of te snoeien. In samenspraak met omwonenden, Spurd, wijkmanagers en het sociaal domein is speciaal in Park de Uitvlucht en het Kooimanpark veel werk verzet.
- De Groenstructuurkaart is na vele jaren weer herzien. Daarnaast is er een kaart gemaakt met de ecologische zones. Voor het beheer en de ontwikkeling van de stad helpt dit in het maken van keuzes.
- Het groenplan 2019-2022 is geschreven en geaccordeerd. Daarna volgde een Europese aanbesteding.
- Voor het toezicht op cultuurtechnische werken zijn twee extra man toegevoegd. Het bewaken van het onderhoud is het behoud van kwaliteit.
- Het beheerprogramma Obsurv is verbeterd. Daarmee kon veel informatie worden verkregen voor het nieuwe groenbestek.
- Doorlopend is er aandacht voor een verdere duurzame invulling van het gemeentelijk groen. Veel bermen zijn ingezaaid met bloemrijke mengsels. Voor vogels en insecten is er meer voedsel te vinden en de zomerbloemen geven kleur aan de stad. Daarmee wordt ook een bioactieve bodem gemaakt die helpt CO2 te binden en water te bergen.
- Het duurzaam verwerken van het slootmaaisel van het HHNK heeft geleid tot de productie van compost. Door de hoge transport- en stortkosten was de conclusie eenvoudig. Het lokaal verwerken is vele malen goedkoper.
- Op 18 januari 2018 was er een flinke storm waardoor veel bomen zich niet meer konden vasthouden in de natte bodem na alle regen in 2017. 165 Bomen zijn met man en macht verwijderd. Daarna zijn er op veel plekken weer bomen herplant.
- Door langdurige hitte is er veel (extra) water gegeven aan bloembakken en met name nieuwe aanplant bomen.

Schoon

Werken in Wijken heeft zich ook in 2018 verder ontwikkeld. Intern zijn er vanuit Handhaving per cluster vaste medewerkers aangewezen die zorgdragen voor snellere afhandeling van dumpingen etc. Onze wijkmedewerkers

en de medewerkers van Handhaving weten elkaar steeds beter en sneller te vinden. Dit komt de afhandeling van meldingen in de openbare ruimte ten goede.

In 2018 is er door de wijkmedewerkers geen ondersteuning geweest bij onkruid op verharding. Dit was in 2018 volledig uitbesteed (onderhands). Hierdoor was er meer tijd en ruimte voor verwijdering van zwerfafval en het oplossen van kleine klussen al dan niet aan de hand van meldingen.

De MOR app, Meldingen Openbare Ruimte, heeft in 2018 het levenslicht gezien. Er wordt hard gewerkt aan het intern testen van het systeem en de inrichting daarvan.

In 2018 is de mijlpaal van 300^e vrijwilliger bereikt voor de verwijdering van zwerfafval. Ondersteuning vanuit bewoners en bewonersparticipatie spelen inmiddels een belangrijke rol bij het beheer van de openbare ruimte.

Vanuit het project Garantiebanen hebben 5 medewerkers een contract bij de gemeente gekregen.

Wat heeft het gekost

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2017	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 bijgesteld	Realisatie 2018	Afwijking
Lasten	-21.400	-20.832	-22.339	-22.112	227
Baten	7.684	8.301	8.306	8.194	-113
Saldo	-13.716	-12.530	-14.032	-13.918	114

Het programma Beheer openbare ruimte heeft per saldo een voordelige afwijking van € 114.000. Dit komt door € 227.000 lagerelasten en € 113.000 lagere baten.

AFWIJKINGEN BELEIDSVELD BEHEER OPENBARE RUIMTE

Toelichting	Lasten	Baten
Lagere lasten en hogere baten kunstwerken	100.000	44.000
Lagere lasten wegen en wegmeubilair	203.000	-
Hogere lasten en lagere baten gronddepot	-32.000	-190.000
Lagere lasten openbare verlichting	153.000	-
Hogere lasten groene openbare ruimte	-99.000	-
Lagere lasten bewonersinitiatieven	73.000	-
Hogere lasten riolering	-72.000	-
Overige afwijkingen	-99.000	33.000
Totaal	227.000	-113.000

Kunstwerken

In 2018 is een totaalbudget van € 100.000 voor het product kunstwerken nog niet besteed. Hiervoor zijn wel al verplichtingen aangegaan, bijvoorbeeld voor onderhoudswerkzaamheden aan diverse bruggen. Daarnaast is er een vergoeding vanuit de provincie ontvangen ten behoeve van het uitvoeren van het ontsluiten van data brugcontacten van € 44.000 ten behoeve van de zogenoemde blauwe golf.

Wegen en wegmeubilair

Deel van de onderschrijving aan de lastenzijde is ontstaan doordat de projecten herinrichting Overwhere en Wheermolen vanwege de verdere uitrol van het programma Purmerend Aardgasvrij zijn uitgesteld en doorgeschoven naar 2019.

De waterschapslasten zijn vanaf 2014 gestegen. De stijging van de lasten is echter in de begroting nooit aangepast. Structureel levert dit inmiddels vanaf 2016 hogere lasten op van € 140.000. Voor 2019 wordt wederom een stijging verwacht. Voorgesteld zal worden om deze structurele stijging in de eerste tussenrapportage 2019 mee te nemen.

Hogere lasten en lagere baten gronddepot

De lagere baten hangen samen met het uitstel van omvangrijke rioleringswerken in afwachting van de ontwikkelingen rondom een aardgasvrij Purmerend.

Openbare verlichting

In 2018 maakten we € 82.000 minder kosten voor schadeherstel aan lampen en lichtmasten van de openbare verlichting. Door de afgelopen jaren over te gaan op ledverlichting vindt een besparing plaats op energieverbruik (€ 40.000). De apparaatskosten zijn door minder schademeldingen en minder vervangingen van lampen lager uitgevallen (€ 33.000).

Bewonersinitiatieven

In 2018 is een totaalbudget van € 73.000 voor het product bewonersinitiatieven niet besteed. De hierover wel al gemaakte afspraken met de wijken zijn verplaatst naar 2019.

Riolering

Op riolering is een overschrijding van € 72.000 welke wordt veroorzaakt door extra onderhoudswerkzaamheden aan het riool. Deze extra werkzaamheden zijn ontstaan doordat een aantal vervangingen aan het riool zijn uitgesteld in verband met het project Aardgasvrij. Door het langer instand houden van het verouderde rioolstelsel nemen de meldingen en onderhoudskosten toe.

Groen

Vanwege achterstallig onderhoud in het openbare groen heeft er dit jaar een grote inhaalslag plaatsgevonden. Dit betekent dat er veel werk door derden is verricht. Dit heeft geresulteerd in € 367.000 hogere lasten op onderhoud groen. Bij herinrichting groen (omvormingen) is € 89.000 aan budget niet gerealiseerd. Bij onderhoud aan bomen zijn de lasten € 179.000 lager dan begroot. Dit overschot is te wijten aan het feit dat er allerlei vertragingen zijn ontstaan. Zo was er onduidelijkheid over Obsurv, beperkingen vanuit veiligheid data, er gold een nieuwe systematiek voor de veiligheidscontrole (normeninstituut bomen) en veiligheidsinspecties werden gedeeltelijk opnieuw uitgevoerd door de aannemer. Het voordeel op herinrichting groen en onderhoud bomen dient ter dekking van de overschrijding op onderhoud groen. Uitgesteld werk 2018 dient te worden opgevangen binnen het budget voor 2019.

Overige afwijkingen

De overige afwijkingen blijven onder de toelichtingsgrens van € 100.000 en worden hierdoor niet apart toegelicht.

RESERVES

Egalisatiereserve begraafrechten

Doel van deze reserve is het egaliseren van meerjarig afgekochte begraafrechten. Jaarlijks valt een evenredig deel van de afgekochte termijn vrij uit de inkomsten van grafrechten. De meerjarig afgekochte grafhuur in 2018 vormt de dotatie aan de reserve van € 122.958. De vrijvallende termijnbedragen vormen een onttrekking van € 160.721. Hetsaldo van de reserve komt hiermee per 31 december 2018 op € 1.350.000.

VOORZIENINGEN

Voorziening gemeentelijke watertaken

Conform het BBV (middelen door derden bestemd, in dit geval voor het onderhoud aan het rioolstelsel) dient een positief saldo terug te vloeien naar de burger voor tariefegalisatie. Deze gelden (€ 1.328.000) hebben we eind 2018 overgeheveld naar de voorziening gemeentelijke watertaken. Na saldering van het doorgeschoven werk uit 2016, 2017 en 2018 komt de voorziening per 31 december 2018 op € 2.800.000.

INVESTERINGEN

Voor dit programma zijn er geen investeringen voor 2018.

STRUCTURELE EFFECTEN

Onderwerp (-/- is lagere baten / lasten)	Lasten	Baten
Waterschapslasten	-140.000	-
Lager energieverbruik a.g.v. overgaan naar ledverlichting	40.000	-
Totaal	100.000	

INCIDENTELE LASTEN EN BATEN

Onderwerp (-/- is lagere baten / lasten)	Lasten	Baten
Onderhoudswerkzaamheden kunstwerken	100.000	-
Bijdrage provincie ontsluiten data brugcontacten	-	44.000
Elementenonderhoud '17 -'20	150.000	-
Uitstel rioolwerkzaamheden/project Aardgasvrij	-	-190.000
Minder schadeherstel aan lampen en lichtmasten van de openbare verlichting en daardoor lagere apparaatskosten	115.000	-
(Nog) niet besteed budget voor bewonersinitiatieven	73.000	-
Extra onderhoudswerkzaamheden riool	-72.000	-
Onderhoud groen	-99.000	
Totaal	267.000	-146.000

Programma

7

R U I M T E L I J K E O R D E N I N G

Portefeuillehouder: T. Kroese, E. Tijmstra, P. van Meekeren en M. Hegger

Inleiding

De gemeente streeft naar een kwalitatief hoogwaardige leefomgeving voor alle Purmerenders, met een goede balans tussen wonen, werken, recreëren en verblijven. Daartoe jaagt de gemeente zelfstandig en samen met initiatiefnemers ontwikkelingen in de stad aan. Afweging van belangen vindt plaats als het gaat om aanpassingen in het gebruik van gronden en opstallen. De gemeente maakt keuzes en weegt daarbij alle belangen af zoals bijvoorbeeld woningnood, openbare ruimte, mobiliteit, leefbaarheid van buurten en duurzaamheid. Zij betreft bij die belangenafweging haar inwoners, bedrijven, investerende en ontwikkelende (markt)partijen en overige deelnemers, en werkt met hen aan actuele ruimtelijke plannen.

Wat willen we bereiken

Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld 7.1 Ruimtelijke ordening

Purmerend is een hoogwaardig en duurzaam ingerichte stad met een sterke samenhang tussen de historische binnenstad en de wijken, de wijken onderling en de omliggende regio. Purmerend intensificeert en groeit verder naar een compacte en volwaardige woonstad. Zij initieert, stimuleert en werkt mee aan ruimtelijke planvorming en staat voor maatwerk op het gebied van flexibiliteit, rechtszekerheid en ruimtelijke kwaliteit.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Beleidsveld Ruimtelijke Ordening

Algemeen

In 2018 is een vervolg gegeven aan het programma Purmerend 2040. De visie op de mobiliteit is vastgesteld, over 'de leefbare stad' is een stadsgesprek georganiseerd en in een seminar is gesproken met ontwikkelexperts (i.c. woningcorporaties en - ook plaatselijke - ontwikkelaars) over hoe de norm 30-30-40 verder vorm gegeven kan worden.

De investering, die Purmerend doet in de samenwerking in de Metropoolregio Amsterdam (MRA) en ook in onze eigen deelregio Zaanstreek-Waterland, heeft in 2018 succesvolle resultaten opgeleverd. Op initiatief en onder de verantwoordelijkheid van Purmerend (vanuit 'het trekkerschap Ruimte') is als Zaanstreek-Waterland, samen met de provincie, een gezamenlijk traject doorlopen en uitgewerkt met betrekking tot de provinciale Omgevingsvisie NH2050. Vanuit Zaanstreek-Waterland is vervolgens een gezamenlijke reactie geformuleerd op diezelfde Omgevingsvisie. Dit succes is zelfs landelijk in vakbladen als voorbeeld voor regionale samenwerking genoemd. Voor de regionale woningbouwprioritering is verder met de MRA deelregio's in 2018 een methodiek ontwikkeld, die heeft geresulteerd in het toekennen van twee 'sleutelgebieden' voor Zaanstreek-Waterland. Voor Purmerend is het

sleutelgebied Stationsgebied Purmerend gehonoreerd. Hierdoor krijgt deze gebiedsontwikkeling een extra impuls vanuit de MRA en het Rijk met zijn partners. In relatie tot het (ontwerp-)Klimaatakkoord is bovendien een op te stellen Regionale Energie Strategie (R.E.S.) in beeld gekomen om vorm te geven aan de benodigde energietransitie. Dit betreft nadrukkelijk ook een ruimtelijke opgave. Tot slot is in 2018 de nodige inzet gepleegd om het goede, constructieve gesprek met buurgemeenten te voeren.

Het implementatietraject van de Omgevingswet neemt verscheidene jaren in beslag. De verwachte datum van inwerkingtreden is 1 januari 2021, waarna nog een overgangperiode volgt voor het invoeren van (een deel van) het nieuwe instrumentarium. Wat betreft de implementatie van de wet stond 2018 in het teken van 'voorbereiding en verdieping'. Daarbij zijn diverse bijeenkomsten ('omgevingstafels') georganiseerd over de betekenis en implicaties van de nieuwe wet voor de ambtelijke organisatie. Met de gemeenteraad is van gedachten gewisseld over de thema's 'ambitiebepaling omgevingsvisie' en het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Verder is het vergunningenproces en het behandelproces voor bouwinitiatieven ('principeverzoeken') geëvalueerd en opnieuw ingericht met inachtneming van (de uitgangspunten van) de Omgevingswet.

In het kader van herziening van de Welstandsnota is eind 2018 de nieuwe Nota omgevingskwaliteit ter meningsvorming aan de raad aangeboden. Nadat de richtinggevende discussie gevoerd is, kan de inspraakprocedure worden gestart. Met betrekking tot de herziening van de nota Grondbeleid en de nota Planoverschrijdende Ruimtelijke Openbare Faciliteiten (Prof) is sprake een (inhoudelijke) koerswijziging, zodat daarvoor meer tijd nodig is.

Meerjarenprogramma Grondexploitaties

Overeenkomstig de nota Grondbeleid bieden we jaarlijks het Meerjarenprogramma Grondexploitaties (MPG) ter vaststelling aan de gemeenteraad aan. De effecten van het MPG zijn verwerkt in deze jaarrekening. Dit MPG wordt vastgesteld voorafgaande aan de besluitvorming over de jaarrekening. In dat programma wordt verslag gedaan over door de gemeente in exploitatie genomen gronden. Naast een financieel verslag is daarbij ook een inhoudelijke toelichting op de stand van zaken over de projecten, waarbij deze gronden aan de orde zijn.

Particuliere projecten en initiatieven

Sinds het economisch herstel is ingezet, trekt de woning- en vastgoedmarkt merkbaar aan. Binnen 'Bestaand Stedelijk Gebied' (BSG) is sprake van een toenemend aantal particuliere initiatieven en (woningbouw)projecten. Ondanks het beperkte aantal gemeentelijke grondposities is de gemeente daar wel op de één of andere wijze bij betrokken. Voor particuliere projecten, waarbij geen gemeentelijke grondexploitatie aan de orde is, wordt gewerkt met intentie- en anterieure overeenkomsten om de te maken kosten te verhalen. In dat verband wordt ook de mogelijkheid toegepast van 'gebiedsoverstijgend kostenverhaal'.

Om (mogelijke) koerswijziging te onderzoeken van enkele in het oog springende initiatieven en projecten, zoals hotel Kom A7 en locatie PostNL, is veel extra ambtelijke capaciteit ingezet.

Bestemmingsplannen

Voor beheer heeft Purmerend een set aan actuele bestemmingsplannen. Bij nieuwe ontwikkelingen in strijd met een geldend bestemmingsplan stellen we een nieuwe planologische regeling vast; een zogenaamd projectbestemmingsplan. De mate van (rechts)zekerheid, die we aan inwoners en bedrijven garanderen door een bestemmingsplan is (steeds meer) per en door de situatie bepaald. Ongelijkheid bestaat en is uitlegbaar.

De eigen kracht van de gemeenschap proberen we daarbij nadrukkelijk ook aan te boren. De stedenbouwkundige voorschriften uit de 'Purmerendse bouwverordening' zijn per 1 juli 2018 vervallen. Eén van die voorschriften betrof het realiseren van voldoende parkeergelegenheid bij ruimtelijke ontwikkelingen. Om dit aspect te kunnen blijven borgen, is bestemmingsplan 'Parapluplan Parkeernormen Purmerend 2018' in procedure gebracht. Verder is het

zo dat waar nodig voor bedrijvenpark Baanste-Noord gebruik wordt gemaakt van de door de raad afgegeven (algemene) verklaring van geen bedenkingen (v.v.g.b.).

Met betrekking tot de (3) resterende locaties, waarvoor nog geen gedigitaliseerd bestemmingsplan op www.ruimtelijkeplannen.nl raadpleegbaar was, is in 2018 gebruik gemaakt van de mogelijkheid om het geldende, analoge bestemmingsplan digitaal op die website te plaatsen. Zodoende is de 'lijst niet-geactualiseerde delen van bestemmingsplannen' (kunnen) komen te vervallen.

De volgende, planologische maatregelen zijn in voorbereiding genomen, in de ontwerpfasen, dan wel vastgesteld door de gemeenteraad of door het college van burgemeester en wethouders.

soort maatregel	onderwerp	fase
bestemmingsplan (project)	Hotel Kom A7	in afwachting (mogelijke) koerswijziging
bestemmingsplan (project)	Locatie PostNL	in afwachting (mogelijke) koerswijziging
bestemmingsplan (project)	De Vijfhoek	opgeschort geweest (i.v.m. onderzoek parkeren)
wijzigingsplan (bevoegdheid B&W)	Westerweg 69	opgeschort (i.v.m. tijdelijke woningen)
bestemmingsplan (project)	Tramplein 9 (Bellevue)	stopgezet op verzoek initiatiefnemer
bestemmingsplan (project)	Wheerlicht/Churchillhof	in voorbereiding
bestemmingsplan (project)	Purmerweg 19 - 21 2018	ontwerp
bestemmingsplan (project)	Medisch centrum met appartementen De Graeffweg 2019	in voorbereiding
bestemmingsplan (project)	Brantjesoever 2019	in voorbereiding
bestemmingsplan (project)	Wagenweg 9 - 2018	in voorbereiding
wijzigingsplan (bevoegdheid B&W)	Verwijderen LPG-verkooppunt Wagenweg 7	in voorbereiding
bestemmingsplan (project)	Dopsloot Wooncompagnie (Wagenweggebied)	in voorbereiding
bestemmingsplan (project)	Overweerse polderdijk 4	in voorbereiding
bestemmingsplan (project)	Kwadijkerpark 2019	ontwerp
bestemmingsplan (project)	Westerweg 60	in voorbereiding
bestemmingsplan (project)	Purmerland 14	in voorbereiding
bestemmingsplan (project)	Westerweg 2c/d	in voorbereiding
bestemmingsplan (project)	Westerweg 36	in voorbereiding
bestemmingsplan (project)	Westerweg 39	in voorbereiding
bestemmingsplan (project)	Spoorzone Burg. D. Kooimanweg (Wagenweggebied)	in voorbereiding
bestemmingsplan (project)	Wagenweg 10F	in voorbereiding
bestemmingsplan (facet)	Parapluplan Parkeernormen Purmerend 2018	ontwerp
bestemmingsplan (project)	Tarwestraat	in voorbereiding
bestemmingsplan (project)	Suze Groenewegstraat/Westerdraay	in voorbereiding
bestemmingsplan (project)	Meeuwstraat 2	in voorbereiding
v.v.g.b. (algemeen/Bano)	Garden Party	ontwerp
v.v.g.b. (algemeen/Bano)	BEE Investments	ontwerp
v.v.g.b. (algemeen/Bano)	Sunforce Knook Totaaltechniek	ontwerp

soort maatregel	in 2018 vastgesteld door raad of door B&W	fase
bestemmingsplan (project)	Drontermeer 2018	onherroepelijk
bestemmingsplan (project)	Binnenstad markthal 2017	onherroepelijk
bestemmingsplan (project)	Grotenhuysshof 2017	onherroepelijk
bestemmingsplan (project)	De Looiers 2018	beroep op R.v.S./ in werking
bestemmingsplan (project)	Rivierenlaan 281 - 2018	onherroepelijk
bestemmingsplan (project)	Waterlandlaan 2017	onherroepelijk
bestemmingsplan (project)	Brantjesstraat 2018	beroep op R.v.S./ in werking
bestemmingsplan (project)	Wilhelminalaan 1 - 2018	onherroepelijk
bestemmingsplan (project)	Wheermolen-West, 4e fase 2018	beroepstermijn tot 15 maart 2019
voorbereidingsbesluit (verlenging)	Wagenweggebied	in werking
v.v.g.b.	Lichtmasten Flevostraat 251	onherroepelijk
v.v.g.b. (algemeen/Bano)	B2 Vastgoed	onherroepelijk
v.v.g.b. (algemeen/Bano)	Finishbouw	onherroepelijk
v.v.g.b. (algemeen/Bano)	Lankelma	onherroepelijk
v.v.g.b. (algemeen/Bano)	Zonog B.V.	onherroepelijk

Wat heeft het gekost

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2017	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 bijgesteld	Realisatie 2018	Afwijking
Lasten	-24.689	-21.636	-35.270	-26.716	8.554
Baten	21.176	20.294	33.870	24.857	-9.013
Saldo	-3.512	-1.341	-1.400	-1.859	-459

Het programma Ruimtelijke Ordening heeft per saldo een nadelige afwijking van € 459.000. Dit wordt veroorzaakt door € 8.554.000 lagere lasten en € 9.013.000 lagere baten.

Toelichting afwijkingen	lasten	baten
Weidevenne II (grondexploitatie)	4	58
Kop van West (grondexploitatie)	5.689	-5.689
Brantjesstraat (grondexploitatie)	22	-22
Klein Where (grondexploitatie)	171	-457
Karekietpark (grondexploitatie)	9	178
Baanstee Noord (grondexploitatie)	2.412	-2.412
Binnenstad Purmerend	-192	-
De Hallen -Koemarkt (particulier initiatief)	-207	207
Purmerweg 19-21 (particulier initiatief)	113	-66
Grotenhuisweg 52 (particulier initiatief)	119	-90
Brantjesterrein (particulier initiatief)	200	-200
Wheermolen West, Parkzone (particulier initiatief)	330	-752
Erfpachtgronden	-278	392
Taakstelling Vastgoed en Tegemoetkoming uitvoering kosten (particuliere initiatieven)	-	-154
Overige afwijkingen (kleiner dan de rapportage grens)	162	-6
Totaal	8.554	-9.013

AFWIJKINGEN BELEIDSVELD RUIMTELIJKE ORDENING

Grondexploitaties

De baten en de lasten van de grondexploitaties worden verantwoord via de gemeentelijke exploitatie en de saldi tussen de lasten en de baten worden geactiveerd op de voorraadpositie 'in bouwexploitatie genomen gronden'. De ontstane afwijking aan de baten zijde ten opzichte van de bijgestelde begroting is veroorzaakt doordat zowel baten als lasten op een drietal grondexploitaties zijn achtergebleven (Kop West: € 5,7 miljoen; Baanstee Noord € 2,4 miljoen en Klein Where € 0,5 miljoen). Voor Kop West en Baanstee Noord is in de 2e Turap reeds melding gemaakt van de te verwachten lagere baten in 2018. In de 2e Turap werd de onderschrijding van de lasten nog niet verwacht. Op basis van de herziene grondexploitatiebegroting (MPG 2019) zijn de verliesvoorzieningen Weidevenne I ad. € 62.000 en Karekietpark ad. € 188.000 vrijgevallen en is er een extra dotatie gedaan ad. € 286.000 aan de verliesvoorziening Klein Where. Deze bedragen zijn toegevoegd cq. onttrokken aan de bestemmingsreserve gronden.

Binnenstad Purmerend

Er is extra capaciteit ingezet omte onderzoeken wat de mogelijkheden zijn van het ontwikkelen van de Binnenstad.

Particuliere initiatieven

Voor de particuliere initiatieven Brantjesterrein en De Hallen-Koemarkt is nog geen eerdere raming gemaakt in de begroting. De gemaakte kosten en opbrengsten worden geboekt naar de balans volgens de Notitie Faciliterend Grondbeleid van de Commissie BBV. Per saldo hebben deze particuliere initiatieven geen effect op het rekeningresultaat.

Voor de particuliere initiatieven Grotenhuisweg 52, Purmerweg 19-21 en Wheermolen West, Parkzone zijn wel (deels)ramingen opgenomen. Doordat de per saldo geraamde uitgaven en inkomsten niet in de exploitatie drukken, ontstaat een resultaat dat nu alleen de gerealiseerde inkomsten en uitgaven naar de balans worden geboekt.

Erfpachtgronden

Het saldo bij de baten is voornamelijk ontstaan door de verkoop van de erfpachtgrond (canon) Forhold. Het saldo bij de lasten is voornamelijk ontstaan door het afschrijven van de restant boekwaarde van deze grond.

Taakstelling Vastgoeden Tegemoetkoming uitvoering kosten (particuliere initiatieven)

Met Turap 2 hadden wij nog een taakstelling van € 312.000. Met de verkoop van Westerweg 3 is deze taakstelling ruimschoots gehaald. Per saldo is € 114.000 meer aan verkoop opbrengsten gerealiseerd. Daarentegen is bij Turap 1 nog uitgegaan van € 268.000 te realiseren vergoeding voor de uitvoering kosten. Deze zijn niet gerealiseerd. Mede omdat de vergoedingen van de uitvoering kosten worden verrekend met de gemaakte uitvoering kosten en het saldo wordt geboekt naar de balans.

Overige afwijkingen

De overige afwijkingen blijven afzonderlijk onder de toelichtingsgrens van € 100.000 en worden hierdoor niet apart toegelicht.

VOORZIENINGEN

Er zijn voor dit programma geen voorzieningen.

RESERVES

Aan de bestemmingsreserve gronden is € 94.203 toegevoegd, zijnde de netto opbrengst vanuit de Anterieure Overeenkomst Grotenhuysweg 52.

In totaal is € 398.363 onttrokken aan de reserve gronden voor:

- € 250.000 - Purmerend 2040 (begroot € 250.000)

- € 0 - Advies inzet bij gebiedsontwikkeling, ontwikkelprojecten en ruimtelijke initiatieven (begroot € 250.000)
- € 76.692 - Voorbereidingskosten tijdelijke woningen locatie Vurige Staart (begroot € 141.000)
- € 71.671 - Invoering Omgevingswet (begroot € 127.413)

Aan de reserve sanering asbest is volgens de begroting € 100.723 onttrokken voor sanering asbest Kaasmarkt 20.

INVESTERINGEN

Er zijn geen afwijkingen op de investeringen/kredieten in dit programma.

STRUCTURELE EFFECTEN

Voor dit programma zijn er geen structurele effecten.

INCIDENTELE LASTEN EN BATEN

De hierboven genoemde afwijkingen zijn allen incidenteel.

Programma

8

V E I L I G H E I D

Portefeuillehouder: D. Bijl en M. Hegger

Inleiding

De inwoners van Purmerend moeten veilig kunnen wonen, werken en recreëren. Speciale aandachtsgebieden binnen dit programma zijn openbare orde, sociale veiligheid, aanpak jeugdoverlast en afglijdende jeugd, crisisbeheersing, handhaving openbare buitenruimte en drank- en horecawet.

Wat willen we bereiken

Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld 8.1 Veiligheid

Purmerend is een stad die - zowel fysiek als sociaal - veilig is en voelt op het gebied van wonen, werken en leven. In samenwerking met bewoners en partners wordt een gezamenlijke verantwoordelijkheid gevoeld om dit te bereiken. Een mooi voorbeeld van dat laatste is het project Ogen en Oren.

Bestuurlijke producten 2018

Bestuurlijk product	Jaartal	Kwartaal
Evaluatieverslag vergunningverlening, toezicht en handhaving Purmerend	Jaarlijks	Gerealiseerd
Uitvoeringsprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving Purmerend	Jaarlijks	Gerealiseerd
Nota Drank- en Horecawet 2019-2022 (Preventie- en handhavingsplan alcohol 2019-2022)	4 jaarlijks	* Niet gerealiseerd (4e kw 2018 wordt 1e kw 2019)
Lokaal Integraal Veiligheidsplan 2019 -2022	4 jaarlijks	Gerealiseerd
Integraal Meerjarenbeleidsplan Veiligheid	4 jaarlijks	Gerealiseerd

** Nota Drank- en Horecawet 2019-2022 (Preventie- en handhavingsplan alcohol 2019-2022) is opgesteld in 2018. Wegens brede afstemming met diverse partners (zowel intern als extern) is het niet gelukt om dit tijdig te kunnen vaststellen. De planning is 1e kwartaal 2019 bestuurlijk vast te stellen.*

Wat hebben we daarvoor gedaan

Toezicht en handhaving

Meer wijkgericht toezicht georganiseerd, met meer betrokkenheid van inwoners en ondernemers. De grootste ergernissen zoals hondenoverlast, verkeersonveiligheid en afval is projectmatig aangepakt. Alle wijken in Purmerend hebben twee handhavers die fungeren als aanspreekpunt voor de wijkagenten, wijkmanagers, bewoners en ondernemers.

Jaarlijks wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld, waarin de toezicht- en handhavingsactiviteiten zijn opgenomen. De thematische en projectmatige activiteiten maken deel uit van het uitvoeringsprogramma. De resultaten zijn gerapporteerd in het Evaluatieverslag VTH 2018.

In 2018 zijn er op het gebied van handhaving de nodige inspanningen verricht om illegale bewoning van bedrijfspanden op met name industrieterreinen tegen te gaan. Bij een aantal bedrijfspanden is illegale bewoning geconstateerd. Na het starten van handhavingstrajecten, is bij een aantal panden de illegale bewoning beëindigd en in andere gevallen is met bestuursrechtelijke handhaving aangestuurd op beëindiging van de illegale bewoning.

Bij handhaving wordt waar mogelijk 'van buiten naar binnen' gewerkt. Dit betekent onder meer dat handhavingsprioriteiten mede worden gebaseerd op wat inwoners en bedrijven belangrijk vinden en dat problemen waar mogelijk in gezamenlijkheid worden opgelost. Binnen de mogelijkheden die de gemeente heeft, wordt gezocht naar de beste weg die leidt tot de oplossing van een probleem. Naast dat de handhavers repressief optreden tegen overtredingen, zoals parkeren, afvaldumpingen, jeugd- en hondenoverlast en in het kader van verkeersveiligheid, werken zij ook oplossingsgericht.

Diverse hennepkwekerijen (met gevaarstelling) zijn in 2018 bestuursrechtelijk ontmanteld. Hierbij zijn ook panden voor een bepaalde periode afgesloten.

Buurttoezicht

Door extra capaciteit, intensivering en samenwerking met de politie (jeugd- en wijkagenten), wijkmanagers en jongerenwerkers zijn we beter in staat geweest om jeugdoverlast te beperken. Er wordt meer gesurveilleerd (vaker op straat) waardoor er beter inzicht is in de mate van de jeugdoverlast. Ook is er meer aandacht en tijd voor melders (inwoners van Purmerend) van jeugdoverlast.

Drank- & Horecawet

Speerpunt van toezicht en handhaving blijft gericht op verstrekking van alcohol aan jongeren onder de 18 jaar. Verder is er met diverse interne en externe partners (o.a. GGD, Brijder, verenigingen) gewerkt aan bewustwording van de gezondheidsrisico's van alcoholgebruik. Bij bepaalde evenementen is er extra inzet gepleegd m.b.t. alcoholverstrekking aan jongeren onder de 18 jaar.

Integrale Veiligheid

Het jaar 2018 was het einde van een periode voor een tweetal plannen, namelijk het lokale integrale veiligheidsplan en het Integrale Meerjarenbeleidsplan Veiligheid voor de eenheid Noord-Holland Noord. In 2018 heeft het team Integrale Veiligheid onderzocht welke onderwerpen de komende planperiode extra aandacht nodig hebben. Hieruit zijn de onderwerpen ondermijning, cybercrime, afglijdende jeugd en OGGZ problematiek gekomen.

Er is eind 2018 al een start gemaakt met het onderwerp ondermijning, onder andere door gemeentelijke medewerkers bewust te maken van dit onderwerp. Ook zijn vanuit een klein kernteam (gem/pol) meerdere signalen op gebied van diverse vormen van fraude aangepakt.

Verder is met omliggende gemeenten gekeken naar de toepassing en rol van het Veiligheidshuis. Team Integrale Veiligheid verricht haar werkzaamheden zowel voor Purmerend als voor Beemster. Wat opviel in 2018 was de hausse aan woninginbraken in Beemster. Team Integrale Veiligheid heeft in samenwerking met onder andere de politie ingezet op de voorlichting aan bewoners. Dit heeft tevens geresulteerd in Ogen en Oren vrijwilligers in deze gemeente.

Het digitale opkopersregister heeft in 2018 een doorstart gekregen. De laatste juridische knelpunten zijn opgelost en inmiddels zijn de controles in volle gang. De uitwerking van de nieuwe maatregel inzake woonoverlast is toegepast

en er is een gedragsaanwijzing uitgegaan. In de aangespannen rechtszaak heeft de rechter bepaald dat de burgemeester in zijn recht stond om dit middel toe te passen. Ook zijn er panden gesloten inzake hennepcontroles.

Verder zijn er diverse werkzaamheden geweest inzake veiligheid in de horeca, evenementen, jaarwisseling, jeugd, fraude, Outlaw Motorcycle Gangs en cameratoezicht.

Tot slot wordt doorlopend in samenwerking met externe partners, zoals politie, brandweer en veiligheidsregio, de veiligheid in de twee gemeenten gemonitord.

Veiligheidsregio Zaanstreek - Waterland

Naast de wettelijke taken is de veiligheidsregio in 2018 vooral bezig geweest met de verhuizing van de meldkamer naar Haarlem zonder dat de alarmering daardoor in gevaar kwam. Ook is de veiligheidsregio druk geweest om bijdrage te leveren aan de intocht van Sinterklaas in Zaandam. Tot slot is er uitvoerig gesproken met medewerkers, bestuur en partners over de doorontwikkeling van de veiligheidsregio. Hieruit is een visie gekomen waaruit de kracht van de veiligheidsregio blijkt en welke veranderingen wenselijk zijn in de toekomst.

Wat heeft het gekost

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2017	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 bijgesteld	Realisatie 2018	Afwijking
Lasten	-7.031	-7.189	-6.999	-6.901	98
Baten	31	20	20	1	-19
Saldo	-6.999	-7.169	-6.979	-6.900	79

Het programma Veiligheid heeft per saldo een voordelige afwijking van € 79.000. Dit komt door € 98.000 lagere lasten en € 19.000 lagere baten. Deze worden niet apart toegelicht.

Toelichting afwijkingen	lasten	Baten
Overige afwijkingen	98.000	-19.000
Totaal	98.000	-19.000

Overige afwijkingen

De overige afwijkingen blijven onder de toelichtingsgrens van € 100.000 en worden hierdoor niet apart toegelicht.

RESERVES

Er zijn geen reserves in dit programma.

INVESTERINGEN

In 2018 zijn er geen afwijkingen op de investeringen.

STRUCTURELE EFFECTEN

Voor dit programma zijn er geen structurele effecten.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Er zijn geen incidentele baten lasten in dit programma.

Programma

9

E C O N O M I E

Portefeuillehouder: M. Hegger en P. van Meekren

Inleiding

In dit programma ligt de focus op het stimuleren en faciliteren van de stedelijke economie. Daarbij gaat het voornamelijk om de werkgelegenheid voor Purmerenders, het behoud van voorzieningen en de groeimogelijkheden voor bedrijven.

Wat willen we bereiken

Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld 9.1 Economie

Purmerend heeft een goed vestigingsklimaat voor winkels, kantoren, bedrijven en instellingen. De bedrijventerreinen en kantoorlocaties in de stad zijn van een kwalitatief hoogwaardig niveau. De contacten van de gemeente met de ondernemers zijn goed en dragen bij aan het realiseren van nieuwe initiatieven en plannen in Purmerend. Daar waar mogelijk worden deze contacten verder uitgebouwd. Ook startende ondernemers en zzp'ers vinden voldoende ondersteuning om hun bedrijf op te zetten of uit te bouwen.

De regionale economische samenwerking zorgt voor de gewenste afstemming en coördinatie van economische ontwikkelingen en heeft een positieve invloed op de lokale Purmerendse economie.

Promotie van de stad in brede zin leidt ertoe dat het aantal bezoekers toeneemt (en daarmee de bestedingen), bedrijven zich in Purmerend willen vestigen en bewoners trots op hun stad (kunnen) zijn.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Bedrijveninvesteringszones (BIZ) opgezet voor de Koemarkt en het winkelcentrum aan het Wormerplein waardoor ondernemers gezamenlijk kunnen investeren in collectieve voorzieningen en promotie van hun locatie.
- Stadspromotie is overgedragen aan de Stichting Purmerend 2000 Plus. Het bestuur van deze stichting heeft in augustus 2018 met middelen van de gemeente en bedrijven een citymarketeer aangesteld die is begonnen met het zichtbaar maken van Purmerend op sociale media, in kranten en op websites.
- We kijken terug op een succesvol jaar in de ontwikkeling van Baansteer Noord. Er is afgerond 3 hectare uitgegeven; goed voor 130 arbeidsplaatsen en een positief financieel resultaat.
- Samen met de regiogemeenten een Economische Visie en Agenda voor Zaanstreek-Waterland opgesteld die de basis is voor de acties met betrekking tot de regionale economie en het toerisme die in de komende periode (2018-2022) zullen worden uitgevoerd.
- Met medewerking van de gemeente heeft de stichting PurmerValley nieuwe opleidingen op het gebied van ICT bij de lokale onderwijsinstellingen gerealiseerd en de kwaliteit van bestaande opleidingen verbeterd zodat de

ICT-scholieren sneller een baan in de sector zullen vinden en het tekort aan gekwalificeerd personeel bij de ICT-bedrijven zal worden teruggedrongen.

- In samenwerking met diverse partijen in de binnenstad is gewerkt aan de uitvoering van de retailagenda waardoor het winkel- en uitgaansgebied aantrekkelijker is geworden en de leegstand van winkelpanden is teruggedrongen.
- In het Purmerends Museum is een VVV-informatievoorziening gerealiseerd. In deze winkel kunnen bewoners en bezoekers (toeristische) informatie krijgen over Purmerend en directe regio.
- Met medewerking van de gemeente zijn er diverse evenementen in de stad georganiseerd. Een deel van deze evenementen is financieel of op een andere wijze vanuit de gemeente ondersteund. Nieuwe evenementen waren: Winters Purmerend en de Solar Boat Race. Beide evenementen hebben een groot publiek aangetrokken.
- Voor een beschrijving van de duurzaamheidsprojecten wordt verwezen naar programma 4. De lasten en baten zijn in dit programma meegenomen. Vanaf 2019 staat alles in programma 4.
- Het onderzoek naar stimulering groene daken en gevels waarvoor in de 2e Turap geld is aangevraagd wordt in 2019 benut om in te zetten bij de tijdelijke woningen.

Wat heeft het gekost

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2017	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 bijgesteld	Realisatie 2018	Afwijking
Lasten	-1.505	-1.038	-2.646	-2.331	315
Baten	633	586	684	776	91
Saldo	-872	-452	-1.962	-1.555	407

Het programma Economie heeft per saldo een voordelige afwijking van € 407.000. Dit komt door € 315.000 lagere lasten en € 91.000 hogere baten.

AFWIJKINGEN BELEIDSVELD ECONOMIE

Toelichting	Lasten	Baten
Pilot Aardgasloos	554.000	-
Apparaatskosten ruimtelijke organisatie	-186.000	-
Overige afwijkingen (onder de toelichtingsgrens)	-53.000	91.000
Totaal	315.000	91.000

Pilot Aardgasloos

In 2018 is aangevangen met de energietransitie van 95 woningen in Overwhere-Zuid. De raad heeft voor deze pilot € 875.000 beschikbaar gesteld, waarvan € 630.000 gedekt wordt uit de algemene reserve. De werkelijke kosten in 2018 bedroegen € 321.000. Het niet bestede budget van € 554.000 zal nodig zijn voor de werkzaamheden aan dit project in 2019, aangevuld tot € 825.000 (zie de toelichting bij 'Energietransitie' programma 4 en blz. 51).

Apparaatskosten ruimtelijke organisatie

Naast uitvoering van het actieprogramma is in 2018 geïnvesteerd in de uitvoering van het coalitieprogramma. De woningbouwopgave heeft een impact op het voorzieningenniveau en de werkgelegenheid. De duurzaamheidsagenda eveneens. Er is vanuit economisch oogpunt zwaar ingezet op advisering bij diverse ruimtelijke projecten en de kansen van duurzaamheid op positionering van Purmerend en regionaal.

Overige afwijkingen

De overige afwijkingen blijven onder de toelichtingsgrens van € 100.000 en worden hierdoor niet apart toegelicht.

In het genoemde nadeel van € 53.000 zit een voordeel van € 80.000 lagere lasten voor het uitwerken van de Economische visie Zaanstreek-Waterland. Het niet bestede budget vloeit in 2018 terug in de bestemmingsreserve MRA voor bestedinge in navolgende jaren.

RESERVES

De voormalige SRA-gelden zijn toegevoegd aan de nieuw gevormde Reserve Regionale samenwerking ZW € 430.992. Er was € 350.746 geraamd. Het verschil van € 80.246 is uiteindelijk niet ingezet in 2018.

INVESTERINGEN

In 2018 zijn er geen afwijkingen op de investeringen.

STRUCTURELE EFFECTEN

Voor dit programma zijn er geen structurele effecten.

INCIDENTELE LASTEN EN BATEN

Onderwerp (-/- is lagere baten / lasten)	Lasten	Baten
Pilot Aardgasloos	875.000	-
Uitwerken visie Zaanstreek-Waterland	-	80.000
Bijdrage De Koog (van de provincie)	-	28.000
Uitvoeringskosten	-	52.000
Vergroening gevels en daken	50.000	-

Pilot Aardgasloos

In 2018 is aangevangen met de energietransitie van 95 woningen in Overwhere Zuid. De raad heeft voor deze pilot € 875.000 beschikbaar gesteld, waarvan € 630.000 gedekt wordt uit de algemene reserve.

De niet gemaakte lasten van € 80.000 voor het uitwerken van de Economische visie Zaanstreek-Waterland zijn incidenteel. Het niet bestede budget vloeit terug in de bestemmingsreserve MRA voor besteding in navolgende jaren.

De bijdrage van de Provincie voor ontwikkelingen De Koog van € 28.000 zijn incidenteel.

Ten slotte zijn in totaal voor € 52.000 tegemoetkomingen in uitvoeringskosten ontvangen, die incidenteel zijn.

Voor het vergroenen van gevels en daken is incidenteel € 50.000 beschikbaar gesteld.

Programma

10

BESTUUR EN CONCERN

Portefeuillehouder: D. Bijl

Inleiding

In dit programma staan de doelen en middelen van de raad, het college en het management van de organisatie centraal. Dit programma hangt samen met de paragraaf bedrijfsvoering.

Wat willen we bereiken

Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld 10.1 Bestuur en concern

Het Purmerendse gemeentebestuur is betrokken, voorspelbaar, transparant en efficiënt als het gaat om het te voeren beleid en de daarbij horende prestaties. Bovendien wil de gemeente de toets van verantwoording achteraf, door accountant en publiek, goed doorstaan.

Wat hebben we daarvoor gedaan

In navolging van de gemeenteraad van Beemster heeft op 27 september 2018 de gemeenteraad van Purmerend zich positief uitgesproken over de intentie om te fuseren met de gemeente Beemster. De beoogde herindeling gaat uit van een fusiedatum van 1 januari 2022. In een Bestuurlijk Akkoord zijn afspraken gemaakt over hoe dit proces samen wordt doorlopen: in harmonie, gelijkwaardigheid en tegen zo min mogelijk kosten. Beemster en Purmerend hebben na het intentiebesluit samen een plan van aanpak vastgesteld om te komen tot een herindelingsontwerp in 2019 op basis waarvan definitieve besluitvorming plaatsvindt. Hiervoor zijn voorbereidende activiteiten nodig, met name gericht op participatie en draagvlak. In Purmerend zijn deze in 2018 voorbereid. Het college zet zich in om inwoners vroegtijdig in het proces zo goed mogelijk te informeren en te betrekken bij de herindeling.

Wat heeft het gekost

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2017	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 bijgesteld	Realisatie 2018	Afwijking
Lasten	-7.855	-8.221	-9.156	-8.799	357
Baten	4.868	4.380	4.767	4.835	68
Saldo	-2.987	-3.841	-4.389	-3.964	425

Het programma Bestuur en concern heeft per saldo een voordelige afwijking van € 425.000. Dit komt door € 357.000 lagere lasten en € 68.000 hogere baten.

AFWIJINGEN BELEIDSVELD BESTUUR EN CONCERN

	Lasten	Baten
Lagere lasten griffie en Raad	143.000	-
Lagere lasten college en ondersteuning college	105.000	-
Lagere lasten fusieproces Beemster	159.000	-
Hogere lasten en hogere baten dienstverleningsovereenkomst Beemster	-64.000	64.000
Overige afwijkingen	14.000	4.000
Totaal	357.000	68.000

Griffie en Raad

De lagere lasten griffie van circa € 118.000 worden veroorzaakt door lagere salaris-, onderzoeks-, en adviseringskosten. De lagere lasten Raad van circa € 25.000 worden veroorzaakt door lagere vorming- en opleidingskosten en computervergoedingen.

College en ondersteuning college

De lagere lasten worden grotendeels veroorzaakt door lagere salariskosten en dienstreizen college.

Fusieproces Beemster

De lagere lasten worden veroorzaakt door wel begrote maar niet gerealiseerde onderzoeks- en advieskosten in 2018 m.b.t. de fusie met Beemster.

Overige afwijkingen

De overige afwijkingen blijven onder de toelichtingsgrens van € 100.000 en worden hierdoor niet apart toegelicht.

RESERVES

In dit programma zijn geen reserves.

VOORZIENINGEN

Voorziening wachtgeld ex-bestuurders: deze voorziening wordt ingezet ter dekking van de kosten van voormalig wethouders. In 2018 is de vergoeding van vier voormalig wethouders verantwoord ten laste van deze voorziening.

INVESTERINGEN

In dit programma zijn in 2018 geen investeringen.

STRUCTURELE EFFECTEN

Voor dit programma zijn er geen structurele effecten.

INCIDENTELE LASTEN EN BATEN

Onderwerp (-/- is lagere baten / lasten)	Lasten	Baten
Kosten fusieproces met Beemster	-141.000	-
Totaal	-141.000	-

FINANCIËLE OVERZICHTEN

1 Algemene dekkingsmiddelen

ALGEMEEN

De algemene middelen van de gemeente dekken de kosten van de programma's. Dit betreft middelen waar geen voorafgaand specifiek bestedingsdoel aan ten grondslag ligt. De algemene uitkering uit het gemeentefonds is de belangrijkste vrij besteedbare inkomstenbron voor de gemeente. Het Rijk bepaalt de hoogte van deze algemene uitkering. De gemeente kan ook zelf inkomsten genereren door het heffen van belastingen, waarvan de onroerendezaakbelasting de belangrijkste is. De opbrengst van belastingen kent, in tegenstelling tot heffingen als het rioolrecht en afvalstoffenheffing, geen vooraf bepaald bestedingsdoel en behoort tot de algemene dekkingsmiddelen. Overige vrij besteedbare middelen zijn de dividenden van deelnemingen en het renteresultaat verbonden aan de financieringsfunctie.

Tot de algemene dekkingsmiddelen behoren de baten en lasten van:

- Lokale belastingen en heffingen;
- De algemene uitkering uit het gemeentefonds;
- Het gemeentelijk financieringsbeleid, het saldo van de externe vaste geldleningen en de intern toegerekende rente aan activa en grondexploitaties;
- De baten en lasten die verbonden zijn aan financiële deelnemingen;
- Incidentele baten en lasten over voorgaande jaren;
- Algemene baten en lasten waaronder onvoorziene inkomsten en nog te bestemmen middelen (stelposten).

GEMEENTEFONDS

De uitkering uit het gemeentefonds is gebaseerd op de decembercirculaire 2018.

De uitgavenontwikkelingen binnen de verschillende ministeries hebben direct gevolgen voor de groei en/of krimp (het accres) van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Najaar 2017 was het voorlopig accres voor 2018 nog vastgesteld op een (nominale) groei van 4,83%. Deze groei is in de loop van 2018 gestegen naar 5,70% (een verschil van 0,87%). De bijstelling het accres is het gevolg van de in het Regeerakkoord vastgelegde keuzes. Deze zijn bekrachtigd in het Interbestuurlijk akkoord. De drie belangrijkste verklaringen zijn de budgettaire consequenties van het Regeerakkoord, de aanpassing in de basis van de normeringsystematiek en oplopende ramingen voor loon-, prijs- en volumeontwikkelingen.

In 2018 zijn vier circulaire verschenen (maart, mei, september- en december) over de ontwikkelingen rond het Interbestuurlijk Programma (IBP), knelpunten sociaal domein en het financieel perspectief voor gemeenten. De belangrijkste ontwikkelingen uit deze circulaire stonden in het teken van:

- de overheveling integratie uitkering sociaal domein naar de algemene uitkering (vanaf 2019), met uitzondering van de niet-integreerbare onderdelen (voogdij 18+, bescherm wonen en Wsw);
- een bredere basis voor de normeringsystematiek (vanaf 2019) door vervanging Netto Gecorrigeerde Rijks Uitgaven (NGRU) naar de netto uitgaven onder uitgavenplafond (dus inclusief sociale zekerheid en zorg);
- een nieuwe werkwijze BTW-compensatiefonds (BCF) t.a.v. ruimte onder plafond BCF;
- een kwantitatief onderzoek gericht op een integrale nieuwe verdeling van de middelen in het gemeentefonds voor het sociaal domein (per 2021);
- de heroverwegingen in de financiële verhoudingen (per 2021);
- het verruimen van de btw-sportvrijstelling (vanaf 2019).

In 2018 is de raad tussentijds gerapporteerd over de ontwikkelingen in de uitkering uit het gemeentefonds. Voor het lopende jaar 2018 traden na het verschijnen van de decembercirculaire 2018 nieuwe afwijkingen op. Deze afwijkingen lichten we toe bij de financiële toelichting hierna.

STADSVERWARMING

De aandelen in Stadsverwarming Purmerend (SVP) zijn voor 100% in handen van gemeente Purmerend. Sinds 2012 is de deelneming gewaardeerd op € 38,27 miljoen (oorspronkelijk € 42,6 miljoen).

in afwachting jaarverslag SVP (april 2019)

In 2018 zien we onder andere de volgende ontwikkelingen:

- De nieuwe chatfunctie is inmiddels live getest;
- Het aantal afleversets dat in eigendom van SVP is gekomen, is ruim 600 beneden de norm van 2.000 sets (verschuiving batchgewijze overdracht sets Intermaris);
- Een nieuwe factuur lay-out is ontwikkeld in 2018 met een beter inzicht voor de klant;
- Binnen de herziene warmtewet is het toegestaan om een ander tariefproduct aan te bieden. Binnen SVP wordt gestart met een ontwikkeling van een nieuw tariefproduct o.b.v. een groter aandeel variabele (meer invloed van klanten op kosten, verwachte introductie 2020);
- De pijplijn van nieuwe klanten is goed gevuld, maar laat een verschuiving zien na 2018 a.g.v. o.a. personeelstekorten bij bouwers;
- Bij techniek en productie is het assetmanagement systeem Ultimo voor oa. onderhoudsplanning ingevoerd;
- SVP gebruikt diverse IT systemen voor ondersteuning van de werkpocessen. De ontwikkelde visie op koppeling van deze systemen is gedurende 2018 geïmplementeerd.

Ontwikkeling resultaat 2018:

In 2018 heeft de SVP een winst gemaakt van € 2.174.000 (inclusief het opnemen van een actieve latentie van € 2.307.000). Het nadeel wordt met name veroorzaakt door lagere beschikbaarheid, inzet en rendement van de BWC (meerkosten gasgestookte GJ's, minder SDE en meer inkoop biomassa). Daarnaast is er minder afgezet (doordat het relatief warm is geweest), een hoger warmteverlies en zijn de inkoopprijzen van de grondstoffen (m.n. gas) gestegen.

De winst is toegevoegd aan het eigen vermogen van de Stadsverwarming. Het eigen vermogen bedraagt nu ruim € 13,238 miljoen. De winst werkt niet door in de waarde van de deelneming op de balans van de gemeente. Om te beoordelen of dit wel of niet het geval is, wordt jaarlijks een zogenaamde impairment test uitgevoerd. De uitkomst van de impairment test laat zien dat op de waarde van de activa van de Stadsverwarming geen extra afschrijving hoeft te worden doorgevoerd.

Blijvende onzekerheden voor SVP zijn: wet- en regelgeving, gasprijs- en graaddagenontwikkeling (en de daaraan gerelateerde afzet) en de hoogte van de inflatie.

HUISVUILCENTRALE (HVC) ALKMAAR

In financieel opzicht was 2018 een goed jaar. Er is een positief resultaat behaald van € 13,3 miljoen. *Naast dit resultaat zijn er ook op het gebied van energie en hergebruik mooie stappen gezet:*

- Ingebruikname kunststofsorteerinstallatie (KSI). Deze installatie sorteert jaarlijks 65.000 ton plastic, blik en drinkpakken waarvan vervolgens weer een scala aan nieuwe producten wordt gemaakt;
- Aandacht voor (brand-)veiligheid;
- Plaatsing op zowel eigen gebouwen als ook op voormalige stortplaatsen en grootschalige zonneweides van zonnepanelen;
- Trias Westland heeft een productietest uitgevoerd in Onder Krijtreservoir. Dit verliep succesvol. Daarna is gestart met de aanleg van het warmtenet.

- In Heerhugowaard is de eerste tuinder van het gas af geholpen (5 miljoen kuub gas). Dat is ongeveer de hoeveelheid die ruim 3.000 huishoudens per jaar gebruiken en dit gasverbruik wordt nu jaarlijks voorkomen. Bovendien leidt dit tot de reductie van de bijbehorende CO₂- uitstoot.

FINANCIËLE TOELICHTING

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2017	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 bijgesteld	Realisatie 2018	Afwijking
Lasten	-9.603	-8.474	300	305	4
Baten	146.110	150.429	142.678	142.836	158
Saldo	136.507	141.955	142.979	143.141	162

De algemene dekkingsmiddelen laten per saldo een voordelige afwijking zien van € 162.000. Dit komt door € 4.000 lagere lasten en € 158.000 hogere baten. De afwijkingen worden hierna per onderdeel toegelicht.

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2017	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 bijgesteld	Realisatie 2018	Afwijking
1 Lokale heffingen					
Lasten	-87	-38	-38	-53	-15
Baten	13.085	13.425	13.509	13.379	-130
	12.998	13.387	13.472	13.326	-145
2 Nog te bestemmen middelen					
Lasten	-487	-149	0	0	0
	-487	-149	0	0	0
3 Gemeentefonds					
Lasten	-107	-12	0	0	0
Baten	121.103	126.031	126.765	127.001	236
	120.997	126.019	126.765	127.001	236
4 Eigen financieringsmiddelen					
Lasten	-7.520	-7.080	1.533	1.534	1
Baten	10.511	9.543	1.051	1.049	-2
	2.992	2.463	2.584	2.583	-1
5 Deelnemingen					
Lasten	-1.361	-1.195	-1.195	-1.170	25
Baten	1.411	1.430	1.353	1.406	53
	49	235	158	237	78
6 Incidentele baten en lasten					
Lasten	-43	0	0	-6	-6
	-43	0	0	-6	-6
7 Begrotingsaldo					
	0	0	0	0	0

TOELICHTING PER PRODUCT

1. Lokale heffingen

- De baten zijn € 130.000 lager dan begroot. Dit is het resultaat van een incidenteel lagere opbrengst uit OZB (€ 189.000), een incidenteel hogere opbrengst hondenbelasting (€ 23.000), een incidenteel hogere opbrengst precario (€ 52.000), een incidenteel lagere opbrengst reclamebelasting (€ 31.000) en een incidentele hogere opbrengst toeristenbelasting (€ 15.000);
- Daarnaast zijn de lasten € 15.000 hoger dan begroot door een extra dotatie aan de voorziening dubieuze belastingdebiteuren.

Het beleid inzake lokale heffingen is verder toegelicht in de paragraaf lokale heffingen.

2. Nog te bestemmen middelen

In het onderdeel nog te bestemmen middelen zijn (collectieve) stelposten opgenomen die in principe alle onderdelen van de gemeentebegroting raken. In 2018 zijn deze (collectieve) stelposten in de tussenrapportages onderverdeeld naar de programma's, zodat er per saldo geen afwijkingen zijn te melden.

3. Gemeentefonds

De uitkering uit het gemeentefonds is in 2018 verantwoord voor €127 miljoen. Dit is incidenteel € 236.000 meer baten dan begroot. *In onderstaande tabel is dit samengevat:*

Uitkeringsjaar	Begroting	Realisatie	Afwijking
2016	-	-144.519	-144.519
2017	-158.259	-50.469	107.790
2018	126.923.454	127.196.296	272.842
Totaal gemeentefonds	126.765.195	127.001.309	236.114

Het regeerakkoord is verwerkt in de maartcirculaire 2018 en de voorjaarsnota in de meicirculaire 2018, hierover is uw raad geïnformeerd in de eerste tussenrapportage 2018 en de kaderbrief 2019. De miljoenennota 2019 is verwerkt in de septembercirculaire 2018 en maakt onderdeel uit van de tweede tussenrapportage 2018. In 2018 vindt nog een verrekening plaats op basis van de werkelijke rijksuitgaven. Informatie hierover komt pas beschikbaar na afronding van de jaarstukken 2018. Uit de najaarsnota blijkt dat er sprake is van een onderuitputting op de rijksuitgaven. In het kader van de normeringssystematiek betekent dit een nadeel voor de gemeenten. Dit betrekken we bij de eerste tussenrapportage 2019.

Uitkeringsjaar 2018

Het resultaat van de algemene uitkering 2018 is op basis van de laatste specificatie Binnenlandse Zaken (BZK) € 127.196.296. Dit is € 272.842 hoger dan geraamd in de tweede tussenrapportage 2018. De hogere uitkering is veroorzaakt door een voordeel van € 126.000 op de maatstaven (onder andere bijstand, lage inkomens, leerlingen), een voordeel van € 38.000 voor schulden en armoede, een voordeel van € 11.000 inzake informatieplicht energiebesparende maatregelen, een voordeel van € 15.000 voor innovatieve aanpak en een voordeel van € 9.000 bij beschermd wonen. Het restantbedrag is een voordeel van € 20.000 voor een toevoeging van taakmutaties (implementatie richtlijn EED, DigiD en MijnOverheid, berichtenbox en generieke digitale infrastructuur) en een voordeel van € 54.000 i.v.m. de stijging van de uitkeringsfactor met één punt.

Informatieplicht energiebesparende maatregelen

Per 1 juli 2019 treedt de informatieplicht in werking voor bedrijven met een middelgroot energieverbruik. Deze bedrijven moeten uiterlijk 1 juli 2019 rapporteren welke energiebesparende maatregelen zij hebben genomen met een terugverdientijd van vijf jaar of lager. Deze verplichting vloeit voort uit het gewijzigde artikel 2.15 Activiteitenbesluit milieubeheer. Bedrijven worden verplicht te rapporteren aan het bevoegd gezag, de gemeenten, of namens deze de omgevingsdiensten. Het bevoegd gezag is op deze manier beter in staat informatiegestuurde handavingsprogramma's op te stellen en prioriteit te geven aan die bedrijven waar het meeste resultaat te behalen is. Voor deze uitvoeringstaak is in 2018 incidenteel € 11.000 beschikbaar gesteld. Dit bedrag valt nu in het jaarrekeningresultaat 2018 vrij en zal in de eerste tussenrapportage 2019 als uitgave worden opgevoerd (ten laste van de algemene reserve).

Implementatie richtlijn EED

Gemeenten zijn vanaf 2015 als bevoegd gezag verantwoordelijk voor het toezicht op de 4-jaarlijkse uitvoering van energie-audits door grote ondernemingen. Deze verplichting vloeit voort uit de implementatie van de Europese

Richtlijn Energie-efficiëntie (EED). Gebleken is dat gemeenten jaarlijks incidenteel in de decembercirculaire(s) voor de uitvoeringslasten worden gecompenseerd. Om te voorkomen dat dit bedrag jaarlijks via de decembercirculaire(s) wordt verwerkt en in het rekeningsresultaat 2018 vrijvalt, zal een bedrag van € 8.000 in de eerste tussenrapportage 2019 als uitgave worden opgevoerd (ten laste van de algemene reserve). In de begroting 2020 zal worden gekeken of de uitvoeringslasten structureel begroot kunnen worden.

Aardgasvrije wijken

Purmerend is geselecteerd voor een grootschalige proeftuin met een aardgasvrije wijk. In de proeftuin leren gemeenten samen met bewoners en belanghebbenden hoe een bestaande wijk van het gas kan worden gehaald. Purmerend ontvangt in totaal € 6.988.411, uitgekeerd in twee tranches. De eerste tranche is verwerkt in de decembercirculaire 2018, hiervoor heeft Purmerend een bedrag van € 5.091.994 ontvangen via een decentralisatie-uitkering. De tweede tranche zal worden opgenomen in de septembercirculaire 2019 (bijdrage € 1.896.417). De niet bestede ontvangen rijksbijdrage (€ 5.091.994) voor de proeftuin aardgasvrij is overgeheveld naar de balans (onder de overlopende passiva).

Schulden en armoede

Ter versterking van het gemeentelijke armoede- en schuldenbeleid heeft het kabinet voor drie jaar middelen ter beschikking gesteld voor het voorkomen van schulden en de bestrijding van armoede, in het bijzonder onder kinderen. Gemeenten geven met de incidentele middelen uit het Regeerakkoord voor drie jaar een impuls aan de verbetering van de toegang tot, en de effectiviteit van, de gemeentelijke schuldhelpverlening en versterking van de lokale regie van het armoedebelief. Van dit geld wordt € 8 miljoen naar voren gehaald en is in december 2018 uitbetaald in plaats van in de loop van 2019 (voor Purmerend € 38.000). Voor Purmerend zijn deze budgetten destijds overgezet naar programma 2 Samenleving. Voor 2018 betekent dat het budget van € 127.000 wordt opgehoogd met € 38.000 naar € 165.000.

Nabetalingen over vorige jaren (2016 en 2017)

- De nabetaaling over 2016 is € 145.000 lager dan begroot door de vaststelling van de inkomstenmaatstaf OZB en een (lagere) vaststelling van de uitkeringsfactor.
- De hogere nabetaaling van € 108.000 over 2017 betreft nadere vaststellingen van de uitkeringsfactor en de integratie-uitkering Wmo.

4. Eigen financieringsmiddelen

Het renteresultaat is ten opzichte van de tweede tussenrapportage niet gewijzigd.

5. Deelnemingen

Het voordeel op de post deelnemingen betreft:

- Lagere onderzoeks- en adviseringskosten (€ 25.000) Stadsverwarming;
- Hogere dividenduitkering BNG (€ 14.000);
- Hogere dividenduitkering Alliander (€ 30.000);
- Hogere garantstellingprovisie HVC (€ 9.000) .

Alle afwijkingen zijn incidenteel van aard.

6. Incidentele baten en lasten

Het saldo van incidentele baten en lasten geeft per saldo een incidenteel nadeel van € 6.000 i.v.m. afdracht WKR regeling.

RESERVES

(bedragen x € 1.000)	Ultimo 2018	Dotatie 2018	Onttrekking 2018	Ultimo 2018
Egalisatiereserve rente	108.762	-	108.762	-
Saldo	108.762	-	108.762	-

Deze reserve is ontstaan door het sneller aflossen van de leningen door Intermaris. Bij de vervroegde aflossing is een boeterente betaald. Jaarlijks onttrekken we een aflopend bedrag aan deze reserve, zodat de gemeentebegroting geen nadeel ondervindt van vervroegde aflossingen. De reserve is in 2018 volledig besteed en kan worden afgesloten.

STRUCTURELE EFFECTEN

Er zijn geen structurele effecten.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Onderwerp (-/- is lagere baten/lasten)	Lasten	Baten
Afdracht WKR regeling	6	-
Taakmutaties: schulden en armoede, EED, innovatieve aanpak, GDI en beschermd wonen	-	92
Bijdrage aardgasvrije wijken	-	5.092
Totaal	6	5.184

2 Het financieel resultaat 2018

ALGEMEEN

In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is bepaald dat alle toevoegingen en onttrekkingen aan reserves plaatsvinden in het kader van de resultaatbestemming. Het resultaat vóór bestemming bestaat uit de resultante van het totaal van baten en lasten. Dit volgens de diverse programma's, de overhead en de algemene dekkingsmiddelen. We verwerken hierop als resultaatbestemming de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Tot slot geven we het resterende resultaat een bestemming. Hiervoor doen we u in deze aanbiedingsbrief een voorstel.

De resultaatbestemming is een bevoegdheid van de raad. Alle stortingen in en onttrekkingen aan de reserves vereisen dus goedkeuring van uw raad. Dit kan expliciet bij de resultaatbestemming van de rekening of vooraf bij de vaststelling van de begroting, en/of tussentijds door vaststelling van de tussenrapportages of afzonderlijke raadsbesluiten.

RESULTAAT VÓÓR BESTEMMING

Het resultaat vóór bestemming vloeit voort uit de afzonderlijke programma's (1 t/m 10) en de onderdelen overhead en algemene dekkingsmiddelen (inkomsten van de gemeente zonder vooraf bepaald bestedingsdoel). Daarbij bestaat een verband tussen de mutaties op de reserves en de uitgaven en ontvangsten in de programma's. Voor sommige uitgaven is immers in het verleden een bestemmingsreserve gevormd. Het resultaat vóór bestemming vindt u toegelicht in de hoofdstukken per programma en bij de algemene dekkingsmiddelen.

Tabel: Totaaloverzicht baten en lasten per programma (bedragen x € 1.000)

Bedragen (x € 1.000)	Primitieve begroting 2018			Begroot primitief bijgesteld 2018			Geboekt 2018		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
01 Publieksdiensten	-6.195	3.352	-2.843	-6.612	4.696	-1.916	-6.433	4.962	-1.471
02 Samenleving	-125.644	30.502	-95.143	-126.501	29.192	-97.310	-125.539	30.213	-95.326
03 Wonen	-759	234	-525	-734	179	-555	-538	115	-423
04 Milieu	-10.305	11.771	1.466	-10.266	11.777	1.511	-10.194	11.805	1.611
05 Bereikbaarheid	-2.536	2.283	-253	-2.551	2.787	236	-2.569	2.992	423
06 Beheer openbare ruimte	-20.832	8.301	-12.530	-22.339	8.306	-14.032	-22.112	8.194	-13.918
07 Ruimtelijke ordening	-21.636	20.294	-1.341	-35.270	33.870	-1.400	-26.716	24.857	-1.859
08 Veiligheid	-7.189	20	-7.169	-6.999	20	-6.979	-6.901	1	-6.900
09 Economie	-1.038	586	-452	-2.646	684	-1.962	-2.331	776	-1.555
10 Bestuur en Concern	-8.221	4.380	-3.841	-9.156	4.767	-4.389	-8.799	4.835	-3.964
Gerealiseerde baten en lasten	-204.354	81.722	-122.632	-223.075	96.278	-126.797	-212.131	88.749	-123.382
Algemene dekkingsmiddelen	-8.474	150.429	141.955	300	142.678	142.979	305	142.836	143.141
Overzicht Overhead	-19.781	146	-19.635	-20.805	178	-20.627	-21.335	1.442	-19.893
Heffing Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Onvoorzien	-50	-	-50	-50	-	-50	-	-	-
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	-232.658	232.297	-362	-243.630	239.134	-4.496	-233.162	233.027	-135
Werkelijke toevoegingen en onttrekkingen reserves:									
- Egalisatiereserves	-82	269	187	-82	269	187	-123	269	147
- Bestemmingsreserves	-	1.156	1.156	-351	2.457	2.106	-775	2.218	1.444
Resultaat na mutaties egalisatie- en bestemmingsreserves	-232.741	233.723	982	-244.063	241.861	-2.202	-234.060	235.515	1.455
- Onttrekking/dotatie algemene reserve (incidenteel)	-349	150	-199	-349	2.914	2.565	-349	1.739	1.390

Gerealiseerd resultaat 2018	-233.090	233.873	783	-244.412	244.775	363	-234.409	237.254	2.845
-----------------------------	----------	---------	-----	----------	---------	-----	----------	---------	-------

RESULTAAT NÁ BESTEMMING

Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves veroorzaken het verschil tussen het resultaat vóór bestemming en het resultaat ná bestemming. In de tabellen is weergegeven hoe het rekeningresultaat 2018 na bestemming tot stand kwam.

In tabel 1 staat een overzicht van de mutaties op de bestemmings-, egalisatie- en algemene reserve(s).

Tabel 1: Bestemmings-, egalisatie- en algemene reserve(s) (bedragen x € 1.000)

(-/- = nadeel exploitatie en +/- = voordeel exploitatie)	Programmanummer en omschrijving	Begroting bijgesteld 2018	Rekening 2018
Resultaat programma's 1 t/m 10 (saldo van de baten en lasten)		-126.797	-123.382
Saldo algemene dekkingsmiddelen		142.979	143.141
Overzicht Overhead		-20.627	-19.893
Heffing Vennootschapsbelasting		-	-
Onvoorzien		-50	-
Resultaat VOOR bestemming 2018		-4.496	-135
<i>Resultaatbepaling 2018 via egalisatiereserves:</i>			
Reserve Begraafrechten	06. Beheer openbare ruimte	78	38
Reserve Rente	Algemene dekkingsmiddelen	109	109
Subtotaal mutaties egalisatiereserves		187	147
<i>Resultaatbepaling 2018 via bestemmingsreserves:</i>			
Reserve Gemeentelijke middelen participatie	02. Samenleving	156	156
Reserve Herstructureringskosten WSW	02. Samenleving	237	237
Reserve transformatie 3D	02. Samenleving	734	734
Reserve risico's 3D	02. Samenleving	260	260
Reserve Woonvisie	03. Wonen	200	45
Reserve Sanering asbest	07. Ruimtelijke ordening	101	101
Reserve Gronden	07. Ruimtelijke ordening	768	341
Reserve Regionale Samenwerkingsverband Zaanstreek/Waterland	10. Economie	-351	-431
Subtotaal mutaties bestemmingsreserves		2.106	1.444
Resultaat na mutaties egalisatie- en bestemmingsreserves		-2.202	1.455
<i>Resultaatbepaling 2018 via algemene reserve:</i>			
Verbouwing Purmerends museum en invulling VVV	besluit 1449048	27	20
Verschuiving projecten openbare ruimte	besluit 1427002	723	579
Kwaliteitsimpuls openbaar groen	besluit 1416699	500	500
Stadspromotie	besluit 1365632	150	150
Innovatieve aanpak	besluit 1427002	139	139
Uitvoering pilot aardgasvrij Purmerend	besluit 1436281	630	-
Duurzaamheidsagenda	besluit 1427002	300	152
Stimuleren van groene gevels en daken	besluit 1394263	50	-
Projectbudget fusie Purmerend-Beemster	besluit 1450830	300	141
Versterking algemene reserve (cf. begroting 2016)	besluit 1222898	-349	-349
Kwaliteitsverbetering informatiebeheer	besluit 1427002	95	58
Subtotaal mutaties algemene reserve		2.565	1.390
Resultaat 2018 NA bestemming		363	2.845

De afzonderlijke reserves en mutaties zijn toegelicht in de toelichting per programma en in de bijlage 'overzicht reserves'. In het programma worden bestedingen toegelicht en in de bijlage het doel en de voeding van de reserve.

In onderstaande tabel vindt u alle verschillen tussen de begrote mutaties en de daadwerkelijke mutaties op reserves. Er is voor € 464.000 meer toegevoegd en voor € 1.414.000 minder onttrokken aan de bestemmings-, egalisatie- en algemene reserve(s). Deze afwijkingen zijn binnen de doelstellingen waarvoor de reserves zijn ingesteld. De gesaldeerde afwijking van € 1.879.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting is als volgt (*bedragen x € 1.000*):

Reserve (-/- = nadeel en +/- voordeel)	Soort reserve	Bedrag dotatie	Bedrag onttrekking
- hogere dotatie begraafrechten	egalisatie	-40	-
- lagere onttrekking woonvisie	bestemming	-	-155
- hogere dotatie en lagere onttrekking gronden	bestemming	-344	-84
- hogere dotatie regionaal samenwerkingsverband Z/W	bestemming	-80	-
- lagere onttrekking algemene reserve	algemeen	-	-1.176
Totaal		-464	-1.414

Het resultaat vóór bestemming bedraagt € 135.000 nadelig (begroot na wijzigingen: € 4.496.000 nadelig). Na de mutaties op de bestemmings-, egalisatie-, en algemene reserve bedraagt het rekeningresultaat € 2.845.000 voordelig (begroot na wijzigingen € 363.000 voordelig).

In 2018 is € 2.914.000 aan onttrekkingen en € 349.000 aan toevoegingen aan de algemene reserve begroot. In de jaarrekening is € 1.739.000 onttrokken en € 349.000 toegevoegd aan de algemene reserve. De onttrekkingen aan de algemene reserve zijn lager dan begroot omdat op de specifieke onderdelen waar deze onttrekkingen voor bedoeld waren minder is uitgegeven dan begroot.

Tabel: Ontwikkeling algemene reserve en voorstel resultaatbestemming (bedragen x € 1.000)

Voorgestelde bestemming resultaat:	Programmanummer en omschrijving	Begroting bijgesteld 2018	Rekening 2018
Verschuiving projecten openbare ruimte	06. Beheer openbare ruimte	-	250
Stimuleren groene daken en gevels	09. Economie	-	50
Pilot aardgasvrij	09. Economie	-	825
Fusie Purmerend en Beemster	10. Bestuur en Concern	-	159
Saldo voorgestelde mutaties rekening 2018		-	1.284
Toevoeging algemene reserve na resultaat bestemming		363	1.561

VOORGESTELD BESTEMMINGRESULTAAT

Doorgeschoven projecten openbare ruimte (programma 6 Beheer Openbare Ruimte)

In 2018 zijn de middelen voor kunstwerken en elementen voor planmatige onderhoudswerkzaamheden niet geheel tot besteding gekomen. Voor € 100.000 zijn reeds verplichtingen aangegaan voor onderhoudswerkzaamheden aan kunstwerken (o.a. vaste- en beweegbare bruggen) en voor € 150.000 aan herstelwerkzaamheden voor elementenonderhoud. Voorgesteld wordt om deze bedragen in 2019 toe te voegen aan het exploitatiebudget openbare ruimte (kunstwerken en wegen).

Stimuleren groene daken en gevels (programma 9 Economie)

In de programmabegroting 2018 is ingestemd met het wijzigingsvoorstel 7.1 om middels onderzoek en eventuele pilots duidelijk te maken wat er mogelijk is voor het vergroenen van (lege) gevels en daken van gebouwen en het creëren van verticale tuinen. Hiervoor is € 50.000 voor onderzoek en pilots vanuit het begrotingsoverschot 2018 gefinancierd. In 2018 zijn er geen onderzoek en pilots geweest. Voorgesteld wordt om € 50.000 beschikbaar te houden voor uitvoering stimulering groene gevels en daken en dit toe voegen aan het exploitatiebudget duurzaamheidsinitiatieven in 2019.

Pilot aardgasvrij (programma 9 Economie)

In juni 2018 is een krediet beschikbaar gesteld van totaal € 875.000 (besluit 1427002 d.d. 28 juni 2018) voor de voorbereiding en uitvoering van de Pilotwijk. De voorbereidingskosten van € 50.000 zijn in 2018 volledig benut. De uitvoering en daarmee de aanwending van uitvoeringskrediet van € 825.000 vindt plaats in 2019 en 2020. Wij stellen uw raad voor om dit restant budget beschikbaar te houden en als volgt te bestemmen:

- € 500.000 toevoegen aan het exploitatiebudget duurzaamheidsinitiatieven in 2019;
- € 325.000 toevoegen aan het exploitatiebudget duurzaamheidsinitiatieven in 2020.

Fusie Purmerend en Beemster (programma 10 Bestuur & Concern)

De Raad heeft ingestemd met het gezamenlijk met Beemster opstellen van een herindelingsontwerp met een uitdrukkelijke voorkeur voor een herindelingsvariant, gebaseerd op de juridische basis voor een lichte variant gecombineerd met relevante elementen uit de reguliere variant als genoemd in het Bestuurlijk Akkoord van 4 september 2018. Hiertoe heeft uw raad een projectbudget 2018 van € 300.000 ter beschikking gesteld (besluit 1450830 d.d. 27 september 2018). In 2018 zijn de middelen niet geheel tot besteding gekomen en is er een restant van € 159.000. Voorgesteld wordt om de niet gerealiseerde onderzoeks- en advieskosten in 2018 als volgt te bestemmen:

- € 75.000 toevoegen aan het exploitatiebudget bestuurlijke fusie Beemster 2019;
- € 72.000 toevoegen aan het exploitatiebudget bestuurlijke fusie Beemster 2021;
- € 12.000 toevoegen aan het exploitatiebudget bestuurlijke fusie Beemster 2022;

Overigens worden de projectkosten gedekt door een uitkering van het Rijk: een zogeheten 'tijdelijke maatstaf herindeling' ter compensatie van de incidentele kosten van een herindeling.

Het resultaat na bestemming

Het resultaat voor bestemming van de reserves in 2018 bedraagt € 2.844.852. Dit is zo opgenomen in de aanbestedingsbrief van de programmarekening 2018. In de voordracht aan de gemeenteraad zijn een vijftal bestemmingen voorgesteld voor een totaalbedrag van € 1.284.000. Wij stellen voor om het restant van per saldo € 1.560.853 toe te voegen aan de algemene reserve.

INCIDENTELE LASTEN EN BATEN

Onderwerp (-/- is lagere baten/lasten)	Lasten	Baten
Verbouwing Purmerends museum en invulling VVV	-	19.941
Besteding projecten openbare ruimte & kwaliteitsimpuls openbaar groen	-	1.078.944
Uitvoering stadspromotie	-	150.000
Duurzaamheidsagenda & innovatieve aanpak	-	290.557
Besteding projectbudget fusie Purmerend-Beemster	-	141.136
Uitvoering kwaliteitsverbetering informatiebeheer	-	58.186
Besteding gemeentelijke middelen participatie	-	156.398
Besteding herstructureringskosten WSW	-	237.484
Verlaging inkomsten eigen bijdrage Wmo	-	734.000
Aanvullende subsidie instandhouding wijkpleinfuncties	-	260.000
Besteding woonvisie	-	67.894
Asbestsanering	-	100.723
Verlies/winstneming grexten, implementatie omgevingswet, tijdelijke woning vurige staart, Purmerend 2040 en opbrengst Grotenhuysweg 52	-	340.753

NA BALANSDATUM GEBLEKEN GEBEURTENISSEN

Algemene uitkering gemeentefonds

Half februari 2019 is een nabetaling ontvangen van het ministerie van BZK inzake het gemeentefonds 2018 van € -46.017 omtrent een aanpassing het definitief vaststellen van de maatstaven bijstand- en uitkeringsontvangers.

Gelet op het moment van ontvangst is de programmarekening hiervoor niet meer aangepast en wordt dit als incidenteel nadeel verantwoord in 2019.

3 Overzicht overhead, VPB en onvoorzien

ONDERDEEL OVERHEAD

Inleiding

De indirecte kosten (overhead) worden begroot en verantwoord in het overzicht overhead. Indirecte kosten zijn kosten die niet rechtstreeks samenhangen met een product. Voorbeelden van overheadkosten zijn managementkosten, huisvestingskosten, automatiseringskosten, personeelsgebonden kosten.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN

Kwaliteitsverbetering documentair informatiebeheer

Op basis van de 1^e Turap 2018 is € 95.000 extra beschikbaar gesteld voor de kwaliteitsverbetering van het informatiebeheer. Na aanbestedingsprocedures startte in oktober de inhuur van expertise en capaciteit voor onderwerpen zoals het generieke vervangingsbesluit, metadatering, digitale bewaarstrategie, digitaliseren van documenten, het kwaliteitssysteem en het calamiteitenplan. Door de vertraging ontstond een onderbesteding van € 66.000. De geplande activiteiten lopen door in 2019.

Informatieveiligheid

Een betrouwbare overheid steunt op de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatie. In 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming ingevoerd die de bescherming van persoonsgegevens dient. Ook in onze gemeente heeft dit het bewustzijn van informatieveiligheid flink gestimuleerd. Om de staat van informatiebeveiliging te meten past elke gemeente verplicht de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA) toe. Uit deze meting blijkt dat Purmerend in 2018 voortgang boekte. De raad wordt hierover nader geïnformeerd.

Verbeteren Datakwaliteit BAG/WOZ en taxeren op gebruiksoppervlakte

Er zijn voor 2018 en 2019 extra middelen beschikbaar gesteld voor verbetering van de datakwaliteit BAG/WOZ (fase 1) en voor de omzetting van het taxeren op inhoud naar gebruiksoppervlakte (fase 2). Dit laatste is een wettelijke verplichting die 1 januari 2022 ingaat. De middelen zijn en worden besteed voor de inhuur van extra capaciteit.

Werkwijze

Aan de hand van beeldmateriaal, bouwtekeningen, opmetingen en na-berekeningen wordt de administratie geactualiseerd van alle woningen en bedrijfspanden in Purmerend en Beemster. Dit is nodig voor een accurate vaststelling van de WOZ waarde, wat uiteindelijk tot minder ontvankelijke bezwaren zal leiden.

Bereikt

Eind 2018 is de administratie van 65% van de 38.000 woningen gecontroleerd. Er is een ICT-omgeving in voorbereiding die straks de technische omzetting van inhoud naar gebruiksoppervlakte mogelijk moet maken. Er wordt een jaar uitgetrokken om te testen en te verbeteren.

Uit de (verplichte) zelfevaluatie van de gegevenskwaliteit in BRP, BAG en BGT blijkt dat de gegevenskwaliteit naar de huidige norm voldoende tot goed is.

BasisRegistratieOndergrond

Het Rijk heeft het startsein gegeven voor de opbouw van de BasisRegistratieOndergrond (BRO). Bodem- en ondergrondgegevens spelen een cruciale rol voor het Ruimtelijk Domein, voor de externe dienstverlening in de voorbereiding van Omgevingsvergunningaanvragen en voor maatschappelijke vraagstukken als gevolgen van de klimaatveranderingen. De technische aansluiting op de landelijke voorziening is al gerealiseerd, de informatieuitwisseling moet nog opstarten.

Digitalisering dienstverlening

Om burgers snel van informatie en dienstverlening te voorzien zijn we al enige jaren bezig met de digitalisering van werkprocessen en digitalisering van het informatiebeheer (o.a. archivering). Mijlpalen in 2018 zijn:

- Duurzaam digitaal beheer door koppeling aan het nieuwe DMS voor omgevingsvergunningen (Squit XO), WMO-aanvragen.
- Overstap van het oude naar het nieuwe DMS (de eerste set werkprocessen is geschikt gemaakt voor inrichting in het nieuwe DMS).
- E-diensten voor burgerzaken. Hiervoor is niet alleen de 'voorkant' voor de aanvrager geautomatiseerd maar ook de afhandeling in de afdeling én het opslaan van de documenten in het DMS.

Datalab

In 2018 is geoefend met vernieuwingen in het gebruik van data. In dit kader zijn enkele beleidsvraagstukken verhelderd met gebruik van data en is open data gepubliceerd voor gebruik door externen. Tijdens deze oefeningen deden we ervaring op met de technieken om de gegevens te publiceren die bruikbaar zijn in applicaties ('machineleesbare' gegevens). En dit ook nog op een veilige manier, met bescherming van privacy. De activiteiten in de 2^e helft van 2018 waren volledig gericht op het verbeteren van de instrumenten. Zodat we daarna, in 2019, klaar zijn om meer datasets te publiceren, deze te beheren en te gebruiken.

Digitaal Stelsel Omgevingswet

Eind 2018 werd duidelijk wat het DSO als landelijk systeem precies inhoudt. Daarmee weten we ook wat er nodig is om hierop aan te sluiten en welke systemen daarbij passen.

Mobiele apparatuur

De uitgifte van mobiele telefoons en tablets loopt achter bij de oorspronkelijke inschatting. Blijkbaar is apparatuur langer bruikbaar dan we hadden voorzien.

Vervanging van de technische ICT-infrastructuur

Het bleek noodzakelijk om sneller dan gedacht nieuwe servers aan te schaffen. De benodigde reken- en opslagcapaciteit stijgt sneller dan we eerder konden vermoeden. Ook blijken de technologische verbeteringen snel te gaan. Hierdoor is het nodig apparatuur te vervangen die technisch niet meer voldoet terwijl ze financieel nog niet is afgeschreven. Dit had concreet effect op de servers en data-switches.

Kosten DigiD en MijnOverheid

Vanaf 2018 betalen gemeenten mee aan het beheer van de ICT-organisatie voor DigiD en MijnOverheid. Hiervoor krijgen we de kosten doorbelast door Logius. Aanvankelijk leken deze kosten voor 2018 op circa € 50.000 uit te komen. Maar door een andere bekostigingsstructuur vallen de kosten € 40.000 lager uit.

Betalingsgedrag

Het betalingsgedrag van de gemeente wordt beoordeeld aan de hand van het aantal dagen dat de leverancier moet wachten op bijschrijving van het gefactureerde bedrag. De gemeente hanteert als voorwaarde dat er binnen 30 dagen wordt betaald. De gemiddelde betalingstermijn van de gemeente bedraagt 25 dagen. In individuele gevallen is er sprake van termijnoverschrijding. Het beleid is erop gericht om de individuele overschrijdingen terug te dringen.

Financieel overzicht overhead

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2017	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 bijgesteld	Realisatie 2018	Afwijking
Lasten	-21.640	-19.781	-20.805	-21.335	-531
Baten	1.132	146	178	1.442	1.264

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2017	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 bijgesteld	Realisatie 2018	Afwijking
Saldo	-20.508	-19.635	-20.627	-19.893	734

Het overzicht heeft per saldo een voordelige afwijking van € 734.000. Dit komt door € 531.000 hogere lasten en € 1.264.000 hogere baten. De afwijkingen zijn incidenteel tenzij anders vermeld.

Afwijkingen overzicht overhead

	Lasten	Baten
Hogere lasten management	-401	0
Lagere lasten en hogere baten informatievoorziening	168	72
Lagere lasten en hogere baten huisvesting en facilitair	46	103
Hogere lasten en hogere baten Overig	-211	732
Lagere lasten overige verrekeningen (doorbelasting overhead)	323	5
Hogere lasten en hogere baten frictiekosten organisatie	-456	352
Totaal	-531	1.264

Management

De afwijking op management wordt veroorzaakt doordat management ingehuurd is en inhuur tot hogere lasten leidt ten opzichte van de begrote vaste formatie. Tevens veroorzaakt de hogere inschaling van de teammanagers hogere lasten voor een bedrag van circa € 107.000.

Informatievoorziening

De afwijking op informatievoorziening wordt veroorzaakt door lagere aanschafkosten tablets en mobiele telefoons, lagere kosten zaaksysteem en hogere doorbelasting specifieke ICT aan diverse gebruikers.

Huisvesting en facilitair

De afwijking op huisvesting en facilitair wordt veroorzaakt door hogere loonkosten, hogere kosten beveiliging en lagere gebruikerslasten stadhuis. De hogere baten worden veroorzaakt door de huuropbrengst en de doorberekening van caterings- en exploitatiekosten.

Overig

De afwijking op Overig wordt veroorzaakt lagere lasten opleidingen, lagere lasten arbeidsvoorwaardenbudget en hogere salaris-/inhuurlasten. De hogere baten worden veroorzaakt door de doorberekening van verzekeringspremies, inkomsten i.v.m. detacheringen en UWV uitkeringen.

Verrekeningen

De afwijking op overige verrekeningen wordt veroorzaakt door een hogere doorbelasting van overheadkosten ten laste van investeringen, grexen en anterieure overeenkomsten. Deze doorbelasting is gekoppeld aan/gebaseerd op de urenbesteding ten laste van deze onderdelen.

Frictiekosten

De afwijking op frictiekosten wordt veroorzaakt door kosten in verband met bovenformatief personeel en afgesloten vaststellingsovereenkomsten. De baten hebben betrekking op detacheringssinkkosten van bovenformatief personeel.

ONDERDEEL ONVOORZIEN

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2017	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 bijgesteld	Realisatie 2018	Afwijking
Lasten	0	-50	-50	0	50
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	0	-50	-50	0	50

Het saldo van incidentele baten en lasten geeft per saldo een voordeel van € 50.000. Dit is inclusief een bedrag van onvoorziene uitgaven, die voldoen aan de volgende criteria:

- Op het moment van totstandkoming van de begroting waren de kosten nog niet te voorzien;
- Het is niet mogelijk om deze kosten te vermijden;
- De kosten zijn niet uit te stellen naar de toekomst voor afweging bij de volgende Kadernota.

In 2018 is de post onvoorzien van € 50.000 niet aangesproken door de raad.

ONDERDEEL VENNOOTSCHAPSBELASTING

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2017	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 bijgesteld	Realisatie 2018	Afwijking
Lasten	0	0	0	0	0
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	0	0	0	0	0

In 2018 is de aangifte vennootschapsbelasting 2017 ingediend. In de aangifte is een fiscaal verlies opgenomen, dat verrekend kan worden met mogelijke toekomstige winsten. De uitgangspunten van de aangifte 2017 dienen nog afgestemd te worden met de Belastingdienst. De aangifte vennootschapsbelasting 2018 zal in de loop van 2019 worden ingediend.

DE PARAGRAFEN

1 Lokale heffingen

ALGEMEEN

Overeenkomstig artikel 26 BBV verantwoorden we in deze paragraaf wat we in de paragraaf Lokale heffingen bij de begroting hebben opgenomen.

KOSTENDEKKENDHEID VAN DE HEFFINGEN

In onderstaande tabel staat inzichtelijk welk percentage kostendekkendheid in de bijgestelde begroting was geraamd en in de rekening is gerealiseerd.

Tabel kostendekkendheid product afvalverwijdering

Bedrag in €	Primitieve begroting 2018	Bijgestelde begroting 2018	Rekening 2018
Lasten	9.713.985	9.876.885	9.776.835
Btw	1.088.791	1.088.791	1.088.791
Overhead	1.254.284	1.287.335	1.287.335
Totaal lasten	12.057.060	12.253.011	12.152.961
Baten	11.763.368	11.769.319	11.688.067
Saldo	293.692	483.692	464.894
Onttrekking voorziening afvalstoffenheffing	-/- 293.692	-/- 483.692	-/- 464.894
Dotatie voorziening afvalstoffenheffing	-	-	-
Kostendekkendheid	-	-	-
Kostendekkendheid in %	100%	100%	100%

In de berekening van het tarief afvalstoffenheffing hielden we rekening met € 1,1 miljoen extra dekking door btw die we aan inwoners doorrekenen. In 2017 was € 934.384 beschikbaar in de voorziening afvalstoffenheffing. Hiervan is in 2018 € 293.692 onttrokken voor het tarief afvalstoffenheffing 2018. Door een negatief resultaat over 2018 hebben we € 171.202 extra aan de voorziening afvalstoffenheffing onttrokken. Van het totale saldo van de voorziening per 31 december 2018 (€ 469.490) is € 313.246 betrokken bij de tariefstelling van de afvalstoffenheffing 2019, € 167.910 bij de tariefstelling van 2020, € 35.834 bij de tariefstelling van 2021 en -/- € 47.500 bij de tariefstelling van 2022. Het tarief van de afvalstoffenheffing 2018 is volledig kostendekkend.

Tabel kostendekkendheid product riolering

Bedrag in €	Primitieve begroting 2018	Bijgestelde begroting 2018	Rekening 2018
Lasten	5.759.981	6.729.065	5.472.530
Btw	661.304	661.304	661.304
Overhead	744.680	744.623	744.623
Totaal lasten	7.165.965	8.134.992	6.878.457
Baten	7.165.965	7.165.965	7.237.873
Saldo	-	969.027	-/- 359.416
Onttrekking voorziening gemeentelijke watertaken	-	-/- 969.027	-/- 969.027
Dotatie voorziening gemeentelijke watertaken	-	-	1.328.443
Kostendekkendheid	-	-	-
Kostendekkendheid in %	100%	100%	100%

In de berekening van het tarief rioolheffing hielden we rekening met € 0,7 miljoen extra dekking door btw die we aan inwoners doorrekenen. In 2017 was € 1.399.668 beschikbaar in de voorziening gemeentelijke watertaken. Hiervan is in 2018 € 969.027 onttrokken om kosten te dekken voor doorgeschoven werkzaamheden uit 2015, 2016 en 2017. Dooruitgestelde werkzaamheden in 2018 en een voordeel op kapitaalslasten door vertraagde investeringen is € 1.577.443 gedoteerd aan de voorziening gemeentelijke watertaken. Het voordeel op kapitaalslasten van € 249.000 is betrokken bij de tariefstelling rioolheffing 2019. Het tarief van de rioolheffing 2018 is volledig kostendekkend.

Tabel overige producten inzake kostendekkendheid

Bedrag in € 1.000	Primitieve begroting 2018	Bijgestelde begroting 2018	Rekening 2018
<u>Leges Omgevingsvergunningen</u>			
Lasten	1.502	1.815	1.625
Baten	1.539	2.789	2.987
Saldo	-37	-974	-1.362
Kostendekkendheid in %	102%	154%	184%
<u>Leges Burgerzaken</u>			
Lasten	1.371	1.378	1.363
Baten	1.279	1.279	1.321
Saldo	92	99	43
Kostendekkendheid in %	93%	93%	97%
<u>Leges Begraafplaatsen</u>			
Lasten	808	809	879
Baten	730	730	722
Saldo	78	79	157
Kostendekkendheid in %	90%	90%	82%
<u>Leges Markten</u>			
Lasten	136	138	152
Baten	194	180	134
Saldo	-/- 58	-/- 42	18
Kostendekkendheid in %	143%	131%	88%

Gerealiseerde aantallen beïnvloeden voor de meeste legessoorten het percentage kostendekkendheid. Die zijn variabel en niet altijd goed vooraf in te schatten. De lasten betreffen voornamelijk personeel en zijn minder variabel.

DE GERAAMDE INKOMSTEN

Tabel baten met betrekking tot de lokale heffingen

Soort	Raming 2018 voor wijziging	Raming 2018 na wijziging	Werkelijk 2018
Onroerende zaakbelasting (OZB):			
- gebruikers (alleen bedrijven)	1.973.489	1.973.489	1.985.670
- eigenaren	10.640.383	10.725.131	10.520.986
Belasting op roerende woon- en verblijfsruimten (RWB)	11.658	11.658	14.578
Afvalstoffenheffing	10.727.758	10.704.609	10.659.568
Reinigingsrecht	60.000	76.043	72.241
Rioolheffing	7.010.206	7.010.206	6.999.226
Parkeerbelastingen	2.272.749	2.272.749	2.379.279

Soort	Raming 2018 voor wijziging	Raming 2018 na wijziging	Werkelijk 2018
Precariobelasting	214.294	214.294	266.913
Hondenbelasting	384.784	384.7845	408.200
Reclamebelasting	150.000	150.0000	118.930
Toeristenbelasting	50.000	50.000	65.059
Totaal lokale heffingen	33.495.321	33.572.963	33.490.650

BELEID TEN AANZIEN VAN LOKALE HEFFINGEN

De heffing en inning hebben plaatsgevonden overeenkomstig het vastgestelde beleid.

Parkeerbelastingen

In 2018 zijn er 3341 naheffingsaanslagen opgelegd omdat op het moment van de controle er geen of onvoldoende parkeergeld betaald was. Er zijn 470 bezwaarschriften ingediend (afgerond 14%) waarvan in 375 van de gevallen het bezwaar gegrond is verklaard (afgerond 80%). Met name het betalen van parkeergeld met behulp van de smartphone leidt tot veel toegekende bezwaarschriften. De bezwaren zijn toegekend omdat bijvoorbeeld er wel parkeergeld betaald was, maar dit op het moment van de controle niet vastgesteld kon worden door de controleur door storingen met de handterminal. Ook worden er veel vergissingen gemaakt door de parkeerders bij het aanmelden van het kenteken met de smartphone bij één van de belproviders. Er is in die situaties wel parkeergeld betaald, maar er is een fout gemaakt bij het ingeven van het kenteken of bij het ingeven van het nummer van de parkeerautomaat. Jurisprudentie van de belastingrechter wijst uit dat in dat soort situaties het bezwaar moet worden toegekend omdat de parkeerbelasting is betaald, de aanslag dient te worden vernietigd.

Hondenbelasting

In mei 2018 is de jaarlijkse huis-aan-huis controle uitgevoerd voor de hondenbelasting. Deze jaarlijkse controle wordt over 1/3e deel van de gemeente uitgevoerd. De hercontrole heeft in totaal 273 nieuwe aanmeldingen voor de hondenbelasting opgeleverd.

Bedrijveninvesteringszones (BIZ)

In 2018 zijn de Bedrijveninvesteringszones Koemarkt en Wormerplein ingevoerd. De Bedrijfsinvesteringszones zijn ingevoerd voor vijf jaar. Na deze vijf jaar dient opnieuw een draagvlakonderzoek plaats te vinden onder de ondernemers. De invoer van de BIZ Koemarkt heeft voor de ondernemers van de Koemarkt tot gevolg dat de reclamebelasting voor hen vervalt en vervangen wordt door de BIZ heffing. In 2020 wordt mogelijk een BIZ ingevoerd voor de overige ondernemers in de binnenstad. Voor die ondernemers is de reclamebelasting nog van toepassing.

Reclamebelasting

Op 24 juni 2015 is de verordening Reclamebelasting vastgesteld. Vanaf 1 juli 2015 is reclamebelasting geheven. De opbrengst reclamebelasting wordt na aftrek van de door de gemeente gemaakte perceptiekosten overgemaakt naar de Stichting Binnenstad Ondernemersfonds Purmerend (BOF). BOF organiseert activiteiten in het centrumgebied met als doel klanten te verleiden, het verblijf in de historische binnenstad van Purmerend te verlengen en te intensiveren. Bij de start van het BOF is besloten om na drie jaar het functioneren van het BOF te evalueren. Door de invoer van de BIZ Koemarkt en de mogelijke invoer van de BIZ Binnenstad in 2020, is de evaluatie uitgesteld tot eind 2019.

Bezwaarschriften tegen de hoogte van de WOZ waarden

In 2018 zijn in totaal 810 bezwaarschriften ingediend naar aanleiding van de jaarlijkse herwaardering van de woningen en niet-woningen. In 2017 waren er 410 bezwaarschriften ingediend. De stijging van het aantal

bezwaarschriften blijkt met name het gevolg was het gevolg van de gemiddelde waardestijging van 8,6% van de woningen.

Tabel kwijtscheldingen

Omschrijving	Afvalstoffenheffing		Rioolrecht (gebruik)		Totaal
	aantal	bedrag	aantal	bedrag	verleend
Automatische kwijtschelding 2017	1.612	502.017	1.612	105.556	607.573
Automatische kwijtschelding 2018	1.755	534.825	1.755	119.853	654.678
kwijtschelding op verzoek 2017	835	239.820	833	50.327	290.147
Kwijtschelding op verzoek 2018	591	170.220	592	38.214	208.434
Totaal 2017	2.447	741.837	2.445	155.883	897.720
Totaal 2018	2.346	705.045	2.347	158.067	863.112

2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

DOELSTELLING

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om niet begrote kosten te dekken. Door de beschikbaarheid van weerstandsvermogen hoeven we bij een financiële tegenvaller in de begrotingsuitvoering niet direct tot een bezuiniging over te gaan. We maken onderscheid tussen incidenteel en structureel weerstandsvermogen. Het eerste is bedoeld voor éénmalige tegenvallers en het tweede voor structurele tegenvallers.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

A. De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.

B. Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

OMVANG WEERSTANDSCAPACITEIT

Tot de weerstandscapaciteit rekenen we de algemene reserve, stille reserves en de onbenutte belastingcapaciteit. In onderstaand overzicht worden de afzonderlijke onderdelen beschreven. Hierbij staat aangegeven of en voor hoeveel deze onderdelen bijdragen aan de beschikbare weerstandscapaciteit.

Overzicht beschikbare weerstandscapaciteit (bedragen maal € 1.000)

Onderdeel/Omvang/Duiding	Telt mee voor
Onderdeel: Stille reserves Omvang: Maximaal € 2.000 Duiding: De te verkopen panden en gronden waar bij de verkoop een netto boekwinst kan worden gerealiseerd. Omdat de boekwinst al is verwerkt in de begroting is hier geen bijdrage aan de beschikbare weerstandscapaciteit.	€ 0
Onderdeel: Onbenutte belastingcapaciteit Omvang: Circa € 5.600 Duiding: Het verschil tussen het belasting OZB in Purmerend en 120% van het landelijk gemiddelde. Tot het niveau van 120% zal hoe dan ook geen sprake zijn van toelating tot artikel 12. In Purmerend is de keuze gemaakt om als laatste maatregel de OZB te verhogen. De onbenutte belastingcapaciteit wordt daarom niet meegeteld als beschikbare weerstandscapaciteit. De tarieven voor de overige heffingen zoals de afvalstoffenheffing en de rioolheffing zijn volledig kostendekkend.	€ 0
Onderdeel: Ombuigingspotentieel Omvang: € 0 Duiding: Via de kadernota en begroting is steeds actief gestuurd op ombuigingsmogelijkheden, hiermee wordt steeds ruimte gevonden voor structurele nieuwe uitgaven. Daardoor resteert er nauwelijks ombuigingspotentieel.	€ 0
Onderdeel: Bestemmingsreserves Omvang: Circa € 10.000 Duiding: De bestemmingsreserves hebben een specifiek door de raad vastgesteld bestedingsdoel. Deze doelen zijn bewust gekozen, de reserves zijn daarmee volledig geprogrammeerd. De omvang van de bestemmingsreserves schommelt. Op basis van de besluiten die in de begroting zijn verwerkt daalt de omvang naar € 5,5 miljoen ultimo 2022. Zowel voor de bestemmingsreserve 3D als voor de bestemmingsreserves ruimtelijk (wonen en gronden) geldt dat deze ook gebruikt kunnen worden voor de afdekking van risico's. De risico's zijn voor beide onderdelen, met uitzondering van de grondexploitatie Baanste-Noord, niet apart meegeteld omdat deze voldoende zijn afgedekt. Om deze reden wordt ook de omvang van de reserves niet meegeteld als beschikbare weerstandscapaciteit.	€ 0
Onderdeel: Algemene reserve Omvang: € 20.692 (excl. resultaat 2018) Duiding: Bij de omvang is geen rekening gehouden met de voorgestelde resultaatbestemming 2018. In de periode tot en met 2022 blijft de reserve rond het niveau van € 24 miljoen uitkomen. Hier is in mee genomen het verwachte nadelig resultaat in 2019.	€ 20.692
Beschikbare weerstandscapaciteit eind 2018	€ 20.692

Wat valt er onder risico's en wat niet?

Kortingen op algemene en specifieke uitkeringen

Kortingen op algemene (het gemeentefonds) en specifieke uitkeringen worden ingeschat en verwerkt in de begroting. Het weerstandsvermogen is nadrukkelijk niet bedoeld als buffer hiervoor. De begroting moet hier dus op inspelen. Dat geldt ook voor risico's van het onvolledig kunnen declareren van uitgaven op specifieke uitkeringsregelingen. Deze risico's kunnen we vooraf inschatten en hierop de administratieve organisatie aanpassen.

Kosten

Voor gebeurtenissen waarvan het zeker is dat ze ontstaan en waarvan de omvang ook bekend is, stellen we voorzieningen in. Bij het weerstandsvermogen kunnen we kosten derhalve buiten beschouwing laten. De voorzieningen zijn ook daadwerkelijk op orde.

Rampen en crisis

Voor rampen en crisissituaties is een scala aan beheersmaatregelen getroffen. We hebben een rampenplan waarin staat hoe te acteren bij een (dreigende) ramp of crisis en een verzekerd risico (zo niet, dan vallen we terug op de Rijksoverheid). Uiteraard kan er sprake zijn van een financieel nadeel voor de gemeente. Hoeveel kunnen we vooraf niet inschatten. Onze inspanningen zijn er hoe dan ook op gericht om een dergelijke schade te voorkomen, dan wel te minimaliseren. Voor zover binnen onze beïnvloedingsfeer, zorgen we via vergunningen en periodieke toetsing voor het minimaliseren van risico's.

Voor bepaling van de wenselijke omvang van het weerstandsvermogen hebben we de financiële risico's in kaart gebracht. Bij deze risico's hanteren we een ondergrens van € 100.000. Risico's daaronder lichten we hier verder niet toe, omdat het een lange reeks van kleine risico's betreft. Daadwerkelijk opgetreden risico's komen terug als afwijking in de programmarekening ter verklaring van het resultaat.

De risico's die we bij deze paragraaf meenemen zijn de niet reguliere, strategische, niet kwantificeerbare risico's. De reguliere risico's staan immers in de begroting. Veelal kunnen we deze via een verzekering afdekken. Bij deze risico's geldt dat we kunnen inschatten of het risico zich daadwerkelijk zal manifesteren en de omvang van het risico.

Om de risico's op te vangen, zijn verschillende maatregelen mogelijk:

- Bijstelling van de geldende beleidskaders, hierdoor kunnen we de uitvoeringskosten beperken. Dit kan bijvoorbeeld door de grenzen te verhogen waarboven de gemeente een bijdrage verleent.
- Inkomstenverhogende maatregelen nemen wanneer risico's zich manifesteren op onderdelen met kostendeekkende dienstverlening.
- Frequent(er) toetsen of het risico zich al voordoet en zo goed mogelijk maatregelen treffen ter beheersing van onzekerheden. Deze maatregel kunnen we inzetten op die onderdelen waarvan de gemeente de uitkomst niet kan sturen, maar waarvan we de uitkomsten wel kunnen volgen. Doel van de maatregel is dan om te voorkomen dat 'ongemerkt' de begroting en de werkelijkheid uiteen groeien en er nadelen optreden.

Bij het hierna wegen en waarderen van de risico's is meegenomen dat de gemeente de komende periode nog een deel van eerder afgesproken bezuinigingen invult. Zolang deze niet volledig zijn gerealiseerd, zal het niet eenvoudig zijn om extra bezuinigingen te realiseren die nodig kunnen zijn om structurele tegenvallers op te vangen (zoals hieronder benoemd). Daarom gaan we er in de weging van het nodige weerstandsvermogen vanuit dat het drie jaar duurt voordat we een structureel effect van de risico's kunnen compenseren met lagere uitgaven. In de opstelling is niet afgewogen of alle risico's zich gelijktijdig kunnen en zullen voordoen. De risico's zijn daarom opgeteld. Zodra risico's zich daadwerkelijk manifesteren wegen we af of we structurele maatregelen moeten nemen.

BENODIGD WEERSTANDSVERMOGEN

Het totaal aan benodigd weerstandsvermogen schatten we eind 2018 in opruim € 16,380 miljoen. In onderstaande tabel staan de actuele onderwerpen en is aangegeven of we voor dit onderwerp rekening houden met benodigd weerstandsvermogen. Ook staat hier welke beheersmaatregel we kunnen inzetten om het risico zoveel mogelijk te verkleinen of uit te schakelen. In de omschrijving is het toegelicht als de huidige inschatting afwijkt van inschatting in de begroting.

Overzicht meegewogen financiële risico's

Onderwerp/omschrijving/beheersmaatregel	Huidige opname (x € 1.000)
Onderwerp: Participatiewet -inkomensdeel Omschrijving: Op basis van de Participatiewet verstrekt de gemeente uitkeringen om te kunnen voorzien in het levensonderhoud. Het aantal uitkeringen en de omvang hiervan is voor de gemeente niet goed te beïnvloeden. Voor deze lasten ontvangt de gemeente een aandeel uit het landelijke macrobudget. Dit aandeel wijzigt gedurende het jaar nauwelijks. De omvang van het macrobudget wordt landelijk bijgesteld als het aantal uitkeringsontvangers landelijk wijzigt. De Purmerendse situatie hoeft zicht niet op een gelijke manier te ontwikkelen als het landelijke gemiddelde. Als in Purmerend de ontwikkeling negatief afwijkt van het landelijk gemiddelde, treed er een financieel nadeel op. De eerste 5% is daarbij voor rekening van Purmerend. De afgelopen jaren was sprake van een overschot. In 2017 werd op basis van het landelijk verdeelmodel een structureel nadeel voor Purmerend verwacht. Door de gunstige economie verbeterde de arbeidsmarkt zodanig, dat in 2018 weer sprake is van een financieel voordeel. Op basis van de huidige prognose wordt een financieel voordeel verwacht van 4% dalend naar 1% in 2023. Wel is er een risico m.b.t. de korting in het gemeentefonds van de uitvoeringslasten. Hiervoor is een stelpost vanaf 2021 van € 600.000 opgenomen. Voor de afwijkingen in negatieve zin in enig jaar geldt dat deze moeten worden opgevangen in het weerstandsvermogen van de gemeente. Het risico in de uitvoering wordt uitgegaan van een bedrag van maximaal € 1,0 mln. Beheersmaatregel: Dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2019.	€ 1.000
Onderwerp:Wmo, Jeugdwet en Participatiewet Omschrijving: Binnen de beleidskaders kunnen zich sprongen in de uitgaven voordoen doordat voor specifieke inwoners plotseling dure voorzieningen moeten worden getroffen. Specifieke risico's die zich voordoen zijn een stijging van het aantal aanvragen door de invoering van het abonnementstarief en de verplichte tariefsverhogingen in het kader van de loonstijgingen in de zorg. Hiervoor is in de begroting weliswaar ruimte opgenomen, maar er is nog onvoldoende ervaring met hoe dit uitpakt. Beheersmaatregel: Voor de risico's is een bestemmingsreserve ingesteld. De bestemmingsreserve bevat daarnaast ook ruimte voor transformatie en innovaties in de uitvoering. Daarmee is het risico voorlopig afdoende afgedekt.	€ 0
Onderwerp: Asbestsaneringen Omschrijving: In een aantal gemeentelijke panden, waaronder onderwijsgebouwen, is asbest toegepast. Naar de aanwezigheid van asbest en de mogelijkheden tot sanering is meerdere malen onderzoek gedaan. In een aantal gebouwen is de aanwezige asbest niet verwijderd en kan dit alleen gebeuren als bouwkundige werkzaamheden plaatsvinden. Zolang deze werkzaamheden niet plaatsvinden is er een risico. Voor de saneringen is eerder een bestemmingsreserve ingesteld. Omdat de wens bestaat om zo weinig mogelijk reserves aan te houden, worden nu asbestsaneringen, anders dan in onderwijsgebouwen, bekostigd uit de algemene reserve. Als een situatie zich voordoet, worden de werkzaamheden opgepakt en de begroting aangepast. De omvang laat zich niet goed wegen. Als stelpost wordt daarom rekening gehouden met € 0,5 miljoen. Beheersmaatregel: Er worden geen aparte beheersmaatregelen ingezet. Dit risico is ongewijzigd ten opzichte van de begroting 2019.	€ 500
Onderwerp:Proeftuin aardgasvrije wijken Omschrijving: De particuliere woningen zijn zeer verschillend qua inrichting en installatie en daarmee ook de te verrichten werkzaamheden en de te ramen kosten. Een volledig inzicht in de consequenties voor de uitvoeringskosten ontbreekt. Ook is er nauwelijks ervaring met dergelijke projecten in Nederland. De kosten kunnen hierdoor hoger uitvallen. Er is een kleine kans dat schadeclaims over de uitvoeringswerkzaamheden voor rekening van de gemeente komen. Dit is in de meeste gevallen voor rekening van de opdrachtnemer. In vrijwel alle woningen is nog asbest aanwezig. Naar verwachting kan contact met asbest worden vermeden, maar dit is niet in alle gevallen zeker. Als vooraf blijkt dat uitvoering niet mogelijk is, zal uitvoering van de werkzaamheden pas mogelijk zijn als de eigenaar voor sanering heeft zorg gedragen. Als de werkzaamheden zijn aangevangen en er blijkt sprake te zijn van onvermijdelijk asbestcontact, zal dit de uitvoeringskosten aanzienlijk doen stijgen. Er is nog niet duidelijk in hoeverre rekening moet worden gehouden met een onrendabele top voor de investeringen van Stadsverwarming Purmerend. Kosten stadsverwarming kunnen hoger uitvallen	€ 50

Onderwerp/omschrijving/beheersmaatregel	Huidige opname (x € 1.000)
Beheersmaatregel: Binnen de ramingen van de werkzaamheden is vanwege de onzekerheden rekening gehouden met een post onvoorzien van 20%. Mocht dit niet afdoende blijken te zijn, kan het college er voor kiezen om minder woningen dan gepland aardgasvrij te maken ten einde binnen de raming te blijven.	
Onderwerp: Grondexploitaties Omschrijving: Voor elke grondexploitatie zijn twee marco-economische risico's berekend. Ten eerste het effect van 5% kostenstijging over de nog geraamde uitgaven. Ten tweede het effect van 2 jaar vertraging van de geraamde opbrengsten als gevolg van het niet kunnen uitgeven van bouwrijpe kavels. Beide macro-economische effecten zijn opgeteld € 1,06 miljoen. Daarnaast zijn per grondexploitatie projectspecifieke risico's berekend, totaal € 5,9 miljoen. Per grondexploitatie wordt dit nader toegelicht in het Meerjaren Programma Grondexploitaties (MPG). Beheersmaatregel: Per grondexploitatie zijn specifieke maatregelen genomen om het beslag op het weerstandsvermogen te beperken. De omvang van dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2019.	€ 6.960
Onderwerp: Lokaal referendum Omschrijving: De omvang van dit risico is ongewijzigd ten opzichte van de begroting 2019. Beheersmaatregel: Niet van toepassing.	€ 240
Onderwerp: Verkiezingen Omschrijving: In de meerjarenraming is rekening gehouden met de regulier te verwachten verkiezingen. In het geval dat er extra verkiezingen worden uitgeschreven wordt een financiële risico gelopen. In verband met de fusie Purmerend en Beemster per 1 januari 2022, dienen er (extra) verkiezingen te worden georganiseerd in het najaar voorafgaand aan de datum van herindeling. De gemeente met de meeste inwoners organiseert de verkiezingen. De omvang van dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2019. Beheersmaatregel: Dit is niet beïnvloedbaar. Als sprake is van tussentijdse verkiezingen zullen deze moeten worden georganiseerd.	€ 160
Onderwerp: AVG Omschrijving: Per 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming van kracht. Gemeenten verwerken allerlei persoonsgegevens die vertrouwelijk van aard zijn. Wordt hier onrechtmatig mee omgegaan, dan handelt men in strijd met de AVG en is er wellicht sprake van een datalek. Voorbeelden daarvan zijn verlies van een tablet of een laptop, aan een verkeerde persoon sturen van een e-mail met persoonsgegevens of publicatie van persoonsgegevens op een website. Wanneer zo iets gebeurt moet er soms melding worden gedaan bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) en bij betrokkene(n). Naar aanleiding van het niet naleven van de verplichtingen uit de AVG kan een dwangsom of een boete worden opgelegd. Boetes op grond van de AVG zijn voor gemeenten maximaal € 20.000.000 en dwangsommen zijn niet gemaximeerd. Sinds de inwerking treding van de AVG is de AP veel actiever geworden in haar toezichthoudende activiteiten. De AP heeft in 2018 viermaal een dwangsom opgelegd en één keer een boete. De bedragen liepen vanaf € 60.000 tot en met € 900.000. Voorgesteld risicobedrag € 20.000. Beheersmaatregelen: De gemeente heeft een privacybeleid en informatiebeveiligingsbeleid vastgesteld. Hierin wordt omschreven hoe de gemeente omgaat met de privacy en informatiebeveiligingsvraagstukken. Op dit moment is de gemeente bezig met het implementeren van de hierin vastgestelde maatregelen. Deze maatregelen betreffen onder andere het creëren van bewustwording onder medewerkers over wat datalekken zijn en hoe je deze kunt voorkomen.	€ 20
Onderwerp: Loon/prijsstijgingen Omschrijving: In de begroting hebben wij rekening gehouden met de CAO afspraken. Voor de jaren na 2019 hebben wij rekening gehouden met 2,5% loonstijging per jaar voor de jaren 2020 tot en met 2023. Voor prijsstijgingen is het uitgangspunt dat deze binnen de bestaande budgetten opgevangen moeten worden. Dit betekent dat de (meerjaren)budgetten niet automatisch worden aangepast aan het inflatiepercentage. Alleen waar dit noodzakelijk is verhogen wij het desbetreffende budget met de verwachte prijsstijging. Gezien ons gekozen uitgangspunt kunnen wij in 2019 en volgende jaren geconfronteerd worden met loon- en prijsstijgingen, waarmee niet of onvoldoende rekening is gehouden en de hieruit voortvloeiende hogere lasten op te kunnen vangen. De tarieven voor het lopende jaar zijn vastgesteld en pas per januari van het volgende jaar kunnen deze worden verhoogd. De omvang van dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2019. Verder bestaat de kans dat de loonkosten stijgen als gevolg van exogene factoren. Het betreffen wijzigingen in de percentages van de pensioenpremie en wijzigingen in diverse grondslagen en premies, bijvoorbeeld met betrekking tot WAO/WIA, zorgverzekeringswet, werkgeversbijdrage IPAP en levensloop. Beheersmaatregel: Het hogere loon- en prijsniveau wordt in de begroting verwerkt. Hierdoor blijft er minder ruimte over voor nieuwe beleidskeuzes of zal er zelfs moeten worden bezuinigd als er geen sluitende meerjarenbegroting kan worden opgesteld. Voor de algemene prijsstijgingen blijft de inflatie naar de actuele situatie (1,5% meerjarig). Voor de stijging van de loonkosten is er een afhankelijkheid van landelijke cao-afspraken en premie-effecten in de pensioenen (2,5% meerjarig). Door een stijgende inflatie, stijgende pensioenpremies en een aantrekkende economie is de verwachting dat het gemiddelde niveau niet voldoende is.	€ 1.300
Onderwerp: Pensioenpremies bestuurders Omschrijving: Voor pensioenen van (ex-)bestuurders worden jaarlijks premies gestort. Als gevolg van de dalende rentestanden kunnen eerdere afkoopsommen en betaalde premies ontoereikend blijken voor de	€ 110

Onderwerp/omschrijving/beheersmaatregel	Huidige opname (x € 1.000)
dekking van de pensioenverplichting. Omdat de rekenrentes uitgaan van een voortschrijdend gemiddelde, kan deze rente nog verder dalen. De kans op een verdere daling is voor de korte termijn (de komende jaren) nog steeds substantieel. In 2018 was de rekenrente 1,648%, voor 2019 heeft DNB de rekenrente op 1,577% gesteld. Op langere termijn kan er weer sprake zijn van een stijging van de rekenrente. In 2018 hebben er geen extra stortingen plaatsgevonden, gezien het feit dat de beleggingsresultaten van Loyalis zodanig hoog waren dat deze eventuele tekorten heeft gedekt. In het benodigde weerstandsvermogen wordt rekening gehouden met een verdere daling van de rekenrente. De omvang van dit risico is niet gewijzigd ten opzichte van de begroting 2018. Beheersmaatregel: Er is geen beheersmaatregel tegen de ontwikkelingen op de geldmarkt.	
Onderwerp: Wachtgeld wethouders Omschrijving: Na het aftreden van wethouders voor het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd is er een recht op wachtgeld. De maximale wachtgeldverplichting voor de vijf wethouders van de gemeente bedraagt circa € 1,2 miljoen. In 2022 zijn er weer gemeenteraadsverkiezingen. Het is onwaarschijnlijk dat het volledige college tegelijkertijd aftreedt, niet wordt herbenoemd en volledig gebruik maakt van het recht op wachtgeld. Beheersmaatregel: Er is geen aparte beheersmaatregel getroffen. Indien een bestuurder gebruik maakt van wachtgeld wordt de maximale wachtgeldverplichting in de loop van het jaar van aftreden gestort in een wachtgeldvoorziening. Indien sprake is van een terugkeerrecht in een betaalde functie voor het aanvaarden van het ambt, kan de wachtgeldverplichting lager worden ingeschat dan het maximum.	€ 1.000
Onderwerp: Eigenrisicodragers werkhervatting gedeeltelijk arbeidsongeschikten Omschrijving: Vanaf 1 juli 2017 is de gemeente Purmerend eigenrisicodragers van de WGA (Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsongeschikten), WGA-flex en de ZW-flex (Ziekte Wet). Per 1 juli 2019 is het ook mogelijk voor vaste medewerkers om in te stromen in de WGA, voorheen was dit alleen mogelijk voor de WGA-flex en ZW-flex. Als iemand in de omstandigheid komt dat hij gedeeltelijk is afgekeurd, en voor het andere deel geen functie kan vinden, zal de gemeente de uitkering zelf aan de medewerker betalen en niet het UWV. Dit geldt ook voor medewerkers in tijdelijke dienst die ziek uit dienst gaan. In 2018 is gebleken dat de instroom hoger was dan geanticipeerd, een instroom van 3 fte, waarvan 1 fte inmiddels is uitgestroomd. Beheersmaatregel: De verwachte kosten zijn opgenomen in de begroting. In het weerstandsvermogen is een bedrag van € 690.000 opgenomen voor het geval dat de werkelijke kosten (door meer instroom dan geschat) hoger uitvallen dan begroot. Dit bedrag is gebaseerd op 1,5fte extra instroom voor de duur van drie jaar.	€ 690
Onderwerp: Renterisico Omschrijving: De gemeente trekt langlopende leningen aan om in de eigen financieringsbehoefte te voorzien. De financieringsbehoefte zal de komende jaren naar verwachting afnemen door de afloop van bestaande leningen en de omvang van voorgenomen investeringen. De jaarlijkse kosten van de financieringsbehoefte (rentelasten) worden bepaald door de omvang van de bestaande leningenportefeuille, de financieringsbehoefte als gevolg van voorgenomen investeringen en de van toepassing zijnde rentetarieven. De afgelopen jaren waren niet voldoende liquiditeiten beschikbaar zodat het nodig was om op de kapitaalmarkt leningen aan te trekken. In de financieringsbehoefte houdt Purmerend rekening met een jaarlijkse lichte stijging van de rente met 0,1%. Bij een netto jaarlijkse financieringsbehoefte van circa € 40 miljoen en een stijging van de rente van 1% bedraagt de toename van de rentelasten jaarlijks structureel circa € 0,4 miljoen. Voor de waardering van het risico wordt uitgegaan van een bedrag van €1,6 miljoen. De omvang van dit risico is niet gewijzigd ten opzichte van de begroting 2019. Beheersmaatregel: Via het zogeheten renteomslagpercentage worden de rentelasten toegerekend aan de programma's waarvoor sprake is van een financieringsbehoefte. Het renteomslagpercentage wordt berekend op basis van de uitgangspunten van de door raad vastgestelde begroting. Verder wordt de financieringsbehoefte periodiek meerjarig bepaald en wordt beoordeeld of incidenteel dan wel structureel tot afdekking van het renterisico dient te worden overgegaan.	€1.600
Onderwerp: Vennootschapsbelasting Omschrijving: Met de invoering van de "Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen" kunnen activiteiten van de gemeente vanaf 2016 belastingplichtig worden voor de vennootschapsbelasting (Vpb). De gemeente heeft met de grondexploitaties vooralsnog één activiteit die kwalificeert als onderneming voor de Vpb. Ondanks dat de grondexploitaties kwalificeren als Vpb-onderneming, zal dit naar verwachting niet direct leiden tot een Vpb-belastingdruk. Op basis van een doorrekening van de Meerjarenprognose Grondexploitaties 2018 ontstaat mogelijk na 2026 een Vpb-last. Beheersmaatregel: Met een externe deskundige is een analyse gemaakt van de verwachte Vpb-belastingdruk. In de analyse wordt uitgegaan van een vpb-last van circa € 250.000 over de gehele looptijd. De omvang van dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2019.	€ 250
Onderwerp: Gemeentefonds Omschrijving: Via circulaire worden we enkele malen per jaar (meestal mei en september) geconfronteerd met aanpassingen in de totale ontvangsten vanuit het gemeentefonds. De afspraak tussen het Rijk en de gemeenten is dat een systematiek wordt gehanteerd van 'samen de trap op, samen de trap af'. Indien het Rijk gaat bezuinigen wordt er ook minder geld in het gemeentefonds gestort ('samen de trap af'). Schommelingen in de algemene uitkering kunnen problemen veroorzaken voor het sluitend krijgen van de begroting. Op	€ 2.500

Onderwerp/omschrijving/beheersmaatregel	Huidige opname (x € 1.000)
de hoogte van de algemene uitkering kan geen invloed worden uitgeoefend. De integratie uitkering sociaal domein is vanaf 2019 grotendeels geïntegreerd in het algemene deel van het gemeentefonds waarop ook de uitkeringsfactor van toepassing is. Omdat het onderdeel Sociaal Domein vanaf dat moment niet meer apart in beeld wordt gebracht is het 1 op 1 oormerken van de inkomsten in de toekomst ook niet meer mogelijk en wordt het risico op lagere inkomsten als een risico van de algemene uitkering beschouwd. Daarnaast gaan vanaf 2021 de financiële verhouding en het sociaal domein herverdeeld worden en is er nog steeds een risico met het BTW compensatiefonds (ruimte boven het plafond). Gezien de dynamiek in het fonds en een generieke opschalingskorting die doorloopt tot en met 2025 (risico € 1,6 miljoen) wordt de maximale impact van dit risico geschat op € 2,5 miljoen. De omvang is hierop aangepast t.o.v. de begroting 2019. Beheersmaatregel: De algemene uitkering maakt integraal onderdeel uit van de begroting. De schommelingen worden op het eerst volgende moment binnen de exploitatie verwerkt om deze sluitend te houden. Dit gebeurt door het op de voet volgen van ontwikkelingen (circulaires /rijksbegroting).	
Totaal benodigd weerstandsvermogen:	€ 16.380

ONTWIKKELING VERHOUDING BENODIGD WEERSTANDSVERMOGEN EN BESCHIKBARE WEERSTANDSCAPACITEIT

(Bedragen x € 1 miljoen)	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Beschikbare weerstandscapaciteit	12,1	7,2	15,99	19,7	20,4	20,7
Benodigd weerstandsvermogen	6,7	26,2	14,9	14,0	17,3	16,4
Ratio	1,81	0,27	1,07	1,41	1,18	1,26

BEOORDELING BENODIGD WEERSTANDSVERMOGEN EN BESCHIKBARE WEERSTANDSCAPACITEIT

Het verschil tussen de optelling van alle risico's en direct beschikbare middelen in de algemene reserve heeft andere toelichting. *Deze toelichting gaat in op de volgende aspecten:*

- de afdekking van de risico's voor de korte termijn
- de afdekking van de risico's op de middenlange termijn (2020-2021)
- de afdekking van de risico's op lange termijn (na 2021)
- het gewenste groeipad van de algemene reserve

a. Afdekking van de risico's op de korte termijn

De risico's die zijn betrokken in bepaling van het benodigde weerstandsvermogen zijn:

- risico's die zich direct kunnen voordoen en zich enkele jaren kunnen herhalen
- risico's die eenmalig zijn en een grote impact hebben.

Het risico dat verband houdt met de grondexploitatie Baanste-Noord zal zich niet direct kunnen voordoen. Uit de realisatie van de gronduitgifte in de komende vier jaar zal blijken of we de uitgiftes voor de lange termijn moeten bijstellen. Zonder dit risico resteert een behoefte aan beschikbaar weerstandsvermogen van € 2,6 miljoen. Dit bedrag is ruimschoots afgedekt. De gemeente beschikt over voldoende direct inzetbare weerstandscapaciteit voor de risico's die zich op korte termijn kunnen voordoen.

b. Afdekking van de risico's op de middenlange termijn (2020-2021)

Op deze termijn verwachten we een ontwikkeling van de algemene reserve, waarbij de reserve stijgt van € 15 miljoen naar ruim € 24 miljoen. Dit is ruim voldoende voor de afdekking van het nu benodigde weerstandsvermogen.

c. Afdekking risico's op lange termijn(2022-2027)

Op de lange termijn kunnen we bij de beschikbare weerstandscapaciteit ook het dividend uit de aandelen Stadsverwarming meetellen. De beschikbare weerstandscapaciteit kan daarmee oplopen tot ruim € 25 miljoen in 2027.

KENGETALLEN

	Rekening 2017	Begroting 2018	Rekening 2018
1A Netto schuldquote	129,2%	146,1%	124,9%
1B Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	103,9%	120,5%	100,3%
2 Solvabiliteitsratio	9,5%	8,6%	9,5%
3 Grondexploitatie	19,6%	27,2%	15,7%
4 Structurele exploitatieruimte	3,2%	-0,2%	0,2%
5 Belastingcapaciteit	99,0%	99,4%	99,7%

Vanaf de programmarekening 2015 zijn gemeenten verplicht vijf kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing op te nemen. De invoering van de betreffende kengetallen heeft louter tot doel een beter inzicht te geven in de financiële positie van de gemeente voor de vergelijking met andere gemeenten. Deze getallen dienen niet om te komen tot een normering (wat is goed, wat is slecht). *Het betreft de volgende kengetallen:*

1A. Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de totale schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Voor inzicht in het doorlenen, geven we de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weer (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Zo brengen we duidelijk in beeld wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Hoe we de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden doorberekenen, is gelijk aan de netto schuldquote. Bij de financiële activa nemen we ook alle verstrekte leningen op (artikel 36 lid b en c, van het BBV). Voor beide kengetallen geldt dat we aandelenkapitaal gewoon meewegen. Dit aandelenkapitaal is in de situatie van gemeente Purmerend van bijzondere betekenis. Onderdeel van de schuld is de deelname in de BV Stadsverwarming voor € 38,3 miljoen. Tegenover deze deelname staat normaal gesproken ook een vergoeding.

2. De solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen op de lange termijn te voldoen. Solvabiliteitsratio is het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 van het BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Het eigen vermogen 2018 is in de berekening nog wel inclusief € 1,9 miljoen aan resultaatbestemming 2018 waarmee de raad nog moet instemmen.

3. Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Voor de berekening van dit kengetal wordt de bouwgrond in exploitatie gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken (ingevolge artikel 17, onderdeel c, van het BBV) en uitgedrukt in een percentage. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat we deze waarde moeten terugverdienen bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde in de balans staan.

4. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting maken we onderscheid tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. De structurele exploitatieruimte

wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

5. Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de provincie of gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen, wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het COELO publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan: de OZB, de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in betreffende gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t, te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 en uit te drukken in een percentage.

3 Onderhoud kapitaalgoederen

ALGEMEEN

Onder onderhoud kapitaalgoederen wordt verstaan: het geheel aan klein (correctief) onderhoud, planmatig (niet levensduur verlengend) onderhoud en levensduur verlengend onderhoud/(vervangings)investeringen aan gemeentelijke eigendommen. De volgende kapitaalgoederen worden hierin onderscheiden: wegen, riolering, kunst- en waterwerken, groen, begraafplaatsen, sportfaciliteiten, gebouwen en het (bedrijfs)wagenpark.

De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het daarbij behorende beheerplan zijn bepalend voor het onderhoud en het eventuele voorzieningenniveau. Om dit beheer en onderhoud adequaat te kunnen uitvoeren, worden jaarlijks in de begroting budgetten en investeringskredieten ter beschikking gesteld.

Per kapitaalgoed (of categorie kapitaalgoederen) wordt hieronder ingegaan op het gewenste kwaliteitsniveau, de actualiteit van het onderhoudsplan, aanwezigheid van achterstallig onderhoud en de beschikbare middelen, alsmede eventuele reserves en voorzieningen.

WEGEN, RIOLERING EN KUNST- EN WATERWERKEN

Voor deze kapitaalgoederen geldt dat de meest noodzakelijke maatregelen worden bepaald op basis van periodieke visuele inspecties en het in 2014 vernieuwde beheerpakket. De werkplanning wordt daarna integraal afgestemd tussen weg-, riolerings-, kabel- en leidingwerkzaamheden, alsmede verkeerskundig en maatschappelijk gewenste aanpassingen.

De beheerplannen zijn een nadere uitwerking van de door de gemeenteraad vastgestelde kwaliteitsambities. In 2015 zijn deze plannen vernieuwd en op onderdelen aangepast aan de effecten van de doorgevoerde bezuinigingen. Uitgangspunt is dat het onderhoud in technische zin op een minimaal aanvaardbaar niveau blijft, ter voorkoming van onveilige situaties en kapitaalvernietiging. Voor wegen, riolering en kunst- & waterwerken geldt het kwaliteitsniveau C (matig) volgens CROW-normering. Ondanks het streven om het wegenareaal op C-niveau te houden, is het onontkoombaar dat bij een cyclische onderhoudsplanning een deel van de wegen tijdelijk onder de norm zakt richting kwaliteitsniveau D (slecht tot zeer slecht). Hierdoor ontstaat incidenteel achterstallig onderhoud. Uit oogpunt van een verhoogd risico voor verkeersonveiligheid wordt het achterstallig onderhoud binnen een redelijke termijn weer opgelost middels (groot) onderhoud of een reconstructie. In 2018 zijn de beheerpakketten geüpdate om te kunnen voldoen aan de wettelijke verplichting van de BTG (Basisregistratie Grootchalige Topografie).

In 2017 en 2018 zijn voorbereidingen getroffen voor het opstellen van het Verbreed Gemeentelijke Rioleringsplan (GRP+) 2018-2021. Hiervoor wordt de samenwerking met de regio gezocht. Het GRP+ beschrijft het noodzakelijke onderhoud en vervanging van het rioolstelsel. Ook het afkoppelen van de riolering, ook op vrijwillige basis bij particulieren, maakt onderdeel uit van het GRP+. Het planmatig onderhoud kent fluctuaties in het uitgavenpatroon. Om deze schommelingen in de lasten te egaliseren, wordt gebruik gemaakt van een onderhoudsvoorziening voor de geselecteerde kapitaalgoederen en geen voorziening per individueel product. Hierdoor kunnen verschillen elkaar per jaar compenseren.

Naast het GRP+ wordt, samen met het hoogheemraadschap, een klimaatatlas – de opvolger van het Stedelijk Waterplan 2005-2016 opgesteld.

GROEN

Leidend voor het beheerplan voor het groen is de Groenkoers die in 2014 is opgesteld. Hierin is richting gegeven aan het ambitieniveau voor het groenonderhoud en de gewenste beeldkwaliteit (niveau C), zoals afgesproken met de gemeenteraad. De technische kwaliteit loopt echter niet meer in de pas met de beeldkwaliteit. Tussen 2015 en 2018 is een financiële impuls van € 900.000 gegeven om de technische kwaliteit op een duurzame manier te

verbeteren (onder andere door aanplant van meer onderhoudsvriendelijke groensoorten). In het voorjaar van 2018 heeft de gemeenteraad € 500.000 beschikbaar gesteld om een kwaliteitsimpuls te geven aan de plantsoenen. Verdere verbetering van de technische kwaliteit is echter noodzakelijk ter voorkoming van terugloop.

BEGRAAFPLAATSEN

De uitbreiding van de Nieuwe Algemene Begraafplaats Purmerend is in 2014 afgerond. Tevens zijn nieuwe urnenmuren geplaatst. De beschikbaarheid is hierdoor voor langere termijn gewaarborgd en er is geen sprake van achterstallig onderhoud. Het beheer en onderhoud wordt bekostigd uit meerjarig afgekochte grafrechten, welke jaarlijks aan de egaliseriereserve begraafrechten worden gedoteerd.

SPORTFACILITEITEN EN SPEELVOORZIENINGEN

De sportcomplexen en bijbehorende gebouwen zijn eigendom van de gemeente Purmerend, maar worden volledig geëxploiteerd en beheerd door stichting Spurd. De gemeente stelt hiervoor onderhouds- en investeringsplannen op met behulp van de beheerapplicatie Kraan en verstrekt jaarlijks een subsidie van € 570.000 voor het dagelijks en planmatig onderhoud. De speelvoorzieningen heeft de gemeente zelf in beheer. Voor het in stand houden en veilig gebruik wordt het beheerplan geactualiseerd in navolging van het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen. Hier is jaarlijks gemiddeld € 450.000 aan vervangingsinvesteringen mee gemoeid.

GEBOUWEN

De gemeente heeft diverse panden in eigendom, hetzij in eigen gebruik (zoals stadhuis, kantoor de Koog en theater de Purmaryn), hetzij in gebruik bij schoolbesturen, welzijnsinstellingen en de veiligheidsregio. Een deel wordt verhuurd aan derden. Aan de gebouwen wordt zodanig onderhoud verricht dat deze minimaal in een toestand blijven, die voor dagelijkse functievervulling noodzakelijk is. De gemeente stelt hiervoor onderhouds- en investeringsplannen op met behulp van de beheerapplicatie Kraan. Het groot planmatig onderhoud wordt geactiveerd conform de richtlijnen in de financiële verordening. Het overige planmatig en dagelijks onderhoud wordt in de exploitatie geactualiseerd. Het planmatig onderhoud kent fluctuaties in het uitgavenpatroon. Om deze schommeling in de lasten te egaliseren wordt gebruik gemaakt van onderhoudsvoorzieningen.

WAGENPARK

De vervanging van het wagenpark wordt jaarlijks volgens een meerjarig investeringsplan geraamd, waarbij wordt afgeschreven op basis van de economische levensduur. Het moment van vervangen gebeurt waar mogelijk op basis van een langere technische levensduur. In 2018 is € 919.842 aan vervangingsinvesteringen gerealiseerd. Daarnaast heeft er een aanbesteding plaatsgevonden voor de kleine tractie, waarbij ook gekeken is om bij vervanging over te stappen op elektrische varianten. In 2018 zijn er 3 voertuigen op elektriciteit besteld, deze worden in 2019 geleverd.

4 Grondbeleid

ALGEMEEN

De paragraaf grondbeleid is, op grond van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) een verplicht onderdeel van de jaarrekening. In de jaarrekening heeft de paragraaf de functie van terugblik.

Grondbeleid ondersteunt de ruimtelijke ontwikkeling van de stad en richt zich op het gebruik van de grond als bepalende factor voor de kwaliteit van de leefomgeving.

De doelstellingen van het grondbeleid zijn:

- Het bevorderen van een maatschappelijk gewenst ruimtegebruik
- Het verhogen van de kwaliteit van het ruimtegebruik
- Het bevorderen van een rechtvaardige verdeling van kosten en opbrengsten over gebruikers, grondeigenaren, ontwikkelaars en de overheid
- Het beheersen van de risico's van ruimtelijke ontwikkelingen.

Deze doelstellingen kunnen, na een zorgvuldige afweging, voor de gemeente een legitimatie vormen om actief in te grijpen in de grondmarkt. De gemeente kan er ook voor kiezen om een faciliterende regierol voor zichzelf op te eisen. Een belangrijke voorwaarde voor het actief ingrijpen in de grondmarkt, om daarmee publieke doelen te realiseren, is transparantie over te realiseren doelen, inzet van financiële middelen en mogelijke risico's. De overheid moet daarbij ook aan de markt duidelijk kunnen maken waarom ze in het ene geval publiekrechtelijke middelen inzet en in het andere geval als marktpartij opereert.

INFORMATIEVOORZIENING MPG

Gemeente Purmerend kent in aanvulling op de begroting en de jaarrekening het meerjarenprogramma grondexploitaties (MPG). Het MPG is een rapportage met informatie over de voortgang van de Bouwgronden in Exploitatie (BIE's); de zogenaamde grondexploitaties en het faciliteren en stimuleren van particuliere initiatieven. Hierin kijken we terug op het afgelopen jaar en vooruit naar de komende jaren. Er wordt overzicht gegeven van het totale aanbod aan woningbouw- en bedrijventerreinplannen. Dit wordt afgezet tegen de totaal te verwachten vraag naar deze programma's, zodat de gemeente Purmerend onderbouwd keuzes kan maken over nieuwe initiatieven. De te verwachten ontwikkelingen vertalen we financieel en we geven een onderbouwing van de winstneming en de beleidsuitgangspunten van de reserves in relatie tot de risico's in grondzaken. Van de gemeentelijke grondexploitaties en de kostenverhaalprojecten wordt een update gegeven van belangrijkste ontwikkelingen. Korthedshalve verwijzen we naar het MPG 2019. Tevens verwijzen we naar de Paragraaf 'weerstandsvermogen en risicobeheersing' van de programmarekening, waarin ook de risico's en reserves van het grondbeleid staan.

WET RUIMTELIJKE ORDENING EN GRONDBELEID

De huidige Wro maakt het mogelijk regietaken krachtiger ter hand te nemen zonder zelf per definitie ontwikkelaar te zijn bij de productie van bouwgrond. De gemeente kan aan de initiatiefnemer/eigenaar van een locatie-eisen stellen voor ontwikkeling van de gehele locatie. De Grondexploitatiewet biedt een basis om met initiatiefnemers privaatrechtelijke overeenkomsten aan te gaan waarbij we, naast het stellen van kwaliteitseisen, afspraken maken over het moment van verhaal van gemaakte kosten.

Mochten initiatiefnemers geen overeenkomst willen aangaan, dan kent de Grondexploitatiewet mogelijkheden tot het verplichten van het kostenverhaal. Bij het nemen van een ruimtelijk besluit waarmee een locatieontwikkeling mogelijk wordt (bijvoorbeeld een bestemmingsplan), moeten we vaststellen of het kostenverhaal is verzekerd en of het stellen van locatie-eisen nodig is. Als dat niet het geval is, dan kan de gemeente vervolgens door het vaststellen van een exploitatieplan de regie op de ruimtelijke ontwikkeling behouden en de kosten die daarmee samenhangen afdwingen.

Voor verkennende gesprekken met initiatiefnemers voor locaties die ontwikkeld kunnen worden, hebben we voor 2018 een budget van € 250.000 opgenomen. Hiervan is € 250.000 gebruikt. Mogelijk is dat na verkennende gesprekken de initiatiefnemer van een vervolg afziet. Voor de initiatieven die wel doorgaan, sluiten we een overeenkomst af. De initiatiefnemer verplicht zich tot het betalen van de gemeentelijke plankosten en bovenplanse ontwikkelingen (nota Prof). Indien de werkelijke plankosten hoger zijn dan de door de initiatiefnemer betaalde bijdrage plankosten wordt het saldo tussen deze bijdrage in de plankosten en de werkelijk gemaakte plankosten verrekend in de jaarlijkse raming.

GRONDBELEID

In het verleden was actief grondbeleid ons uitgangspunt, met de daarbij behorende grondverwerving en het bouwen woonrijp maken van het projectgebied. In de nota grondbeleid 2012 is dit beleid als volgt gewijzigd: '*op basis van het beperken van risico's en gemeentelijke investeringen, faciliteren waar kan en actief waar nodig*'. Bij veel van de huidige ruimtelijke ontwikkelingen laten we de grondontwikkeling dus bij de markt, en wordt faciliterend kostenverhaal toegepast.

Bij faciliterend grondbeleid is altijd sprake van een samenwerkingsvorm met private partijen. In de hierbij afgesloten overeenkomsten staan afspraken over kwaliteit, programma, bouwrijp maken en woonrijp maken, en de bijdrage in de plankosten en bijdrage in bovenplanse ontwikkelingen (nota Prof). Hierdoor behouden we regie over de afgesproken ontwikkeling en beperken we de financiële risico's voor de gemeente.

Bij actief grondbeleid heeft de gemeente bij aanvang van het project (bijna) alle gronden in haar bezit. Zij draagt dan ook alle risico's van de grondexploitatie. Strategische grondverwerving kan worden toegepast om vroegtijdig grip te krijgen op toekomstige ontwikkelingen.

VENNOOTSCHAPSBELASTING (VPB)

Per 1 januari 2016 is de vennootschapsbelasting (VPB) ingevoerd voor ondernemingsactiviteiten van overheden. De grondexploitatie van de gemeente Purmerend kwalificeren sinds 2017 als fiscale onderneming voor de VPB. Recent is de Belastingdienst begonnen met het sluiten van vaststellingsovereenkomsten (VSO) met gemeenten voor het opstellen van de VPB-aangifte met betrekking tot de grondexploitatie. In een VSO staan de uitgangspunten voor het opstellen van de fiscale openingsbalans en het bepalen van de fiscale jaarwinst. Onze VPB-aangifte 2017 is ingediend op basis van de uitgangspunten van een reeds vastgesteld VSO met de gemeente Oosterhout, welke wij gehanteerd hebben voor de VPB-aangifte 2017. In onze aangifte 2017 is een verlies opgenomen, die verrekend kan worden met mogelijke winsten in de toekomst. Naast de aangifte wordt er een doorkijk gegeven over de mogelijke VPB-druk gedurende de looptijd van de grondexploitatie. Op basis van die doorkijk verwachten wij de komende vijf jaar nog geen VPB-last (*Nb.: onze standpunten in afwijking op het vastgestelde VSO met de gemeente Oosterhout zijn nog niet beoordeeld door de Belastingdienst*).

RICHTLIJNEN VERSLAGLEGGING GRONDEXPLOITATIES

Voor lopende grondexploitatie gelden de volgende richtlijnen:

- De looptijd van een grondexploitatie is maximaal 10 jaar. Afwijken van deze termijn mag, mits de gemeenteraad besluit tot aanvullende beheersmaatregelen. Binnen de gemeente is er één grondexploitatie met een looptijd langer dan 10 jaar. Dat is Bedrijventerrein Baansteer-Noord. De genomen beheersmaatregelen betreffen beperking van de indexering van de opbrengsten vanaf 10 jaar, en zijn de kosten voor het bouwrijp maken en woonrijp maken voor een belangrijk deel binnen de termijn van 10 jaar gemaakt.
- De rentetoerekening aan grondexploitatie wordt gebaseerd op de werkelijke rente over het vreemd vermogen. De disconteringsvoet voor grex met een negatief saldo is conform Notitie Grex van de Commissie BBV 2% voor het bepalen van de verliesvoorziening op Netto Contante Waarde.
- Voor strategische gronden is de categorie NIEGG (niet in exploitatie genomen gronden) afgeschaft.

Strategische gronden worden als Materiele Vaste Activa op de balans verantwoord.

RESULTAATBESTEMMING

Bij het verwerken van gerealiseerde, dan wel nog te realiseren winsten en verliezen ten aanzien van grondexploitatie, hanteren we binnen het grondbeleid in Purmerend de volgende methodiek:

Verliesneming

Zodra duidelijk wordt dat een grondexploitatie verliesgevend zal worden afgesloten, wordt het verlies verwerkt in het resultaat. Dit vindt plaats door een verliesvoorziening te treffen.

Winstneming

Winstneming vindt plaats:

- bij het afsluiten van een grondexploitatie, en tijdens de looptijd.

Het BBV heeft de aangekondigde nadere actualisatie van de Notitie Grondexploitaties uit 2016 niet uitgevoerd. Onze raad heeft in december 2018 de Financiële Verordening 2018 vastgesteld met de bepalingen voor tussentijdse winstneming bij grondexploitaties (artikel 17). De opgenomen bepalingen voldoen aan hetgeen de commissie BBV in haar uitgave van maart 2018 heeft opgenomen.

De rekenregel voor elke grondexploitatie staat in artikel 17 lid 3. In dit MPG heeft bij elke winstgevende grondexploitatie de rekenregel uitvoering gekregen en is expliciet toegelicht in de bijlage bij de Financiële Verordening "Financiële Verordening Tussentijdse Winstneming Grondexploitaties". Voor 2018 is er geen tussentijdse winst genomen.

In onderstaande tabel zijn de verwachte resultaten van de grondexploitaties (BIE) weergegeven.

Tabel: Verwachte resultaten Bouwgrond in Exploitatie (BIE)

Kerngegevens projecten in uitvoering				Verwacht planeconomisch saldo			
Actief grondbeleid	Boekwaarde 01-01-2019	V/N	Einddatum	Eindwaarde	V/N	Contant (2%)	V/N
Weidevenne II	€ 1.832.645	V	2020	€ 53.357	V	€ 51.285	V
Kop van West	€ 5.453.745	N	2025	€ 4.382.642	V	€ 3.815.354	V
Baanstee-Noord	€ 35.067.314	N	2036	€ 5.146.763	V	€ 3.603.554	V
Klein Where	€ 404.816	V	2022	€ 1.244.161	N	€ 1.149.412	N
Brantjesstraat	€ 84.228	N	2020	€ 428.579	V	€ 411.937	V
Karekietpark	€ 701.121	V	2020	€ 43.007	V	€ 41.337	V
Totaal	€ 37.675.705	N		€ 8.810.187	V	€ 6.774.055	V

5 Financiering

ALGEMEEN

Doelstelling

Doel van deze paragraaf is om uw raad te informeren over het treasurybeleid en de beheersing van financiële risico's. Treasury is het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Dit moet plaatsvinden binnen de kaders van de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido). Het doel van deze wet is onder andere om op een verantwoorde, prudente en professionele wijze de inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie (financieringsactiviteiten) van de gemeente te regelen.

Gemeentelijke kaders

Onze kaders zijn vastgelegd in de, volgens artikel 212 Gemeentewet, vastgestelde 'Financiële verordening gemeente Purmerend 2018' (raadsbesluit 1456160). Het gaat om kaders voor het uitvoeren van de financieringsfunctie zoals doelstellingen, richtlijnen en limieten die voor het college gelden. In deze verordening is ook het treasuryonderdeel opgenomen waarin de beleidsmatige infrastructuur van de treasuryfunctie is vastgelegd met uitgangspunten, doelstellingen, richtlijnen en limieten. Het bevat met name protocollen voor de dagelijkse uitvoering. De onderwerpen die hierbij aan de orde komen zijn het kasbeheer, het risicobeheer, de financiering en de administratieve organisatie.

Beleidsdoelstelling

De beleidsdoelstelling is om inzicht te hebben in de langetermijnontwikkeling van de financiële positie van de gemeente. Het aangaan en verstrekken van geldleningen alsmede het verstrekken van garanties is alleen toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. Hierbij mogen we geen overmatige risico's lopen. Het gebruik van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm is bedoeld als normstellend.

ONTWIKKELINGEN GEMEENTE PURMEREND

Risicobeheer

In de wet fido is een kasgeldlimiet en een renterisiconorm opgenomen om de invloed van (externe) rentewijzigingen op de financiële resultaten van de gemeente te beperken. *Renterisico's kunnen worden onderscheiden in:*

- het renterisico van de vlottende schuld (de kasgeldlimiet) en
- het renterisico van de vaste schuld (de renterisiconorm).

Kasgeldlimiet

De gemiddelde vlottende schuld, over drie maanden gezien, is voor een gemeente gelimiteerd op 8,5% van het begrotingstotaal. Een gemeente mag drie kwartalen achter elkaar deze limiet overschrijden. De norm wordt getoetst op de eerste dag van het kwartaal.

In onderstaande tabel is het kasgeldlimiet over 2018 weergegeven (bedragen x € 1.000):

Kwartaal	Maximaal % o.b.v. actuele regeling	Berekend maximaal limiet	Vlottende middelen -/-vlottende schuld	onder schrijding
I	8,50%	-19.866	-18.497	1.370
II	8,50%	-19.866	-14.590	5.277
III	8,50%	-19.866	-9.326	10.540
IV	8,50%	-19.866	-5.049	14.817

In 2018 is de kasgeldlimiet niet overschreden, ondanks dat gedurende het hele jaar de financieringsbehoefte zoveel als mogelijk is afgedekt met kortlopende financiering. In oktober zijn twee leningen aangetrokken vanwege de consolidatie van de korte schuld.

Renterisiconorm

Over de langlopende schuld mogen de jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Het doel van deze norm is het beheersen van de renterisico's op de vaste schuld (schuld met een rentetypische looptijd van één jaar of langer) door onder andere het aanbrengen van spreiding in de looptijden in de leningenportefeuille.

In onderstaande tabel is de renterisiconorm (op kas- en contractbasis) over 2018 weergegeven (bedragen x € 1.000):

Renterisiconorm en renterisico's vaste schuld (bedragen in € 1.000)		2018
1a	Renteherziening op vaste schuld o/g	-
1b	Renteherziening op vaste schuld u/g	-
2	Netto renteherziening op vaste schuld (1a -/- 1b)	-
3a	Nieuw aangetrokken vaste schuld	48.000
3b	Nieuw verstrekte lange leningen	-
4	Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a -/- 3b)	48.000
5	Betaalde aflossingen	47.573
6	Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	47.573
7	Renterisico op vaste schuld (2 + 6)	47.573
8	Renterisiconorm	46.745
9a	Ruimte onder renterisiconorm (8 -/- 7)	-
9b	Overschrijding renterisiconorm (7 -/- 8)	-1.008
Berekening renterisiconorm		
10	Stand van het begrotingstotaal per 1 januari	233.723
11	Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%
12	Renterisiconorm (10x11:100) / minimaal 2,5 mln	46.745

Financiering

a. Portefeuille opgenomen langlopende leningen

De ontwikkeling van de leningenportefeuille op de vaste schulden is in onderstaande tabel weergegeven (bedragen x € 1.000).

Schuldrestant o/g leningen per 1 januari 2018	€ 269.682
Nieuw aangetrokken leningen	€ 48.000
Reguliere aflossingen	-€ 47.573
Schuldrestant o/g leningen per 31 december 2018	€ 270.108

Per 31 december 2018 heeft de gemeente 34 langlopende geldleningen o/g met een totaalrestant van ruim € 270 miljoen. Hiervan zijn twee leningen doorverstrekt aan Stadsverwarming (€ 8,0 miljoen) en Woningcorporaties (€ 2,4 miljoen). Het gemiddelde rentepercentage voor 2018 bedraagt 2,14%.

De rentepercentages van de nieuwe leningen zorgen voor een verdere daling van het gemiddelde percentage van de totale portefeuille. Eind 2018 is de rente weer licht aan het dalen.

Daarnaast blijkt dat de financieringsbehoefte in 2018 iets hoger is geweest dan verwacht (€ 247.000), waardoor de ontwikkeling van de schuldpositie iets hoger uitkomt. De stand van de leningenportefeuille is eveneens terug te vinden bij de toelichting op de balans.

In 2018 zijn twee langlopende geldleningen aangetrokken voor in totaal € 48 miljoen:

Instelling	Bedrag	Periode	Rente%
BNG	€ 24.000.000	15 jaar lineair	1,068%
BNG	€ 24.000.000	15 jaar fixe	1,515%

In de begroting 2018 is een financieringsbehoefte opgenomen van maximaal € 51 miljoen voor de herfinanciering van leningen en financiering van investeringen.

b. Portefeuille opgenomen kortlopende leningen

De gemeente streeft ernaar zo veel mogelijk gebruik te maken van kortlopende financiering. Dit omdat kortlopende financiering doorgaans goedkoper is dan langlopende financiering. Om die reden wordt er gebruik gemaakt van de rekening courant faciliteit bij de BNG en worden er kasgeldleningen aangetrokken. Over heel 2018 is er sprake geweest van een negatief percentage op beide financieringsinstrumenten. Dit heeft de gemeente uiteindelijk € 77.000 aan rentebaten over de opgenomen kasgeldleningen opgeleverd.

De oorzaak voor een tijdelijk lagere financieringsbehoefte is in onderstaande tabel af te leiden:

Ontwikkeling van de schuldenlast (in miljoenen euro's):	Prognose 31-12-2018	Rekening 31-12-2018 (voorlopig)
Geïnvesteerd vermogen:		
(Im-)materiele activa	254,4	236,2
Financiële activa	56,9	57,2
Grondexploitaties	38,3	36,9
Onderuitputting investeringen	-3,5	-
Totaal aan geïnvesteerd vermogen	346,1	330,3
Eigen vermogen:		
-Algemene reserve (exclusief resultaat 2018)	16,8	20,7
- Bestemmingsreserves	8,3	10,0
Vreemd vermogen:		
- Langlopende leningen o/g	286,5	270,1
- Voorzieningen	4,3	6,3
- Kortlopende financieringsmiddelen (b.v. kasgeld)	30,2	23,2
Totaal gefinancierd	346,1	330,3
<i>Op basis van bovenstaande bedraagt de schuld per inwoner (basis: 80.000)</i>	<i>4.326</i>	<i>4.129</i>

De lagere stand van de investeringen wordt veroorzaakt door vertragingen in investeringstempo in materiële vaste activa. Dit is een tijdelijk effect.

Rentemethodiek en renteresultaat

Voor de toerekening van de rentelasten maakt gemeente Purmerend gebruik van de rente-omslag-methode. Hierbij beschouwen we als rentelasten:

- Voor de externe financiering: het totaal van de rentelasten op de langlopende geldleningen en de kortlopende financiering minus de renteopbrengsten van overtollige middelen.
- Voor de interne financiering: de bespaarde rente over de eigen financieringsmiddelen, te weten de reserves en voorzieningen en de omslag-rente over de investeringen en deelnemingen.

Door toepassing van de rente-omslag-methode rekenen we de rentelasten, aan de hand van de stand van de investeringen, toe aan de taakvelden in de programmabegroting. De gedachte achter het toerekenen van bespaarde rente over de reserves en voorzieningen is dat het voor de kostprijsberekening van een gemeentelijke taak niet uitmaakt of hiervoor externe financiering is aangetrokken of dat dit uit eigen middelen gefinancierd is. Als de omslagrente afwijkt van de rente die de gemeente (gemiddeld) op haar opgenomen leningen betaalt ontstaat een renteresultaat. We hanteren voor 2018 een omslagpercentage van 2,5%. Voor 2019 is de renteomslag aangepast naar 2,25%.

Het renteresultaat voor 2018 is als volgt opgebouwd:

Ontwikkeling renteresultaat 2018		
a. De externe rentelasten over korte en lange financiering	+/+	5.700.991
b. De externe rentebaten (idem)	-/-	<u>-535.050</u>
Saldo rentelasten en rentebaten		5.165.942
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	-910.820
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden doorberekend (werkelijke rente lening og): project Baanste-Noord, SVP en Wooncompagnie	-/-	-365.145
c3. De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend (werkelijke rente lening)	+/+	299.267
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		-976.698
d1. Rente over voorzieningen	+/+	-
d2. Rente over eigen vermogen	+/+	<u>736.487</u>
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	1,81%	4.925.731
e. De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag):		
- MVA integraal gefinancierd (omslagrente)	-/-	-5.646.081
- FVA-deelnemingen (omslagrente)	-/-	<u>-1.174.404</u>
	2,50%	-6.820.486
Renteresultaat op het taakveld treasury excl. bespaarde rente	0,69%	-1.894.755

De begroting bevat jaarlijks een raming van het verwachte renteresultaat en de bespaarde rente over de eigen financieringsmiddelen. Het renteresultaat (€ 1,9 miljoen) begroten we onder de algemene dekkingsmiddelen (onderdeel eigen financieringsmiddelen). In de tweede tussenrapportage was rekening gehouden met een renteresultaat van € 1,9 miljoen.

EMU saldo (wet HOF)

De Europese afspraken die in de wet HOF (Houdbaren Overheids Financiën) zijn vastgelegd, gaan over de reductie van het begrotingstekort en de staatsschuld. Het Rijk en de medeoverheden leveren een gelijkwaardige inspanning hiervoor. De norm voor de gezamenlijke gemeenten is bepaald op een negatief EMU-saldo van 0,3% van het BBP (Bruto Binnenlands Product). Het aandeel in het EMU-tekort betreft een inspanningsverplichting, er staat momenteel geen sanctie op een eventuele overschrijding van het toegestane EMU-tekort. Voor 2018 zijn de referentiewaarden voor gemeenten niet bekend gemaakt.

Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico van een waardedaling van een vordering vanwege het niet (tijdig) na kunnen komen van de verplichtingen door de tegenpartij door insolventie of deficit. In 2018 zijn er geen uitzettingen van middelen geweest. De gemeente Purmerend loopt een beperkt krediet risico over gelden die zijn uitgezet in het kader van haar publieke taak (woningbouwcorporaties, stadsverwarming en derden). Verder maken we geen gebruik van complexe financiële producten zoals derivaten.

Koersrisico

Het koersrisico is het risico dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen. De gemeente neemt deel in het aandelenvermogen van de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten, de Stadsverwarming Purmerend, HuisVuilCentrale Alkmaar (HVC) en direct via Alliander (netwerkbeheer). Het risico op waardeverlies van deze aandelen zijn aanwezig maar gering.

Relatiebeheer/saldobeleer

De doelstelling van het kasbeheer is het zoveel mogelijk beperken van de dagelijkse kasoverschotten c.q. kastekorten met inachtneming van het minimaliseren van de rentekosten en het maximaliseren van de rentebaten van de saldi op de diverse gemeentelijke rekeningen.

Het betalingsverkeer in 2018 heeft zo veel mogelijk plaatsgevonden via de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Hieraan ten grondslag ligt de Financieringsovereenkomst voor een krediet- en depotarrangement en elektronisch betalingsverkeer. Op basis hiervan beschikt de gemeente Purmerend over een direct opneembaar krediet via de rekening courant. Het percentage dat voor roodstand wordt berekend bedraagt het Euribor tarief + een opslag van 0,25%. Per 31 december 2018 bedroeg het 1-maands Euribor-tarief -0,363%. De bij de BNG aangehouden rekeningen voor belastingen en sociale zaken worden voor de bepaling van het totaal saldo automatisch vereffend.

Daarnaast heeft de gemeente sinds 2013 te maken met het zogenoemde schatkistbankieren. Dit verplicht gemeenten om hun overtollige financiën onder te brengen bij het Rijk. Tegelijkertijd hoeft het Rijk dan minder geld te lenen op de financiële markten waardoor de staatsschuld daalt. Bij schatkistbankieren worden de tegoeden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Tot een bepaald bedrag mogen gemeenten hun overtollige financiën wel buiten de schatkist van het Rijk houden. Voor Purmerend bedroeg dit drempelbedrag in 2018 €1,835 miljoen. Conform de vereisten in het BBV (art 52c), vermelden we in de toelichting op de balans het drempelbedrag en, per kwartaal, het bedrag aan middelen dat Purmerend buiten 's Rijks schatkist heeft aangehouden.

Naast het betalingsverkeer via de BNG vond in 2018 nog beperkt betalingsverkeer plaats via de ING bank.

6 Bedrijfsvoering

ALGEMEEN

Bedrijfsvoering schept voorwaarden en biedt ondersteuning voor de uitvoering van de gemeentelijke taken. Dit gebeurt op meerdere vakgebieden, zoals Juridische Zaken, ICT, Financiën, Personeelszaken en meer. Bedrijfsvoering ondersteunt. Het is nodig dat deze ondersteuning aansluit bij de behoefte. Daarom stemt Bedrijfsvoering haar aanbod af met de teams die diensten leveren aan de inwoners en bedrijven.

Om aan te bieden wat nodig is, schakelt Bedrijfsvoering continu tussen maatwerk en standaardisatie. Vanuit de Rijksoverheid wordt voor de bedrijfsvoering sterke nadruk gelegd op standaardisatie. Maar om in te spelen op specifieke situaties is vaak maatwerk nodig. Bedrijfsvoering moet meebewegen met de dynamiek in de organisatie maar ook goede invulling geven aan standaards om aangesloten te blijven op de ketenpartners. Om de raad meer inzicht te geven in de aard en omvang van de overhead is het hoofdstuk 'Overzicht overhead' in de begroting opgenomen.

VAN BUITEN NAAR BINNEN

De kunst is als organisatie een balans te vinden tussen een efficiënte en bedrijfsmatige werkorganisatie en een effectieve gemeente die uitgaat van zijn inwoners. Tussen het aanbrengen van standaardisatie en het bieden van maatwerk. Onder andere betekent dit dat er nog systemen te realiseren zijn en koppelingen moeten worden gelegd voor de uitvoering van de Participatiewet, de jeugdzorg, en om de verschillende dienstverleningsprocessen in onderlinge samenhang te brengen. Verder gaat het hierbij bijvoorbeeld om de voorbereiding op de Omgevingswet. Daarvoor worden aansluitingen gemaakt met ketenpartners zoals de provincie, het waterschap en de omgevingsdienst. Met deze partners werken we samen aan plannen en processen.

ORGANISATIEONTWIKKELING

De organisatie investeert in de manier waarop medewerkers (samen) werken aan de opgave voor de stad en in de manier van leidinggeven die daarbij nodig is. Om dit te ondersteunen is gekeken naar de meest passende inrichting van de organisatie. Zo zijn bij het Domein Maatschappelijk kleine flexibele organisatie eenheden gevormd en is bij domein Ruimtelijk de organisatie ingedeeld naar taakgebieden. Domein Bedrijfsvoering en diensten past haar werkwijzen en systemen hierop aan.

Opleiden is hierbij een must. Naast op de individu gerichte maatwerktrainingen zijn organisatiebreed de trainingen morele oordeelsvorming en de 'taalklassen' aangeboden. Hierin worden medewerkers ondersteund om op een andere manier te kijken naar hun werk. Daarnaast wordt gemonitord welke ontwikkelingen er zijn in de omstandigheden waaronder de medewerkers hun werk doen. Zo bleek dat agressie tegen medewerkers aan het toenemen is. Om deze reden is het agressieprotocol aangescherpt en hebben alle medewerkers met klantcontacten een agressietraining gevolgd. In deze trainingen wordt de medewerkers getraind niet om te gaan met agressie, maar duidelijk te maken dat bij agressie de dienstverlening (tijdelijk) wordt gestaakt.

We zetten medewerkers zoveel mogelijk in op hun kracht, vanuit de overtuiging dat mensen het meest gemotiveerd, effectief en succesvol zijn in het werk dat het dichtst bij hun talenten en drijfveren ligt. Het afgelopen jaar zijn 65 medewerkers intern doorgestroomd naar een andere functie binnen de organisatie. 41,9% van alle vacatures is hiermee vervuld. Dit is een grote stijging ten opzichte van voorgaande jaren.

Bij het werven van nieuwe medewerkers zijn we succesvol gebleken in het binnenhalen van jonge mensen. Hierdoor is een gezonde mix ontstaan van medewerkers van alle leeftijden. Er is een introductieprogramma ontwikkeld voor nieuwe medewerkers. Medewerkers maken kennis met de organisatie en ervaren hoe de gemeente functioneert. Maar we gaan vooral laten zien wat we doen in de stad (ook letterlijk met een fietstocht), en dat we een werkgever zijn waar je eigen verantwoordelijkheid kunt nemen in een moderne en flexibele werkomgeving.

PERSONEEL / INHUUR DERDEN

Strategische personeelsplanning

De medewerkers zijn de grootste succesfactor bij het behalen van goede resultaten voor de stad. We willen medewerkers inzetten op hun kracht, vanuit de overtuiging dat mensen het meest gemotiveerd, effectief en succesvol in het werk zijn dat het dichtst bij hun talenten en drijfveren ligt.

Regionale samenwerking

RegioFlexWerk

Gemeente Purmerend neemt deel in een regionale flexbank, RegioFlexWerk. Het aantal deelnemende organisaties is in 2018 22. RegioFlexWerk is een platform waar vraag en aanbod voor flexklussen, vacatures, stages en opleidingen in de regio's Amsterdam, Zuid-Kennemerland, Haarlemmermeer en Zaanstreek- en Waterland samenkomen.

Regionale Trainee pool

In januari 2018 is de derde trainee pool gestart. Deze heeft een looptijd tot en met december 2019. Het doel van de trainee pool is het investeren in jongeren, het ontwikkelen van jong talent en hen kennis laten nemen van de publieke sector waarbij de Metropoolregio Amsterdam als aantrekkelijk werkgever wordt neergezet. Hierbij wordt ook ingezet om deze jongeren, indien passend, in dienst te nemen.

De derde pool bestond uit 14 deelnemende organisaties. Gemeente Purmerend heeft 3 structurele traineeplekken waarvan er in pool 3 twee waren ingevuld. De trainees vervullen eerst een opdracht van 10 maanden binnen de moederorganisatie en gaan daarna 2 keer 7 maanden naar één van de andere deelnemende organisaties.

Personeel/inhuur derden

(bedragen x € 1.000)	2018
Budget	
Loonsom vacatures (incl. vergoedingen wegens ziekte etc)	5.888
Begrote inzet tijdelijke krachten	1.457
Begrote inzet externe expertise	1.871
Totaal beschikbaar budget inhuur	9.216
Lasten	
Inhuurkosten t.l.v. vacatureruimte	6.420
inhuurkosten expertise	4.188
Totaal kosten inhuur derden	10.608
Verschil inhuur derden	-1.392
Inhuur gedekt t.l.v. grondexploitaties, investeringskredieten, anterieure overeenkomsten	506
Inhuur gedekt t.l.v. materieel begrote budgetten binnen de programma's	886

De beschikbare vacatureruimte met daaraan toegevoegd het in de begroting opgenomen inhuurbudget dient als dekking voor de kosten van inhuur van personeel. De inhuurkosten bedragen in 2018 € 10,6 miljoen (2017 € 9,8 miljoen). De som vacatureruimte minus kosten inhuur derden resulteert in een nadelige afwijking van bijna € 1,4 miljoen. Van dit bedrag is bijna € 0,9 miljoen ten laste van de producten/programma's verantwoord. De hogere kosten zijn binnen de programma's gedekt via materiële, begrote budgetten. Op programma's waar de hogere lasten leiden tot een overschrijding, is dit toegelicht bij het desbetreffende beleidsveld. De overige € 0,5 miljoen is ten laste van grondexploitaties, investeringskredieten en anterieure overeenkomsten verantwoord. Dit resulteert niet in een nadeel van het jaarrekeningresultaat 2018 omdat het meerjarige projecten zijn.

RECHTMATIGHEID

Begrotingsonrechtmatigheden binnen de exploitatie

Op programmaniveau zijn alle begrotingsoverschrijdingen op de lasten onrechtmatig. Dit moeten we op programmaniveau toelichten (artikel 189, lid 3 van de Gemeentewet). Bij het uitvoeren van de begroting worden lasten op een programma, voor zover deze hoger zijn dan de vastgestelde actuele begroting, aangemerkt als zogenaamde begrotingsonrechtmatigheid. Dit betekent dat er geen besluiten tot wijziging van de begroting meer tot stand zijn gekomen na afloop van het begrotingsjaar 2018. Voor de overschrijding geldt dat we moeten toelichten wat de oorzaken zijn en toelichten, voor zover dat kan, dat er samenhang is met andere overschrijdingen of hogere baten. De programma's die zijn overschreden staan hieronder in een tabel. Vanwege de samenhang met het rekeningresultaat (lees de onttrekkingen en toevoegingen aan reserves) staat ook voor welk bedrag (eventueel) we de overschrijding compenseren met een mutatie op specifieke reserves.

Programma(<i>bedragen x € 1.000</i>)	Begroot bijgesteld huidig jaar lasten	Geboekt huidig jaar lasten	Over- schrijding	Samenhangend met reserves/ voorziening	Samenhang met andere overschrijdingen of hogere baten
PGR05 Bereikbaarheid	-2.551	-2.569	-17	Nee	Nee
Overzicht Overhead	-20.805	-21.335	-531	Nee	Nee

Toelichting

Voor 2018 is de begrotingsonrechtmatigheid € 547.933.

De volgende programma's veroorzaken deze onrechtmatigheid (bedragen x € 1.000):

Programma 5 Bereikbaarheid

De overschrijding van € 17 is veroorzaakt door onderzoek naar de verkeersdruk in het centrum en de Gors.

Overhead

Deze overschrijding van € 531 betreft hogere kosten door inhuur van personeel vanwege vacatureruimte of expertise, door inhuur van management en een hogere inschaling van teammanagers. Daarnaast wordt de overschrijding veroorzaakt door frictiekosten in verband met bovenformatief personeel en afgesloten vaststellingsovereenkomsten.

Begrotingsonrechtmatigheden op investeringen

Ook voor de investeringen geldt dat uitgaven boven het bedrag waarvoor krediet is verleend, merken we aan als onrechtmatig. Overschrijdingen moeten vooraf worden gemeld aan de gemeenteraad. Voor de investeringskredieten 2018 geldt dat overschrijdingen (groter dan 3% en/of groter dan € 100.000) zijn benoemd en toegelicht per programma in de financiële toelichting (in het jaarverslag). Hiervan is geen sprake geweest in 2018.

7 Verbonden partijen

Doelstelling

Gemeente Purmerend is verbonden aan een aantal partijen. Deze paragraaf geeft inzicht met welke. We streven ernaar om de partijen mee te laten lopen in onze reguliere Planning en Control-cyclus. Dat betekent dat de begroting en de rekening van de partijen, tijdig beschikbaar moeten zijn.

Wat is een verbonden partij

Een privaot- of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft (artikel 1 Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten).

Hoe kijken wij aan tegen inhoudelijke aansturing verbonden partijen?

Gemeente Purmerend heeft om diverse redenen een belang in verbonden partijen. Dit kan diverse oorzaken hebben:

- Vanuit het verleden ontstaan, gemeentelijk belang beperkt, maar financieel interessant vanwege dividendinkomsten
- Strategisch belang; de gemeente heeft er belang bij of is wettelijk verplicht om via Gemeenschappelijke regelingen of besturen invloed te hebben in bepaalde, meer inhoudelijke zaken. Door deze verbonden partijen wordt het mogelijk bepaalde voorzieningen voor (inwoners van) de gemeente beschikbaar te hebben en daarbij ook bestuurlijke invloed uit te oefenen
- Verzelfstandigde gemeentelijke onderdelen; qua bestuur en organisatie zijn er voormalige gemeentelijke onderdelen op afstand gezet. Door financiële relaties of bestuurlijke vertegenwoordiging heeft de gemeente nog invloed op de koers van deze verzelfstandigde onderdelen

Al deze samenwerkingsverbanden hebben als overeenkomst dat het bestuur van de gemeente Purmerend via deze samenwerkingsverbanden een bijdrage kan leveren aan het behalen van de verschillende programmadoelstellingen. Als dit wijzigt, moet de gemeente stilstaan bij de wijze van betrokkenheid in de betreffende partij.

Begrotingscriterium in relatie tot verbonden partijen

Het begrotingscriterium houdt in dat binnen de spelregels van de raad geen overschrijdingen op programmaniveau mogen plaatsvinden. Een belangrijk dilemma in het kader van de verbonden partijen is dat de uitkomsten van de begroting en jaarverslag van de verbonden partijen en de gemeentelijke bijdrage uiteen kunnen lopen.

Gemeente Purmerend hanteert hierbij de lijn:

- Financieel effect gebaseerd op nieuw beleid van verbonden partij: alleen opnemen in de begroting en de budgetten na instemming van de raad, passende binnen de (financiële) spelregels voor nieuw beleid van de gemeente.
- Financieel effect gebaseerd op bestaand beleid van verbonden partij: beschouwen als onvermijdelijke wijziging en deze als zodanig behandelen in de begroting en begrotingsaanpassingen.

PROGRAMMA 2 SAMENLEVING

Verbonden partij	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Zaanstreek/Waterland
Vestigingsplaats	Zaandam
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. H. Rotgans
Openbaar belang	In stand houden Gezondheidsdienst
Aard	Gemeenschappelijk regeling met 8 andere gemeenten
Ontwikkeling	Dit betreft een Gemeenschappelijke regeling (GR) van de gemeenten in Waterland, Zaanstad en Oostzaan. Gemeenten zijn verplicht om alleen, of samen met anderen, een Gezondheidsdienst in stand te houden. Bestuurlijk is de gemeente vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur.
Risico's	Eigen risicodragers WW-verplichting; omvang projectenportefeuille (á 480.00); doorbetalingsverplichting bij arbeidsongeschiktheid (WWGA/WIA); Calamiteiten binnen taakveld (uitbraak infectieziekten of rampenbestrijding).

Eigen vermogen ultimo 2017	€ 1.624.231
Vreemd vermogen ultimo 2017	€ 5.624.500
Eigen vermogen ultimo 2018	€ 1.398.403
Vreemd vermogen ultimo 2018	€ 7.197.658
Resultaat 2018	€ 16.103
Realisatie dividend 2018	nvt
Begroot dividend 2019	nvt
Geraamde bijdrage 2019	€ 2.786.875

Verbonden partij	Gemeenschappelijke regeling participatiebedrijf Zaanstad Purmerend
Vestigingsplaats	Zaanstad
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. H.M.M. Rotgans
Openbaar belang	Uitvoering Wsw
Aard	Gemeenschappelijke regeling met 2 andere gemeenten
Ontwikkeling	Gestart sinds 1-1-2018
Risico's	Werkom heeft geen eigen vermogen. Risico's zijn voor rekening van de deelnemende gemeenten.
Eigen vermogen ultimo 2017	N.v.t.
Vreemd vermogen ultimo 2017	N.v.t.
Eigen vermogen ultimo 2018	€ 556.974
Vreemd vermogen ultimo 2018	€ 1.432.465
Resultaat 2018	€ 270.873
Realisatie dividend 2018	nvt
Begroot dividend 2018	nvt
Geraamde bijdrage 2019	€ 8.745.000

PROGRAMMA 8 VEILIGHEID

Verbonden partij	Omgevingsdienst IJmond
Vestigingsplaats	Beverwijk
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. M. Hegger
Openbaar belang	Ja, verplicht in deze vorm georganiseerd
Aard	Gemeenschappelijke regeling met 13 andere gemeenten en de provincie
Ontwikkeling	De Gr anticipeert op de invoering van de Omgevingswet. Voor de uitvoering van de taken zijn de Wet VTH en het Energieakkoord belangrijke uitgangspunten. Toenemende aandacht voor circulaire economie. Voortdurende inzet op verbeteren van de dienstverlening en verminderen van administratieve lasten.
Risico's	De door de Gr geïdentificeerde risico's betreffen met name de bedrijfsvoering. Daarnaast zullen kosten gemaakt worden in geval van calamiteiten die de normale uitoefening van taken te boven gaan. Risico's zijn uiteindelijk voor rekening van de deelnemende gemeenten.
Eigen vermogen ultimo 2017	€ 558.225
Vreemd vermogen ultimo 2017	€ 8.546.628
Eigen vermogen ultimo 2018	€ 509.260
Vreemd vermogen ultimo 2018	€ 8.551.522
Resultaat 2018	€ 10.512
Realisatie dividend 2017	nvt
Begroot dividend 2017	nvt
Geraamde bijdrage 2019	€ 143.293

Verbonden partij	Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland
Vestigingsplaats	Zaanstad
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. D. Bijl
Openbaar belang	Ja, verplicht in deze vorm georganiseerd

Aard	Gemeenschappelijke regeling met 7 andere gemeenten
Ontwikkeling	Bij de vorming van de Gr is overeengekomen dat de lasten via een groeimodel worden verdeeld van historische gegevens naar objectieve verdeelmaatstaven, waarbij de Veiligheidsregio in dezelfde periode een taakstelling op de totale begroting moet realiseren.
Risico's	De door de Gr geïdentificeerde risico's betreffen met name de bedrijfsvoering. Daarnaast zullen kosten gemaakt worden in geval van calamiteiten die de normale uitoefening van taken te boven gaan. Risico's zijn uiteindelijk voor rekening van de deelnemende gemeenten.
Eigen vermogen ultimo 2017	€ 2.105.000
Vreemd vermogen ultimo 2017	€ 28.159.000
Eigen vermogen ultimo 2018	€ 2.368.000
Vreemd vermogen ultimo 2018	€ 16.397.000
Resultaat 2018	€ 1.177.000
Realisatie dividend 2018	n.v.t.
Begroot dividend 2019	n.v.t.
Geraamde bijdrage 2019	€ 5.952.668

PROGRAMMA 9 ECONOMIE

Verbonden partij	Recreatieschap Twiske-Waterland
Vestigingsplaats	Velsen
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. M. Hegger
Openbaar belang	Gebiedsbeheer landschappen Twiske en Waterland
Aard	Beheer van landschappen Twiske en Waterland
Ontwikkeling	Sinds 2013 zijn het Twiske en Landschap Waterland samengegaan in het recreatieschap Twiske-Waterland.
Risico's	Het benodigd weerstandsvermogen van € 560.000 is afgedekt met een weerstandscapaciteit van € 2.170.000.
Eigen vermogen ultimo 2017	€ 4.826.575
Vreemd vermogen ultimo 2017	€ 556.740
Eigen vermogen ultimo 2018	€ 4.765.978
Vreemd vermogen ultimo 2018	€ 133.301
Resultaat 2018	€ -60.383
Realisatie dividend 2018	nvt
Begroot dividend 2018	nvt
Geraamde bijdrage 2019	€ 153.078

PROGRAMMA 10 BESTUUR EN CONCERN

Verbonden partij	Waterlands archief
Vestigingsplaats	Purmerend
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. D. Bijl
Openbaar belang	De regeling is getroffen met het doel de belangen van de colleges bij alle aangelegenheden betreffende de archiefbescheiden en collecties die berusten in de archiefbewaarpplaatsen van de gemeenten in gezamenlijkheid te behartigen. Het Waterlands archief is mede ingesteld met het doel om in beperkte omvang diensten aan derden te leveren ten aanzien van het beheer van archiefbescheiden en collecties.
Aard	Gemeenschappelijke regeling met 5 andere gemeenten
Ontwikkeling	
Risico's	De door de Gr geïdentificeerde risico's betreffen met name de bedrijfsvoering. Risico's zijn uiteindelijk voor rekening van de deelnemende gemeenten.
Eigen vermogen ultimo 2017	€ 562.108
Vreemd vermogen ultimo 2017	€ 677.937
Eigen vermogen ultimo 2018	€ 9.797
Vreemd vermogen ultimo 2018	€ 683.839

Resultaat 2018	€ 73.785 nadelig
Realisatie dividend 2018	nvt
Begroot dividend 2019	nvt
Geraamde bijdrage 2019	€ 524.838

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Verbonden partij	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
Vestigingsplaats	Den Haag
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Aandeelhouderschap
Openbaar belang	Ja
Aard	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de inwoner.
Ontwikkeling	De BNG heeft zich in 2016 sterker gericht op nieuwe producten (o.a. energietransitie financieringsfaciliteit) en verduurzaming van de balans.
Risico's	Het resultaat financiële transacties zal ook in de nabije toekomst gevoelig blijven voor politieke, economische en monetaire ontwikkelingen.
Eigen vermogen ultimo 2017	€ 4.991 miljoen
Vreemd vermogen ultimo 2017	€ 132.518 miljoen
Eigen vermogen ultimo 2018	€ 4.687 miljoen
Vreemd vermogen ultimo 2018	€ 135.041 miljoen
Resultaat 2018	€ 337 miljoen
Dividend 2018	€ 159 miljoen

Verbonden partij	BV Stadsverwarming
Vestigingsplaats	Purmerend
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Aandeelhouderschap
Openbaar belang	SVP heeft op basis van artikel 2 van de Warmtewet (2013) de plicht warmtelevering in het verzorgingsgebied zeker te stellen, tegen redelijke voorwaarden en met inachtneming van een goede kwaliteit van dienstverlening.
Aard	De BV stadsverwarming is een 100% deelneming van de gemeente Purmerend. De BV produceert en verkoopt warmte en heeft hiervoor een eigen Bio Warmte Centrale, twee gasgestookte hulpketels en een warmtenet. De deelneming van de gemeente in de BV bedraagt ruim € 38,0 miljoen en staat ongeveer gelijk aan 50% van de omvang van de activa van de BV.
Ontwikkeling	Vanaf medio 2014 is 80% van de jaarlijkse warmtebehoefte van de klanten van SVP afkomstig van biomassa en is daarmee grotendeels klimaatneutraal.
Risico's	Wet- en regelgeving, gasprijsontwikkeling, graaddagenontwikkeling (en de daaraan gerelateerde afzet) en de hoogte van de inflatie.
Eigen vermogen ultimo 2017	€ 11.064.000
Vreemd vermogen ultimo 2017	€ 103.381.000
Eigen vermogen ultimo 2018	€ 13.238.000
Vreemd vermogen ultimo 2018	€ 98.441.000
Resultaat 2018	€ 2.174.000
Realisatie dividend 2018	Geen

Verbonden partij	Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC)
Vestigingsplaats	Alkmaar
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Aandeelhouderschap
Openbaar belang	Ja
Aard	HVC is verantwoordelijk voor het duurzaam afvalbeheer van haar aandeelhouders. Daarnaast produceert en levert HVC duurzame energie aan gemeenten, waterschappen, bedrijven en particulieren. De kerntaken van HVC zijn grondstoffenmanagement en opwekking en levering van duurzame energie. Bovendien ondersteunt HVC haar aandeelhouders bij het in kaart brengen van maatregelen voor lokale verduurzaming. HVC is actief in Nederland en

	binnen Nederland de grootste niet-commerciële afvalinzamelaar. HVC heeft 46 aandeelhoudende gemeenten en 6 waterschappen uit Noord-Holland, Zuid-Holland, Flevoland en Friesland.
Ontwikkeling	HVC heeft ambities voor een duurzame toekomst.
Risico's	De bedrijfsvoering staat op grote afstand van de aandeelhouders.
Eigen vermogen ultimo 2017	€ 103.216.000
Vreemd vermogen ultimo 2017	€ 849.006.000
Eigen vermogen ultimo 2018	€ 116.706.000
Vreemd vermogen ultimo 2018	€ 856.447.000
Resultaat 2018	€ 13.305.000
Realisatie dividend 2018	Geen

J A A R R E K E N I N G 2 0 1 8

1 Balans en toelichting

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

A. Inleiding

De programmarekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft. Dit is een nadere uitwerking van de financiële verordening en ex artikel 2012 van de gemeentewet. Met ingang van 1 januari 2004 trad het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) in werking.

De voornaamste uitgangspunten zijn:

- eenheid van programmabegroting- en rekening;
- het opnemen van een balans waaruit de financiële positie van de gemeente blijkt.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de programmarekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen als zij voor het opmaken van de programmarekening bekend zijn geworden.

De algemene uitkering is opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde acresmededeling, die is opgenomen in de septembercircular van het boekjaar.

Dividendopbrengsten van deelnemingen zijn als baten verantwoord in het jaar waarin het dividend ontvangen en/of het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Met betrekking tot de eigen bijdrage die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt, geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2018 van de commissie BBV het volgende: gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen Wmo-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten, de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdrage als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen voor het vaststellen van de eigen bijdrage door het CAK, bepaalt de wetgever in feite dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen door het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. De gemeente moet deze onzekerheid in de jaarstukken noemen, ook al ligt de oorzaak elders.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Door het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij kunt u denken aan componenten zoals ziektekostenpremie voor gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening

getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming: vier jaar. Als er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties), moet wel een verplichting worden gevormd.

B. Balans

1. VASTE ACTIVA

Activa waarden we op basis van de verkrijgingsprijs- of vervaardigingsprijs.

1.1 Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa wordt gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in vijf jaar afgeschreven. Alleen kosten van onderzoek en ontwikkeling die leiden tot een materieel vast actief mogen als immaterieel vast actief worden geactiveerd.

Bijdragen aan derden

Met ingang van de rekening 2016 vallen bijdragen aan activa in eigendom van derden onder de immateriële vaste activa in plaats van de financiële vaste activa. Bijdragen aan activa van derden zijn gewaardeerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen.

1.2. Materiële vaste activa

In erfpacht uitgegeven gronden

De erfpachtgronden op de balans betreffen voornamelijk grondwaarden waarvoor een canon wordt betaald. De waarde van de afgekochte eeuwigdurende erfpachtgronden zijn met ingang van 2005 op de registratiewaarde van € 1,00 per kavel gesteld.

Materiële vaste activa met economisch nut

Alle investeringen met economisch nut activeren we en schrijven we af. Een investering is van economisch nut als activum verhandelbaar is of wanneer we er opbrengsten mee kunnen genereren. Specifieke investeringsbijdragen van derden brengen we op de desbetreffende investering in mindering; in die gevallen schrijven we af op het saldo. Bijdrage van derden moeten in mindering (cf. art. 62 BBV) worden gebracht op de materiële vaste activa.

Materiële vaste activa met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
Het gaat hierbij om investeringen die grotendeels worden gedaan voor begraafplaatsen, riolering of het verzamelen van huishoudelijk afval waar tegenover een heffing kan plaatsvinden.

Materiële vaste activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Met ingang van 2017 zijn de uitgangspunten inzake de activering van investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut vanwege de BBV wijziging aangepast. Vanaf 2017 moeten investeringen in maatschappelijk nut worden geactiveerd. Hierop mogen alleen bijdragen van derden die direct gerelateerd zijn aan het actief in mindering worden gebracht.

Niet in exploitatie genomen gronden

De NIEGG's zijn per 2016 overgeheveld naar de MVA conform nieuwe BBV voorschriften 2016. De huidige NIEGG's die per 1 januari 2016 uit de exploitatie zijn genomen worden zonder afwaardering omgezet tegen de boekwaarde per 1 januari 2016. Deze overgangsbepaling heeft een looptijd van 4 jaar. Uiterlijk 31 december 2019 moet een toets plaatsvinden op de marktwaarde van deze gronden tegen de geldende bestemming op het moment van de marktwaardetoets. Wordt hierbij een duurzame waardevermindering vastgesteld, dan moet dat per 31 december 2019 leiden tot een afwaardering van de gronden.

Nog niet afgesloten activa

In de materiële vaste activa rekenen we verstrekte maar nog niet volledig verantwoorde investeringssubsidies mee. Dit betreft diverse investeringsubsidies aan Spurd voor sportaccommodaties van € 8,5 miljoen. In de rekening nemen we hiervoor de rentelast. Afschrijvingen vinden hierover niet plaats.

Afschrijvingsmethoden- en termijnen

Alle materiële activa schrijven we lineair af in de verwachte gebruiksduur.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Afschrijvingstermijn	Activasoort
50 jaar	gebouwen
45 jaar	stedelijk waterplan, riolering
40 jaar	schoolgebouwen, verharding/terreininrichting, dijken en kades, asfalt (wegen), elementen (wegen)
30 jaar	oeverbeschoeiing, herstel kademuren
25 jaar	rotondes, verkeerslichten en lantaarnpalen, speeltoestellen
20 jaar	inrichting/renovatie sport-, speel- en schoolterreinen, noodgebouwen, gebouwgebonden technische installaties, functieverbeterende verbouwingen, 1e inrichting schoolgebouwen, inrichting gymnastieklokalen/sporthallen, containers anders dan glas-, papier- en rolcontainers en kunststof sportveld (onderlaag)
15 jaar	kunststof sportveld (bovenlaag en onderlaag gecombineerd aangelegd), vrachtwagens en bijzondere voertuigen, tankautospuiten, glas-, papier-, rolcontainers
10 jaar	kunststof bovenlaag sportveld, gebouw inrichting (waaronder stoffering/meubilair), installaties/machines en overige materiële vaste activa, huisvuilauto's, veeg- en containerauto's
8 jaar	personenauto's, bestelbusjes en (losse) apparaten
6 jaar	ICT software
4 jaar	ICT hardware
geen	gronden

Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 25.000 activeren we niet. Een uitzondering vormen gronden en terreinen; deze activeren we altijd.

Moment van eerste jaar afschrijving

Als ingangsdatum van de afschrijving geldt het jaar volgend op het jaar ná oplevering c.q. vervaardiging. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) schrijven we in principe niet af.

Levensduurverlengende investeringen

Dit betreft uitgaven voor groot onderhoud, zoals vervanging van (delen van) daken, dakbedekking, elektrische installaties, vloeren en dergelijke. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

- kosten van klein onderhoud komen in het jaar van uitvoering ten laste van de exploitatie;
- kosten van groot onderhoud komen ten laste van een hiervoor gevormde voorziening (op basis van een actueel beheerplan);
- levensduurverlengende investeringen activeren we en schrijven deze af (eventueel via de componentenbenadering).

1.3. Financiële vaste activa

Participaties

Participaties in het aandelenkapitaal zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen.

De gemeente Purmerend heeft de volgende participaties:

- a. Bank Nederlandse gemeenten:* 7.020 aandelen van € 2,50 ofwel € 17.750;
- b. Alliander N.V.:* Het aantal aandelen Alliander N.V. bedraagt 302.719. Deze zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van € 6.466;
- c. Stadsverwarming Purmerend B.V. is een 100% deelneming:* In de waardering in 2011 hielden we, vanuit het voorzichtigheidsbeginsel, rekening met exploitatieverliezen sinds de oprichting van de BV. Op de agio is € 4,397 miljoen afgeboekt. In 2012 hebben we dit gecorrigeerd met € 20.000, zodat de totale afboeking € 4,417 miljoen bedraagt;
- d. NV Huisvuilcentrale Alkmaar N-H (HVC):* In 2011 zijn 102 aandelen tegen € 45,45 per aandeel in HVC verworven. Het totale aandelenbelang bedraagt € 4.635,90. Als aandeelhouder kan de gemeente de dienstverlening van HVC gebruiken. Deze dienstverlening bestaat, naast de verwerking van reststoffen, uit advisering. De baten en lasten van de dienstverlening verantwoorden we in de afzonderlijke programma's. De deelneming zelf verantwoorden we in de algemene dekkingsmiddelen. Onderdeel van het aandeelhouderschap is de garantstelling voor leningen die zijn aangetrokken voor de afvalinzameling en verwerking. Voor deze garantstelling keren we 1% risicoprovisie uit.

Verstekte langlopende geldleningen

De verstekte langlopende geldleningen zijn opgenomen tegen nominale waarde, verminderd met de ontvangen aflossingen. Onder deze balanspost per 31 december 2018 zijn voornamelijk opgenomen: de verstekte geldleningen aan woningcorporaties en de hypotheekverstrekkingen aan gemeentepersoneel.

2. Vlottende Activa

2.1. Voorraden

De overige grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraden) zijn gewaardeerd tegen vaste verrekenprijzen die gebaseerd zijn op de gemiddelde betaalde inkoopprijs.

De verantwoording van de grondexploitatie verloopt via de exploitatie, als onderdeel van programma 7 Ruimtelijke ordening. Jaarlijks staan in de rekening van baten en lasten zowel de werkelijke lasten van het bouwrijp maken als de werkelijke verkopen. Het (positieve dan wel negatieve) saldo daarvan is de mutatie onderhanden werk (OHW).

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die we rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen toerekenen (zoals grondaankopen, plankosten en kosten van bouw- en woonrijp maken), evenals een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten. Als rekening wordt gehouden met lagere marktwaarde, dan brengen we dit niet in mindering op de boekwaarde, maar nemen dit op in een zogenaamde verliesvoorziening (met ingang van 2014). De verliesvoorziening dekt het eventuele verschil af. We waarderen niet af, omdat het later weer opwaarderen in de voorschriften niet mag. Hiervan kan wel sprake zijn als gevolg van marktontwikkelingen en een goedkopere planuitvoering en betere uitvoering.

Winsten uit de grondexploitatie worden alleen genomen als die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden (realisatieprincipe). Voor de winstneming geldt de percentage of completion methode; voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst genomen.

De verantwoording van de grondexploitatie verloopt via de exploitatie, als onderdeel van programma 7 Ruimtelijke ordening. Bij deze methode worden jaarlijks in de programmarekening van baten en lasten zowel de werkelijke lasten van het bouwrijp maken als de werkelijke verkopen getoond. Het (positieve dan wel negatieve) saldo daarvan is de mutatie onderhanden werk (OHW). Daarnaast komt de post voorraden terug in de paragraaf grondbeleid. Een voorziening voor verwachte verliezen in de grondexploitaties en gebiedsontwikkelingen wordt gepresenteerd onder de posten 'niet in exploitatie genomen bouwgronden' en 'bouwgronden in exploitatie'.

2.2. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De vorderingen waarderen we tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht.

2.3.en 2.4. Liquide middelen en overlopende activa

Deze activa nemen we op tegen nominale waarde. De liquide middelen hebben we opgenomen volgens de laatste dagafschriften van 2018. Eventuele negatieve banksaldi bij een bank is binnen Purmerend verantwoord onder de vlottende passiva.

3. VASTE PASSIVA

3.1. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit reserves en het saldo van de rekening van baten en lasten. De waardering vindt plaats tegen nominale waarden. We onderscheiden de reserves in een algemene reserve, egalisatiereserves en bestemmingsreserves.

De algemene reserve dient als algemeen financieel weerstandsvermogen waarbij we, volgens de notitie reserves en voorzieningen, minimaal een bedrag van € 15 miljoen aanhouden. De algemene reserve is tot stand gekomen dankzij (batige) saldi. De algemene reserve ontwikkelt zich in 2018 positief en staat ultimo 2018 op € 20,7 miljoen (na resultaat bestemming).

Er is sprake van een bestemmingsreserve zodra we, via een afzonderlijk raadsbesluit, voor een bepaald doel een reserve instellen.

3.2. Voorzieningen

Voorzieningen waarderen we op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. Ze zijn getroffen voor op de balansdatum bestaande risico's, verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs in te schatten. Daarnaast zijn onderhouds-/egalisatievoorzieningen getroffen ter gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal boekjaren en mede gebaseerd op meerjarige onderhoudsplannen.

Kosten die we in een volgend begrotingsjaar maken maar waarvan de oorsprong wel (mede) ligt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar. De getroffen voorzieningen voorzien in de dekking van deze kosten voor zover deze niet op een andere wijze al zijn afgedekt in de meerjarenbegroting.

3.3. Vaste schulden

Vaste schulden waarderen we tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

4. VLOTTENDE PASSIVA

De vlottende passiva waarderen we tegen de nominale waarde. Onder de overlopende passiva hebben we de meerjarige uitkeringen opgenomen. Deze uitkeringen zijn beklemd door de voorwaarden die een geldgever stelt (bv. rijksbijdrage, subsidie). De hoogte van de opgenomen bedragen is overeenkomstig de door de geldgevers verstrekte subsidies en/of bijdragen. Eventuele negatieve banksaldi bij een bank is binnen Purmerend verantwoord onder de vlottende passiva en niet onder de liquide middelen.

5. GEWAARBORGDE GELDLENINGEN EN GARANTSTELLINGEN.

Voor zover leningen door de gemeente zijn gewaarborgd, is buiten telling het totaalbedrag geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans staat meer informatie.

Balans per 31 december 2018

bedragen x € 1.000.-	2018	2017
Activa		
1. Vaste activa		
1.1 <i>Immateriële vaste activa</i>	362	381
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	362	381
1.2 <i>Materiële vaste activa</i>	236.200	229.429
Investerings met een economisch nut	174.547	168.316
Investerings waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	34.914	35.401
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	26.740	25.712
1.3 <i>Financiële vaste activa</i>	57.168	57.338
Kapitaalverstrekkingen aan:		
- overige verbonden partijen	38.311	38.311
Leningen aan:		
- Woningbouwcorporaties	2.295	2.416
- Stadsverwarming Purmerend	8.000	8.000
Overige langlopende leningen u/g	8.563	8.611
Totaal vaste activa	293.730	287.148
2. Vlottende activa		
2.1 <i>Vorraden:</i>	36.911	44.848
Grond- en hulpstoffen	212	190
Onderhanden werk, bouwgronden in exploitatie	36.553	44.464
Gereed product en handelsgoederen	146	194
2.2 <i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	18.068	16.820
Vorderingen op openbare lichamen	9.910	7.795
Uitzettingen in 's Rijkschatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	-	-
Overige vorderingen	8.158	9.024
2.3 <i>Liquide middelen</i>	146	169
Kassaldi	20	20
Banksaldi	126	149
2.4 <i>Overlopende activa</i>	3.694	4.507
- de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	-	-

bedragen x € 1.000.-	2018	2017
-overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	3.694	4.507
Totaal vlottende activa	58.819	66.344
Totaal generaal	352.549	353.491
<i>Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969</i>	1.307	

bedragen x € 1.000.-	2018	2017
Passiva		
3. Vaste passiva		
3.1 <i>Eigen vermogen</i>	33.540	33.675
- Algemene reserve	20.692	20.286
- Gerealiseerd resultaat	2.845	2.135
- Bestemmingsreserves	10.003	11.254
3.2 <i>Voorzieningen</i>	6.294	6.090
3.3 <i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</i>	270.146	269.719
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	270.108	269.682
- binnenlandse bedrijven	-	-
- overige binnenlandse sectoren	-	-
Door derden belegde gelden (legaten)	-	-
Waarborgsommen	37	37
Totaal vaste passiva	309.980	309.484
4. Vlottende passiva		
4.1 <i>Netto vlottende schulden met rente typische looptijd korter dan één jaar</i>	29.288	33.229
- overige schulden	13.581	
- banksaldi	707	
- overige kasgeldleningen	15.000	
4.2 <i>Overlopende passiva</i>	13.283	10.779
- verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	5.172	7.857
- de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	6.311	2.123
- Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	1.799	799

bedragen x € 1.000.-	2018	2017
Totaal vlottende passiva	42.570	44.008
Totaal generaal	352.549	353.491
	2018	2017
5. Gewaarborgde geldleningen	93.165	95.132
Idem, via achtervang WSW	379.080	368.908

Toelichting op de balans 31 december 2018

(bedragen x € 1.000)

1. Vaste activa

1.1 Immateriële vaste activa

Bijdrage aan activa van derden:	Boekwaarde 1-1-2018	Vermeer- dering	Afwaar- dering	Aflos- singen	Afschrij- vingen	Boekwaarde 31-12-2018
- Uitbreiding.kleedaccommodatie vv Wherevogels, gebouw	319				7	312
- Uitbreiding.kleedaccommodatie vv Wherevogels, installaties	62				12	50
Totaal	381	-	-	-	20	362

1.2 Materiële vaste activa

Activasoort	Boekwaarde 1-1-2018	Inves- teringen	Desinves- teringen	Afschrij- ving	Bijdrage derden	Afwaar- dering	Boekwaarde 31-12-2018
Gronden en terreinen	23.821	262		316			23.767
In erfpacht uitgegeven gronden	3.073	1.761		261			4.572
Bedrijfsgebouwen	97.127	6.038		4.577			98.588
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken en	44.730	4.409		1.506			47.632
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken mn (voor 2017)	23.883	516		1.243			23.157
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken mn (vanaf 2017)	478	1.661					2.140
Vervoersmiddelen	1.725	977		376			2.326
Machines, apparaten en installaties	26.596	2.109		2.782			25.923
Overige materiële vaste activa en	6.647	843		838			6.651
Overige materiële vaste activa mn (voor 2017)	1.114			107			1.007
Overige materiële vaste activa mn (vanaf 2017)	237	239		40			437
Totaal	229.431	18.815	-	12.045	-	-	236.200

1.3 Financiële vaste activa

	Boekwaarde 1-1-2018	Vermeer- dering	Afwaar- dering	Aflos- singen	Afschrij- vingen	Boekwaarde 31-12-2018
Kapitaalverstrekkingen aan:						

	Boekwaarde 1-1-2018	Vermeer dering	Afwaar dering	Aflos singen	Afschrij vingen	Boekwaarde 31-12-2018
Deelnemingen:						
- N.V. Houdstermaatschappij Alliander	6					6
- NV Bank voor Nederlandse Gemeenten	18					18
- Stadsverwarming Purmerend B.V.	18					18
- Agio aandelen Stadsverwarming Purmerend B.V.	38.264					38.264
- Aandelen H.V.C. Alkmaar	5					5
Leningen aan:						
- Woningbouwcorporaties	2.416		54	67		2.295
- Stadsverwarming Purmerend	8.000					8.000
Overige langlopende leningen aan:						
- Hypotheekverstrekkingen personeel	1.931			440		1.491
- Stimuleringsfonds Volkshuisvesting	20		1	1		17
- Startersleningen	1.434	758	270	244		1.678
- Duurzaamheidsleningen	166		21	21		124
- Openbare leeszaal en Bibliotheek	545			109		436
- Stichting concert- en cultuurpodium	4.180			193		3.988
- Rekening courant overeenkomst SVN	335	600	-347	453		829
Totaal	57.338	1.358	-	1.528	-	57.168

2. Vlottende activa

2.1 Voorraden

	2018	2017
Grond- en hulpstoffen, gespecificeerd naar:		
- Magazijnvoorraad stadsbeheer	212	190
- Overige voorraden	146	194
	358	384
Onderhanden werk: bouwgronden in exploitatie genomen	37.667	45.541
- Af: Voorziening Bouwgrond in exploitatie	-1.114	-1.077
Totaal:	36.911	44.848

Bouwgronden in exploitatie:	Boekwaarde 1-1-2018	Vermeer dering	Vermin dering	Boekwaarde 31-12-2018	Nog te maken kosten	Nog te verwachten opbrengsteneindresultaat	Geraamde
Baanstee Noord	34.537	7.189	6.659	35.067	30.400	73.562	-8.095
Kop van West	8.274	1.573	4.394	5.454	9.861	19.100	-3.784
Brantjesstraat	64	20		84	305	791	-403
Karekietpark	448	220	1.370	-701	655	-	-46
Klein Where	2.023	1.737	4.165	-405	2.701	1.200	1.096
Weidevenne II	194	517	2.544	-1.833	1.768		-64
Totaal	45.541	11.257	19.131	37.667	45.690	94.653	-11.296

Specificatie verliesvoorziening bouwgrond in exploitatie

Complex	Stand 1-1-2018	Toe voeging	Vrijval	Stand 31-12-2018
Weidevenne II	62		62	-
Karekietpark	188		188	-
Klein Where	828	286		1.114
Totaal	1.077	286	250	1.114

2.2 Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

	2018	2017
Soort vordering		
Vorderingen op openbare lichamen	9.910	7.795
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	-	-
Overige vorderingen	10.280	11.861
Voorziening debiteuren	-2.123	-2.837
Totaal	18.068	16.820

Overzicht van het drempelbedrag schatkistbankieren

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	Drempelbedrag	1835			
		Kw. 1	Kw. 2	Kw. 3	Kw. 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	1.088	3.624	1.600	2.432
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	747	-	235	-
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	1.789	-	597
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	244.625			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	244.625			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	1835			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kw. 1	Kw. 2	Kw. 3	Kw. 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	97.888	329.766	147.161	223.741
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	1.088	3.624	1.600	2.432

2.3 Liquide middelen

	2018	2017
Kassaldi	20	20
Banksaldi	126	149
Kruisposten	-	-

	2018	2017
Totaal	146	169

2.4 Overlopende activa

	2018	2017
- de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	-	-
-overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	3.694	4.507
Totaal	3.694	4.507

3. Passiva

3.1 Eigen vermogen

	Saldo 1-1-2018	Bestemming resultaat vj	Toe voeging	Ont trekking	Saldo 31-12-2018
Algemene reserve	20.286	1.796	349	1.739	20.692
Egalisatiereserves	1.495		123	269	1.349
Bestemmingsreserves	9.759	339	775	2.218	8.655
Totaal	31.540	2.135	1.247	4.227	30.695

De uitgebreide specificatie en het verloop is opgenomen in de bijlage reserves.

3.2 Voorzieningen

	Saldo 1-1-2018	Toe voeging	Vrijval	Aan wending	Saldo 31-12-2018
a..Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's					
- Wachtgeldverplichtingen bestuurders	186	1.016	905		297
- Complex Weidevenne I	279			239	40
- Nota Prof	-	250			250
- Civiele procedure ITD Real Estate	50				50
b. Onderhoudsegalisatie voorzieningen					
- de Purmaryn	101	87		83	105
- Dynamisch Reizigers Informatie Systeem (DRIS)	250			50	200
- Gemeentelijke gebouwen	2.666	874		905	2.634
- Brandweerkazerne	72	82		92	61
- Streekarchief Waterland	152	25			178
c. Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting					
- Afvalstoffenheffing	934	19		484	469
- Gemeentelijke watertaken	1.400	1.620		1.012	2.008
Totaal	6.091	3.973	905	2.864	6.294

Toelichting

a. Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

- In 2018 is de vergoeding van vier voormalig wethouders verantwoord ten laste van deze voorziening. Het saldo per 31-12-2018 is voldoende om de verplichtingen van de huidige ex-bestuurders (2) te kunnen dekken.
- De voorziening complex Weidevenne I is in 2015 gevormd ter dekking van de nog te maken kosten in komende jaren. In 2018 zijn er € 239.000 aan kosten gemaakt en deze zijn onttrokken aan de voorziening.
- Overeenkomstig de BBV worden de bijdragen op basis van de nota Prof verantwoord onder de balanspost voorzieningen. In de afgesloten anterieure overeenkomsten is opgenomen dat de private initiatiefnemer op basis van het vastgestelde gemeentelijke beleid in de nota Planoverschrijdende ruimtelijke openbare faciliteiten een bijdrage doet ten behoeve van de gemeentebrede bovenwijkse voorzieningen en ruimtelijke ontwikkelingen, deze gelden zijn geoormerkt en moeten specifiek besteed worden aan de bovenwijkse voorzieningen. In 2018 is er € 250.000 gedoteerd aan de voorziening.
- De voorziening civiele procedure ITD Real estate BV is ingesteld om het eigen risico te dekken in geval van een civiele procedure wegens het vermeend onterecht weigeren van detailhandel in 2004 met ITD Real Estate BV. Het eigen risico betreft een bedrag van € 50.000. Eventuele verdere vermogensschade voor de gemeente is afgedekt d.m.v. een verzekering.

b. onderhoudsegalisatie voorzieningen

De onderhouds- en egalisatievoorzieningen zijn getroffen ter gelijkmatige verdeling van de lasten over een aantal boekjaren mede gebaseerd op meerjarige onderhoudsplannen uit Kraan. De onderhoudsegalisatie voorzieningen stoelen op een meerjarigenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalsgoederen.

De voorziening DRIS is afgesplitst uit de voorziening openbaar vervoer voor een bedrag van € 500.000 en bestemd om de onderhouds en elektrakosten van de DRIS panelen voor een periode van 10 jaar te kunnen dekken. De voorziening bedraagt per 31 december 2018 € 200.000, voor een komende periode van 5 jaar.

c. door derden beklemd middelen met een specifieke aanwendingsrichting

De voorziening gemeentelijke watertaken is bedoeld om de fluctuaties in de onderhoudskosten aan het rioolstelsel en vanuit het Stedelijk Waterplan in Purmerend op te vangen. Er wordt uitgegaan van een kostendekkend tarief. De voorziening afvalstoffenheffing is bedoeld om de fluctuaties tussen de baten en lasten voor het inzamelen en verwijderen van afval op te vangen.

* in het jaarverslag worden de mutaties nader gespecificeerd op het programmaniveau wat heeft het gekost.

3.3 Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

	Saldo 1-1-2018	Vermeer- deringen	Aflos- singen	Saldo 31-12-2018
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	269.682	48.000	47.573	270.108
Overige binnenlandse sectoren	-			-
Legaten	-			-
Waarborgsommen	37			37
Totaal	269.719	48.000	47.573	270.146

Nadere uitsplitsing van de opgenomen onderhandse geldleningen:	Saldo 1-1-2018	Vermeer- deringen	Aflos- singen	Saldo 31-12-2018
Opgenomen geldleningen tbv concern	259.320	48.000	47.506	259.813
Opgenomen geldleningen tbv woningbouw	2.362		67	2.295
Opgenomen geldlening(en) tbv stadsverwarming purmerend	8.000			8.000
Totaal	269.682	48.000	47.573	270.108

De totale te betalen rente voor het jaar 2018 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 6,3 miljoen.
De aflossingsverplichting in 2018 is voor de opgenomen geldleningen tbv het concern € 47,5 miljoen, voor de opgenomen woningbouwleningen € 0,06 miljoen.

4. Vlottende passiva

4.1 Netto vlottende schulden met rentetypische looptijd korter dan één jaar

	2018	2017
Overige schulden	13.581	14.464
Banksaldi	707	5.764
Overige kasgeldleningen	15.000	13.000
Totaal	29.288	33.229

4.2 Overlopende passiva

	2018	2017
- verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	5.173	7.858
- de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	6.311	2.123
- Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	1.799	799
Totaal	13.284	10.780

Meerjarige uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel 2018

	Saldo 1-1-2018	Toe voeging	Aan wending	Saldo 31-12-2018
Af te rekenen subsidies MO	422	123	422	123
Lokaal achterstandenbeleid	138		138	-
Kwalificatieplicht	13		13	-
Aanval op uitval	185		185	-
Participatiebudget	66	1.036	63	1.039
Nog af te rekenen doel.uitk. Afd WWB	-			-
Subsidie duurzaamheidsleningen	7			7
VNG Ondersteuningsprogramma Energie	28		28	-
Beeldkwaliteitsfonds De Koog	-			-
Pilot bij VVE's	26			26
Subsidie team economie	3	21	-	24
Proeftuin aardgasvrije wijken	-	5.092		5.092
Voorziening Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing	1.235		1.235	-
Totaal	2.123	6.272	2.085	6.311

5. Waarborgen en garanties

	Aantal	Oorspr.	Percentage		
Geldnemer	leningen	bedrag	borgstelling	2018	2017
Maatschappelijke instellingen	1	541	100%	154	180
Sportverenigingen c.q. - stichtingen	8	631	100%	292	317
Stichting Wonen en Zorg	1	1.000	100%	250	300
Stadsverwarming	4	78.650	100%	71.186	73.052
HVC	1	608.087	100%	21.283	21.283
Totaal		688.909		93.165	95.132

Vanaf 2011 ontvangt de gemeente Purmerend een risicoprovisie voor de garantiestelling als aandeelhouder HVC. De garantiestelling betreft een totaalpakket voor alle aandeelhouders van in totaal € 608 miljoen aan geldleningen. De garantiestelling van de hoofdsom van leningen alsmede eventueel verschuldigde rente en boeterente indien HVC niet aan de verplichtingen voldoet. Purmerend heeft 3,5% van de aandelen hetgeen overeenkomt met een pakket afgerond op € 21,3 miljoen.

	2018	2017
De verstrekte waarborgen via het WSW bedraagt per einde van het jaar:	379.080	368.908

Per 31 december 2018 zijn het 52 gewaarborgde leningen. Hierbij wordt aangetekend dat de gemeente Purmerend en de Rijksoverheid ieder voor 50% garant staan voor deze leningen.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

A: Plichten

Dit betreft langlopende verplichtingen die samenhangen met opdrachten voor leveringen of opdrachten voor dienstverleningen. De kosten van dergelijke opdrachtverleningen rekenen we op basis van de jaarlijkse prestatiesals (exploitatie)lasten aan de jaren toe. Hieronder lichten wij de belangrijkste meerjarige verplichtingen toe.

Voor 2018 heeft de gemeente Purmerend € 422.690 aan contractuele huurverplichtingen.

Voor 2019 en verder bedragen de totale contractuele huurverplichtingen € 2.388.648.

	Eind datum	Huidige huur	Huur verplichting 2018	Huur verplichting 2019 ev.
van Ijsendijkstraat 403 (1)	31-7-2028	112.713	112.713	1.080.164
van Ijsendijkstraat 403 (2)	31-7-2028	68.436	68.436	655.844
Flevostraat 88	31-4-2021	40.200	40.200	93.666
Triton 72	1-11-2021	161.273	161.273	470.380
Purmerweg 13	31-12-2029	1.650	1.650	18.150
Rijksweg 7	31-12-2020	3.211	3.211	6.422
Citerstraat 238	per maand opzegbaar	1.076	1.076	-
Genuahaven 49	31-12-2019	34.131	34.131	34.131
Overlanderstraat 132	31-12-2021	7.794	7.794	23.381
Waterlandlaan 81	14-1-2021	3.125	3.125	6.510
Gasinetstraat 74	30-11-2018	9.240	9.240	-
			422.690	2.388.648

B. Onderhoudsovereenkomsten en licenties

De gemeente Purmerend heeft diverse meerjarige overeenkomsten afgesloten voor het uitvoeren van onderhoud en licenties. Deze overeenkomsten zijn niet apart gekwantificeerd. De lasten zijn opgenomen in de begroting. Voor het vrijvallen van deze lasten moeten opzegtermijnen in acht worden genomen.

C. Periodieke subsidies

De gemeente Purmerend verleent een aantal periodieke subsidies. Voor het beëindigen en wijzigen van deze subsidies moeten we termijnen van redelijkheid in acht nemen. Hieruit kan een overbruggingsperiode vloeien. De periodieke subsidies zijn opgenomen in de programmabegroting.

2 Overzicht baten en lasten per programma en beleidsveld

Beleidsveld	Realisatie 2017			Primitieve begroting 2018			Begroting bijgesteld 2018			Realisatie 2018		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
BV011 Publieksdienstverlening	-6.003	6.704	700	-6.195	3.352	-2.843	-6.612	4.696	-1.916	-6.433	4.962	-1.471
PGR01 Publieksdiensten	-6.003	6.704	700	-6.195	3.352	-2.843	-6.612	4.696	-1.916	-6.433	4.962	-1.471
BV021 Kunst en cultuur	-7.391	1.445	-5.946	-7.659	1.550	-6.109	-7.570	1.297	-6.273	-7.770	1.460	-6.310
BV022 Sport en recreatie	-6.499	766	-5.732	-8.255	1.061	-7.194	-7.347	1.055	-6.293	-6.976	1.037	-5.939
BV023 Wijkmanagement	-637		-637	-771		-771	-746		-746	-781		-781
BV024 Jeugd	-20.981	51	-20.930	-21.861		-21.861	-22.104		-22.104	-23.194	157	-23.036
BV025 Onderwijs	-9.905	1.288	-8.617	-9.570	1.316	-8.255	-10.015	1.518	-8.497	-10.357	1.852	-8.505
BV026 Maatschappelijke ondersteuning	-31.775	1.963	-29.812	-34.578	1.792	-32.787	-35.837	1.224	-34.613	-34.763	1.440	-33.324
BV027 Werk en inkomen	-42.660	24.375	-18.284	-42.951	24.784	-18.166	-42.881	24.098	-18.783	-41.698	24.267	-17.430
PGR02 Samenleving	-119.848	29.888	-89.959	-125.644	30.502	-95.143	-126.501	29.192	-97.310	-125.539	30.213	-95.326
BV031 Wonen	-515	348	-167	-759	234	-525	-734	179	-555	-538	115	-423
PGR03 Wonen	-515	348	-167	-759	234	-525	-734	179	-555	-538	115	-423
BV041 Milieu	-10.548	12.211	1.663	-10.305	11.771	1.466	-10.266	11.777	1.511	-10.194	11.805	1.611
PGR04 Milieu	-10.548	12.211	1.663	-10.305	11.771	1.466	-10.266	11.777	1.511	-10.194	11.805	1.611
BV051 Bereikbaarheid	-3.219	2.985	-235	-2.536	2.283	-253	-2.551	2.787	236	-2.569	2.992	423
PGR05 Bereikbaarheid	-3.219	2.985	-235	-2.536	2.283	-253	-2.551	2.787	236	-2.569	2.992	423
BV061 Beheer openbare ruimte	-21.400	7.684	-13.716	-20.832	8.301	-12.530	-22.339	8.306	-14.032	-22.112	8.194	-13.918
PGR06 Beheer openbare ruimte	-21.400	7.684	-13.716	-20.832	8.301	-12.530	-22.339	8.306	-14.032	-22.112	8.194	-13.918
BV071 Ruimtelijke ordening	-24.689	21.176	-3.512	-21.636	20.294	-1.341	-35.270	33.870	-1.400	-26.716	24.857	-1.859
PGR07 Ruimtelijke ordening	-24.689	21.176	-3.512	-21.636	20.294	-1.341	-35.270	33.870	-1.400	-26.716	24.857	-1.859
BV081 Veiligheid	-7.031	31	-6.999	-7.189	20	-7.169	-6.999	20	-6.979	-6.901	1	-6.900
PGR08 Veiligheid	-7.031	31	-6.999	-7.189	20	-7.169	-6.999	20	-6.979	-6.901	1	-6.900
BV091 Economie	-1.505	633	-872	-1.038	586	-452	-2.646	684	-1.962	-2.331	776	-1.555
PGR09 Economie	-1.505	633	-872	-1.038	586	-452	-2.646	684	-1.962	-2.331	776	-1.555
BV101 Bestuur & concern	-7.855	4.868	-2.987	-8.221	4.380	-3.841	-9.156	4.767	-4.389	-8.799	4.835	-3.964
PGR10 Bestuur & concern	-7.855	4.868	-2.987	-8.221	4.380	-3.841	-9.156	4.767	-4.389	-8.799	4.835	-3.964
Resultaat programma's	-202.612	86.528	-116.083	-204.354	81.722	-122.632	-223.075	96.278	-126.797	-212.131	88.749	-123.382

Verantwoording programma's en algemene dekkingsmiddelen

In het onderdeel jaarverslag hebben we de analyse opgenomen in de programmaverantwoording. Per programma is in het onderdeel 'wat heeft het gekost' de analyse van bijgestelde begroting 2018, ten opzichte van de realisatie 2018, nader toegelicht. Daarnaast wordt in het hoofdstuk algemene dekkingsmiddelen de onderdelen lokale heffingen, algemene uitkering, saldo van de financieringsfunctie en overige algemene dekkingsmiddelen nader

toegelicht. Voor het onderdeel saldo van de financieringsfunctie verwijzen we ook naar de toelichting in de paragraaf financiering.

Overzicht incidentele baten en lasten

Een overzicht van de incidentele baten en lasten hebben we opgenomen in het jaarverslag en vindt u terug in de programma's, financieel resultaat en algemene dekkingsmiddelen.

3 Overzicht baten en lasten per taakveld/ programma

Bedragen x € 1.000		Begroting bijgesteld 2018			Realisatie 2018		
Taakveld	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0.2	Burgerzaken	-3.993	1.777	-2.215	-3.940	1.862	-2.078
0.61	OZB woningen	-350	66	-285	-371	28	-343
0.62	OZB niet-woningen	-193	50	-144	-188	15	-172
0.64	Belastingen overig	-43	9	-34	-55	74	19
1.2	Openbare orde en veiligheid	-221	4	-217	-223		-223
8.3	Wonen en bouwen	-1.812	2.791	979	-1.655	2.982	1.327
Totaal PGR01 Publieksdiensten		-6.612	4.696	-1.916	-6.433	4.962	-1.471
4.1	Openbaar basisonderwijs	-455		-455	-623		-623
4.2	Onderwijshuisvesting	-5.217	510	-4.707	-5.197	554	-4.644
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-4.149	1.006	-3.143	-4.353	1.293	-3.060
5.1	Sportbeleid en activering	-4.110		-4.110	-4.083		-4.083
5.2	Sportaccommodaties	-2.335	1.055	-1.280	-2.018	1.037	-981
5.3	Cultuurpresentatie, productie en partic.	-5.248	1.297	-3.951	-5.491	1.460	-4.031
5.4	Musea	-180		-180	-173		-173
5.5	Cultureel erfgoed	-173		-173	-124		-124
5.6	Media	-1.969		-1.969	-1.982		-1.982
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-998	1	-997	-975	2	-973
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-10.725	12	-10.713	-9.378	63	-9.316
6.2	Wijkteams	-2.971		-2.971	-3.131		-3.131
6.3	Inkomensregelingen	-30.398	24.031	-6.367	-29.170	24.131	-5.039
6.4	Begeleide participatie	-7.984		-7.984	-8.236		-8.236
6.5	Arbeidsparticipatie	-3.745	50	-3.695	-3.399	63	-3.336
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	-8.007	235	-7.772	-8.375	251	-8.124
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-8.702	562	-8.140	-8.782	784	-7.998
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-14.064		-14.064	-15.670	118	-15.552
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-9.551	433	-9.118	-8.651	459	-8.192
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-2.557		-2.557	-2.543		-2.543
7.1	Volksgezondheid	-2.964		-2.964	-3.186		-3.186
Totaal PGR02 Samenleving		-126.501	29.192	-97.310	-125.539	30.213	-95.326
8.3	Wonen en bouwen	-734	179	-555	-538	115	-423
Totaal PGR03 Wonen		-734	179	-555	-538	115	-423
1.2	Openbare orde en veiligheid						
6.3	Inkomensregelingen						
7.3	Afval	-9.393	11.769	2.376	-9.312	11.688	2.376
7.4	Milieubeheer	-873	8	-865	-882	117	-765
Totaal PGR04 Milieu		-10.266	11.777	1.511	-10.194	11.805	1.611
0.63	Parkeerbelasting	-541	2.273	1.731	-641	2.380	1.738
2.1	Verkeer en vervoer	-1.137	515	-623	-1.151	612	-539
2.2	Parkeren	-740		-740	-691		-691
2.5	Openbaar vervoer	-133		-133	-85		-85
Totaal PGR05 Bereikbaarheid		-2.551	2.787	236	-2.569	2.992	423
1.2	Openbare orde en veiligheid	-291	5	-286	-308	8	-300
2.1	Verkeer en vervoer	-9.831	458	-9.372	-9.460	278	-9.182
3.4	Economische promotie	-8		-8	-11		-11
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-5.761	107	-5.654	-5.776	108	-5.668
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-313		-313	-240		-240

Bedragen x € 1.000		Begroting bijgesteld 2018			Realisatie 2018		
6.3	Inkomensregelingen						
7.2	Riolering	-5.523	7.166	1.643	-5.676	7.238	1.562
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-612	570	-43	-641	561	-80
Totaal PGR06 Beheer openbare ruimte		-22.339	8.306	-14.032	-22.112	8.194	-13.918
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-2.078	1.961	-117	-2.520	2.556	37
1.2	Openbare orde en veiligheid	-6	12	6	-5	11	6
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-9.798	9.798		-7.415	7.400	-15
5.3	Cultuurpresentatie, productie en partic.	-61	129	68	-64	123	59
5.4	Musea	-403	480	78	-423	480	58
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie				-36	4	-32
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-808	620	-188	-865	580	-285
8.1	Ruimtelijke ordening	-306		-306	-263	3	-260
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-19.293	19.698	405	-12.862	12.767	-95
8.3	Wonen en bouwen	-2.517	1.171	-1.346	-2.264	932	-1.332
Totaal PGR07 Ruimtelijke ordening		-35.270	33.870	-1.400	-26.716	24.857	-1.859
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-5.804		-5.804	-5.803		-5.803
1.2	Openbare orde en veiligheid	-1.188	20	-1.168	-1.087	1	-1.086
2.1	Verkeer en vervoer	-7		-7	-11		-11
Totaal PGR08 Veiligheid		-6.999	20	-6.979	-6.901	1	-6.900
3.1	Economische ontwikkeling	-685	201	-484	-839	296	-543
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-211	89	-123	-232	106	-126
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-1.445	204	-1.241	-846	173	-672
3.4	Economische promotie	-184	184		-257	177	-80
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-121	7	-114	-156	22	-134
Totaal PGR09 Economie		-2.646	684	-1.962	-2.331	776	-1.555
0.1	Bestuur	-8.285	4.767	-3.517	-7.941	4.832	-3.109
0.4	Overhead	-379		-379	-377	3	-374
5.4	Musea	-492		-492	-481		-481
Totaal PGR10 Bestuur & concern		-9.156	4.767	-4.389	-8.799	4.835	-3.964
0.5	Treasury	338	2.404	2.742	364	2.455	2.819
0.61	OZB woningen	-25	8.194	8.170	-33	8.188	8.155
0.62	OZB niet-woningen	-13	4.504	4.491	-18	4.319	4.301
0.64	Belastingen overig		761	761	-3	808	805
0.7	Algemene uitk. En ov. Uitk. Gf		126.765	126.765		127.001	127.001
0.8	Overige baten en lasten				-6		-6
3.4	Economische promotie		50	50		65	65
Totaal PGR11 Algemene dekkingsmiddelen		300	142.678	142.979	305	142.836	143.141
0.4	Overhead	-20.805	178	-20.627	-21.335	1.442	-19.893
Totaal PGR12 Overhead		-20.805	178	-20.627	-21.335	1.442	-19.893
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)						
Totaal PGR13 Vennootschapsbelasting							
0.8	Overige baten en lasten	-50		-50			
Totaal PGR14 Onvoorzien		-50		-50			
0.10	Mutaties reserves	-995	5.491	4.496	-1.247	4.227	2.980
Totaal PGR15 Resultaat bestemming		-995	5.491	4.496	-1.247	4.227	2.980
Totaal		-244.625	244.625		-234.409	237.254	2.845

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2018 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2019

OCW	D9	Onderwijsachterstanden 2011-2018 (OAB) Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijke onderwijsachterstanden 2011-2018 Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie		
			Aard controle R Aard controle R Aard controle R Aard controle R					
			Indicatornummer: D9 / 01 Indicatornummer: D9 / 02 Indicatornummer: D9 / 03 Indicatornummer: D9 / 04					
			€ 442.565	€ 564.288	€ 58.222	€ 137.847		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstanden invullen	Hieronder per regel één gemeente(code) in (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie invullen	Van andere gemeenten overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstanden invullen	Eindverantwoord Ja/Nee	
			Bedrag		Bedrag			
			Aard controle n.v.t. Aard controle R n.v.t. Aard controle n.v.t. Aard controle R n.v.t. Aard controle n.v.t.					
			Indicatornummer: D9 / 05 Indicatornummer: D9 / 06 Indicatornummer: D9 / 07 Indicatornummer: D9 / 08 Indicatornummer: D9 / 09					
			1					
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet 2018 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 (PW)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ)	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Aard controle R Aard controle R Aard controle R Aard controle R Aard controle R					
			Indicatornummer: G2 / 01 Indicatornummer: G2 / 02 Indicatornummer: G2 / 03 Indicatornummer: G2 / 04 Indicatornummer: G2 / 05 Indicatornummer: G2 / 06					
			€ 20.692.989	€ 416.660	€ 1.355.323	€ 23.049	€ 228.243	€ 354
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Besteding (jaar T) Loonkostensubs o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) Loonkostensubs o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/ Nee

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2018 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2019

			zelfstandigen 2004 (levensonderhou beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	zelfstandigen 2004 (levensonderhou beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)				
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.
			Indicatornummer: G2 / 07	Indicatornummer: G2 / 08	Indicatornummer: G2 / 09	Indicatornummer: G2 / 10	Indicatornummer: G2 / 11	Indicatornummer: G2 / 12
			€ 51.971	€ 10.461	€ 0	€ 202.383	€ 0	Ja
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhou beginnende zelfstandigen)	Besteding (jaar T) levensonderhou gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekl (exclusief Bob) zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) levensonderhou kapitaalverstrekl (exclusief Bob) zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekl (exclusief Bob) zelfstandigen (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob
		gemeentedeel- 2018 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
			Indicatornummer: G3 / 01	Indicatornummer: G3 / 02	Indicatornummer: G3 / 03	Indicatornummer: G3 / 04	Indicatornummer: G3 / 05	Indicatornummer: G3 / 06
			€ 118.097	€ 103.000	€ 32.920	€ 49.421	€ 70.838	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/ Nee			
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.			
			Indicatornummer: G3 / 07	Indicatornummer: G3 / 08	Indicatornummer: G3 / 09			
			€ 0	€ 0	Ja			

5 Overzicht reserves

Naam reserve (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde per 31 december 2017	Resultaat uit jaarrekening 2017	van/naar reserve	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde per 31 december 2018
A: ALGEMENE RESERVE						
Algemene Dekkingsmiddelen						
Resultaat jaarrekening	2.135	-2.135				
Algemene reserve	20.286	1.796		349	1.739	20.692
Totaal algemene dekkingsmiddelen	22.421	-339		349	1.739	20.692
B: EGALISATIERESERVES						
Programma 6: Beheer openbare ruimte						
Reserve begraafrechten	1.386			123	161	1.349
	1.386			123	161	1.349
Programma 10: Bestuur en Concern						
Reserve afkoop geldleningen	109				109	
	109				109	
Totaal Egalisatiereserves	1.495			123	269	1.349
C: BESTEMMINGSRESERVES						
Programma 2: Samenleving						
Reserve sanering asbest	716				101	615
Reserve af te stoten panden onderwijshuisvesting	338					338
Reserve gemeentelijke middelen participatie	712				156	556
Reserve transformatie 3D's	4.618	339			734	4.224
Reserve risico's 3D	750				260	490
Reserve herstructureringskosten WSW	237				237	
	7.373	339			1.489	6.223
Programma 3: Wonen						
Woonvisie	880				45	835
	880				45	835
Programma 7: Ruimtelijke ordening						
Reserve gronden	1.506			344	685	1.166
	1.506			344	685	1.166
Programma 9: Economie						
Reserve Regionale Samenwerkingsverband Zaanstreek/ Waterland				431		431
				431		431
Totaal bestemmingsreserves	9.759	339		775	2.218	8.655
Totaal RESERVES	33.675			1.247	4.227	30.695

Het bovenstaande overzicht betreft de stand in 2018 voor bestemming van het rekeningresultaat 2018. De stand van de algemene reserve bedraagt € 20.691.940 (voor bestemming). Het rekeningresultaat bedraagt € 2.844.852. De toevoeging aan bestemmingsreserves en de algemene reserve maakt onderdeel van het besluit tot vaststelling van de rekening 2018.

Toelichting Reserves

ALGEMEEN

Ter toelichting op het totaaloverzicht geven we per reserve aan: het doel waarvoor deze is ingesteld, de wijze van voeding en waaraan we de reserve besteden. De specifieke mutaties in 2018 zijn toegelicht in het onderdeel 'wat heeft het gekost' per programma.

ALGEMENE RESERVE

Doel en voeding: doel van de algemene reserve is het opvangen van risico's in algemene zin en risico's waarvoor geen bestemmingsreserve of voorziening is gevormd. Het voor- en/of nadelig resultaat van de programmarekening verrekenen we met de algemene reserve. Voor deze reserve is geen specifieke bestemming, anders dan dat een deel van de algemene reserve is aangemerkt als weerstandsvermogen. Voor de algemene reserve wordt een ondergrens van € 15 miljoen aangehouden. In de paragraaf weerstandsvermogen is aangegeven dat de actuele inschatting van het benodigde weerstandsvermogen ruim € 16,4 miljoen is.

De algemene reserve bedraagt ultimo 2018 € 20.691.940. Dit is exclusief het rekeningresultaat 2018.

EGALISATIERESERVES

Deze reserves gebruiken we om schommelingen in de tijd en in de uitvoering voor specifieke onderdelen te egaliseren. Egalisatiereserves worden expliciet door de raad ingesteld en de onttrekkingen en dotaties worden vanuit de resultaten voorgesteld. De egalisatiereserves zijn ingesteld om een overschot op een bepaalde heffing te voorkomen als uitgaven en investeringen vertraging oplopen. De egalisatiereserves zijn niet aan een termijn gekoppeld.

Programma 6 Beheer openbare ruimte

Egalisatiereserve begraafrechten

Doel en voeding: doel van deze reserve is om de inkomsten te egaliseren uit de grafrechten. Jaarlijks valt ongeveer 1/10e deel vrij uit de inkomsten van de grafrechten. De egalisatiereserve is bij de programmarekening 2009 ingesteld. Als voeding voor de reserve gebruiken we de meerjarig afgekochte grafhuur. De onttrekking aan de reserve dient voor de bekostiging van het onderhoud aan de begraafplaats. De reserve bevat ultimo 2018 ruim € 1.348.726. Deze middelen zetten we van 2019 tot en met 2027 in ter dekking van onderhoudswerkzaamheden.

Algemene dekkingsmiddelen

Egalisatiereserve afkoop geldleningen

Doel en voeding: doel van deze reserve is het opvangen van het ontstane jaarlijkse nadeel op de renteversillen. Dit nadeel is ontstaan door het sneller aflossen van de leningen door Wherestad. De voeding is de ontvangen boeterente van Wherestad en is beschikbaar gesteld in de derde bestuursrapportage in 2010 (besluitnummer 10-115). Het jaarlijkse voordeel dat we nu missen, vangen we op door jaarlijks een bedrag te onttrekken aan deze reserve en als bate op te nemen in algemene dekkingsmiddelen, onderdeel eigen financieringsmiddelen. De reserve is eind 2018 volledig besteed en wordt opgeheven.

BESTEMMINGSRERVES

Voor bestemmingsreserves geldt dat we deze instellen voor één specifiek doel binnen een vastgestelde termijn.

Programma 2 Samenleving

Reserve af te stoten panden onderwijshuisvesting

Doel en voeding: Deze reserve wordt aangewend als de boekwaarde op de her te ontwikkelen locaties niet terugverdiend kan worden. De voorgenomen afboeking heeft betrekking op een zevental onderwijslocaties en is als resultaatbestemming ingesteld bij de jaarrekening 2011 (besluitnummer 1037563). Voor nu komen er nog een tweetal onderwijslocaties in aanmerking: Mercuriusweg 2 en Torenmolen. Deze onttrekkingen staan gepland voor 2020 en 2021 en vindt plaats op het moment dat er een concreet voorstel aanwezig is bij een leegkomende onderwijslocatie die wordt herbestemd of gesloopt. De reserve bedraagt ultimo 2018 € 338.365.

Reserve sanering asbest

Doel en voeding: Doel van deze reserve is het (gedeeltelijk) afdekken van de kosten die gepaard gaan bij het verwijderen van asbest uit de gemeentelijke onderwijsgebouwen. Ultimo 2018 resteert nog € 615.494 in de reserve. De reserve wordt in 2019 opgeheven en wordt toegevoegd aan de algemene reserve. Dit betekent dat alle toekomstige asbestsaneringen rechtstreeks ten laste worden gebracht van de algemene reserve. De toekomstige risico's maken onderdeel uit van het weerstandsvermogen.

De reserve bedraagt ultimo 2018 € 615.494.

Reserve gemeentelijke middelen participatie

Doel en voeding: Doel van deze reserve is het gefaseerd kunnen aanpassen van geplande uitgaven als gevolg van de grote daling van de rijksbijdrage participatie vanaf 2010. Hiermee voorkomen we dat het programma voor participatie direct moesten aanpassen of deels stoppen. De reserve is ingesteld in de derde bestuursrapportage 2009 (besluitnummer 09-135). Ultimo 2018 bevat de reserve € 555.832.

Reserve herstructurering WSW

Doel en voeding: Doel van deze reserve is het afdekken van kosten voor herstructurering van het Werkvoorzieningschap Waterland. In 2013 is voor dit doel € 1.639.226 in de reserve gestort. De reserve is eind 2018 volledig besteed en wordt opgeheven.

Reserve risico's 3D

Doel en voeding: De reserve is bedoeld om potentiële risico's binnen de drie decentralisaties op te vangen. Bij de bestemming van het rekeningresultaat 2015 (besluitnummer 1325339) is besloten deze bestemmingsreserve in te stellen. De reserve is via resultaatbestemming 2015 met € 750.000 gevoed met de onderbesteding op de door de rijk overgedragen middelen voor de uitvoering van de nieuwe taken. Conform de nota reserve en voorzieningen blijft deze reserve gehandhaafd, maar zal het plafond van € 5 miljoen voor beide reserves 3D worden losgelaten. Ultimo 2018 bedraagt de reserve € 490.000.

Reserve Transformatie 3D

Doel en voeding: De reserve is bedoeld voor extra ondersteuning en inzet voor de transitie en transformatie in het sociale domein. Bij de bestemming van het rekeningresultaat 2015 (besluitnummer 1325539) is besloten deze nieuwe bestemmingsreserve in te stellen. De reserve wordt gevoed met de onderbesteding op de door de rijk overgedragen middelen voor de uitvoering van de nieuwe taken. Conform de nota reserve en voorzieningen blijft deze reserve gehandhaafd, maar zal het plafond van € 5 miljoen voor beide reserves 3D worden losgelaten. Aan deze reserve is € 3,2 miljoen gedoteerd via resultaatbestemming 2015. De stand van de reserve is ultimo 2018 € 4,2 miljoen.

Programma 3 Wonen

Reserve Woonvisie

Doel en voeding: De reserve Woonvisie is bedoeld voor investeringen in de volkshuisvesting en is gekoppeld aan het gelijknamige beleidsplan dat in 2012 door de raad is vastgesteld. In 2017 heeft de raad besloten (nummer 1361700) om de geactualiseerde Woonvisie 2017 als dekking aan te wijzen voor aanvullende instrumenten in het kader van de woonvisie. Ultimo 2018 bevat de reserve € 834.763. De reserve is eind 2020 niet volledig uitgeput.

Programma 7 Ruimtelijke Ordening

Reserve gronden

Doel en voeding: De bestemmingsreserve gronden is ingesteld voor de risico's van de grondexploitaties. De bestemmingsreserve gronden is ingesteld voor het faciliteren van (nieuwe) ruimtelijke ontwikkelingen of daarmee samenhangende verkenningen. In die context dekt de reserve ook de plankosten bij zowel actief als faciliterend grondbeleid, wanneer we deze uitgaven niet kunnen terugverdienen middels verkoop of kostenverhaal. Per 2018 is in deze reserve € 1.165.617 beschikbaar voor deze doeleinden.

Programma 10 Economie

Reserve Regionale Samenwerkingsverband Zaanstreek/Waterland

Doel en voeding: In 2017 is in verband met de opheffing van de SRA € 431.000 terugontvangen (zie 2e turap 2017). Van deze terugontvangst is regionaal afgesproken dat deze middelen zullen worden besteed aan diverse initiatieven in Zaanstreek-Waterland. In 2018 is € 431.000 conform raadsbesluit (nummer 1417262) gedoteerd aan reserve Regionaal samenwerkingsverband Zaanstreek-Waterland. Er zijn nog geen bestedingen geweest in 2018. Ultimo 2018 bedraagt de reserve € 430.992.

6 Beleidsindicatoren

Programma/Indicator	eenheid	periode	Waarde Purmerend	omschrijving
Programma 2. Samenleving				
Bijstandsuitkeringen	per 1.000 inw 18jr eo	eerste halfjaar 2018	33,7	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.
Aantal re-integratievoorzieningen	aantal per 1.000 inw.15-74jr	eerste halfjaar 2018	18	Het aantal reïntegratievoorzieningen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	per 1.000 inw	eerste halfjaar 2018	69	Aantal per 1.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.
% Kinderen in armoede	%	2015	5,78	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
% Jeugdwerkloosheid	%	2015	1,19	Vervalt
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO)	%	2016-2017	2,1	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De cijfers van DUO hebben betrekking op schooljaren. De periodeaanduiding "2017" staat voor schooljaar "2017/2018"
Absoluut verzuim	per 1.000 inw. 5-18 jr	2017	0,43	Van absoluut verzuim is sprake als een leerplichtige jongere tussen de 5 en 16 jaar of een jongere van 16 of 17 jaar die valt onder de kwalificatieplicht niet is ingeschreven op een school en ook niet vrijgesteld is van de inschrijvingsplicht. De cijfers van Ingrado hebben betrekking op schooljaren. De periode-aanduiding "2017" staat voor schooljaar "2016/2017".
Relatief verzuim	per 1.000 inw. 5-18 jr	2017	52,36	Van relatief verzuim is sprake als een op een school ingeschreven leer- of kwalificatieplichtige jongere ongeoorloofd afwezig is. De periodeaanduiding "2017" staat voor schooljaar "2016/2017".
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	eerste halfjaar 2018	6,7	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de

Programma/Indicator	eenheid	periode	Waarde Purmerend	omschrijving
				jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.
Jongeren met jeugdbescherming	%	eerste halfjaar 2018	0,8	Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan onder toezicht gesteld of onder voogdij geplaatst. In uitzonderlijke gevallen wordt de hulp of zorg voortgezet tot de leeftijd van 23 jaar.
Jongeren met jeugdreclassering	%	eerste halfjaar 2018	0,3	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 22 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart. De begeleiding kan doorlopen tot de jongere 23 jaar wordt.
% Niet-sporters	%	2016	52,9	Het percentage niet-wekelijks sporters t.o.v. bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.
Banen	per 1.000 inw 15-74jr	2017	438,8	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 74 jaar.

Programma/Indicator	eenheid	periode	Waarde Purmerend	omschrijving
Netto arbeidsparticipatie	%	2017	66,9	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
Programma 4. Milieu				
Fijn huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2017	222	Niet gescheiden ingezameld restafval dat te groot of te zwaar is om op dezelfde wijze als het huishoudelijk restafval te worden aangeboden.
Hernieuwbare elektriciteit	%	2017	3,7	
Programma 8. Bereikbaarheid				
Winkeldiefstal	aantal per 1.000 inwoners	2017	1,9	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
Geweldsmisdrijven	aantal per 1.000 inwoners	2017	4,3	Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
Diefstal uit woning	aantal per 1.000 inwoners	2017	2,5	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.
Vernieling	aantal per 1.000 inwoners	2017	6,5	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.
Jongeren met delict voor rechter	%	2015	1,79	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.
Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar	aantal per 10.000 inw 12-17jr	2013	279	Het aantal verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar	aantal per 10.000 inw 12-17jr	2014	195	
Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar	aantal per 10.000 inw 12-17jr	2015	193	
Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar	aantal per 10.000 inw 12-17jr	2016	220	
Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar	aantal per 10.000 inw 12-17jr	2017	191	
Programma 9. Economie				
Vestigingen	per 1.000 inw 15-74jr	2017	89,5	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar.

Programma/Indicator	eenheid	periode	Waarde Purmerend	omschrijving
Functiemenging	%	2017	42,9	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
Programma 10. Bestuur & concern				
Fte per 1.000 inwoners (formatie)	per 1.000 inwoners		9,29	Fte per 1.000 inwoners (formatie)
Fte per 1.000 inwoners (bezetting)	per 1.000 inwoners		8,54	Fte per 1.000 inwoners (bezetting)
Apparaatskosten per inwoner	per inwoner		€ 832,00	Apparaatskosten per inwoner
Externe inhuur	kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen		17,94%	% Externe inhuur van totale loonsom + totale kosten inhuur externen
Algemene dekkingsmiddelen				
Woonlasten éénpersoonshuishouden	euro	2018	721	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
Woonlasten meerpersoonshuishouden	euro	2018	721	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
WOZ-waarde woningen	dzd euro	2014	189	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
WOZ-waarde woningen	dzd euro	2015	185	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
WOZ-waarde woningen	dzd euro	2016	185	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
WOZ-waarde woningen	dzd euro	2017	191	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
WOZ-waarde woningen	dzd euro	2018	209	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
Nieuwbouw woningen	aantal per 1.000 woningen	2016	1,7	Het aantal nieuwbouwwoningen.
Demografische druk	%	2018	68,2	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.
Overhead				
Overhead	% van totale lasten		8,58%	% Overhead van totale lasten

7 Overzicht kredieten

Overzicht afgesloten kredieten

Omschrijving object, beleidsveld en programma	Geraamd bedrag	Totaal besteed t/m 2017	Totaal besteed in 2018	Totaal besteed t/m 2018	Over(-) of onderschr (+)
Toneel stoffering grote zaal	32.000	27.000	2.657	29.657	2.343
BV021 Kunst en cultuur	32.000	27.000	2.657	29.657	2.343
Outdoor sport en recreatie jeugd 2017	95.000	136.205	297	136.501	-41.501
Vervanging speelvoorzieningen 2018	428.000	-	461.208	461.208	-33.208
Vervangingsinvesteringen Leeghwaterbad	304.068	317.068	10.093	327.161	-23.093
Multifunctionele sporthal	15.239.356	14.620.566	-59.491	14.561.075	678.281
Losse inrichting MFSA	250.000	114.361	62.600	176.961	73.039
Sportvloer + boeiboorden Sportzaal de Karekiet	114.130	114.130	-54.638	59.492	54.638
Verv. renovatie gymzaal de Gors	176.619	92.397	27.301	119.698	56.921
BV022 Sport en recreatie	16.607.173	15.394.727	447.369	15.842.096	765.077
Wateropwek./distributie Spinnepok 1	39.000	-	-	-	39.000
BV025 Onderwijs	39.000	-	-	-	39.000
WMO Hulpmiddelen 2018	1.670.000	-	1.389.103	1.389.103	280.897
Innovatieve woonvorm Zeevangsstraat 2	764.500	701.721	-	701.721	62.779
BV026 Maatschappelijke ondersteuning	2.434.500	701.721	1.389.103	2.090.823	343.677
PGR02 Samenleving	19.112.673	16.123.448	1.839.129	17.962.577	1.150.096
22803 - Mercedes Econic euro 6	209.000	-	217.008	217.008	-8.008
22837 - Volvo FM 420pk 8x4 euro6	266.076	-	261.656	261.656	4.420
22834 - Volvo FM 420pk 8x4 euro6	240.000	-	258.168	258.168	-18.168
JCB 536-60 AGRI SUPER	74.655	-	80.761	80.761	-6.106
BV041 Milieu	789.731	-	817.592	817.592	-27.861
PGR04 Milieu	789.731	-	817.592	817.592	-27.861
Busluis Zambezilaan	50.000	-	-	-	50.000
Vloeren, Claxonate 2016	75.595	-	-	-	75.595
Verv. electr.install/verlicht, Claxonate	56.327	31.488	69	31.557	24.770
Verv. betaalterminals parkeerautomaten	130.000	-	135.788	135.788	-5.788
VRI Purmerweg/Westerweg	64.395	261	86.566	86.826	-22.431
Stadsafsl. (Koe-,Plant-Kolk,Kalver,Zuider)	211.460	60.954	66	61.020	150.440
BV051 Bereikbaarheid	587.777	92.703	222.488	315.191	272.586
PGR05 Bereikbaarheid	587.777	92.703	222.488	315.191	272.586
Kiss&ride en parkeerpl van den Uyllaan 3	206.400	67.650	-	67.650	138.750
Uitvoeringsprogramma 2017 Asfalt	1.413.000	432.799	1.019.869	1.452.668	-39.668
Uitvoeringsprogramma 2017 Elementen	375.000	3.106	381.471	384.578	-9.578
BV061 Beheer openbare ruime	1.994.400	503.555	1.401.340	1.904.896	89.504
PGR06 Beheer openbare ruimte	1.994.400	503.555	1.401.340	1.904.896	89.504
Wiellingenstraat 75, Waterlandsarch.lift	28.000	-	-	-	28.000
Binnenklimaat Kaasmarkt 20	81.950	16.212	66.956	83.168	-1.218
Carrillonklokjes, Kaasmarkt 20	27.000	29.557	575	30.133	-3.133
BV071 Ruimtelijke ordening	136.950	45.769	67.531	113.300	23.650
PGR07 Ruimtelijke ordening	136.950	45.769	67.531	113.300	23.650
Digitaliseren software 2018	125.000	-	212.979	212.979	-87.979
Overige onderzoek en projecten software	250.000	-	238.870	238.870	11.130
Basis- en kernregistratie software 2018	200.000	-	73.546	73.546	126.454
Bedrijfsvoering/ICT	575.000	-	525.394	525.394	49.606
BV121 Overhead	575.000	-	525.394	525.394	49.606
PGR12 Overhead	575.000	-	525.394	525.394	49.606

Omschrijving object, beleidsveld en programma	Geraamd bedrag	Totaal besteed t/m 2017	Totaal besteed in 2018	Totaal besteed t/m 2018	Over(-) of onderschr (+)
Tractie (dienstvoertuigen)	94.308	-	102.250	102.250	-7.942
Eindtotaal	23.290.839	16.765.475	4.975.725	21.741.200	1.549.639

Overzicht niet afgesloten kredieten

Omschrijving object, beleidsveld en programma	Geraamd bedrag	Totaal besteed t/m 2017	Totaal besteed in 2018	Totaal besteed t/m 2018	Over(-) of onderschr (+)
Kerkstraat 18 (Purmaryn)	605.000	3.465	556.476	559.941	45.059
BV021 Kunst en cultuur	605.000	3.465	556.476	559.941	45.059
Vervanging speelvoorzieningen 2017	606.000	327.673	179.543	507.216	98.784
Outdoor sport en recreatie jeugd 2018	96.000	-	24.066	24.066	71.934
Verv. vloer hal horeca LWB	82.520	82.700	-	82.700	-180
Aanpassing dak-/gevel LWB	5.565.200	148.022	4.725.140	4.873.161	692.039
Vervanging gevelbeplating wanden zwembad	39.661	-	-	-	39.661
Leeghwaterbad voegwerk diverse ruimten	39.041	39.041	85	39.126	-85
Leeghwaterbad tribune wedstrijdbad	138.000	69.000	150	69.150	68.850
Leeghwaterbad speelelementen	36.000	-	33.966	33.966	2.034
Vervanging luchtbehandeling De Vaart	129.170	281	-	281	128.889
Sportzaal De Karekiet, verv. buitenkoz.	84.151	84.151	-	84.151	-
De Karekiet, elektrische installatie	31.000	-	30.781	30.781	219
Ren. voetbalveld Savannestr.veld 3 topl.	65.513	-	67.797	67.797	-2.284
Velden en terreininr. rugby	1.183.429	943.737	3.955	947.692	235.737
Clubgebouw rugby	983.033	54.674	56.669	111.342	871.691
4 kleedkamers FC Purmerend	245.000	245.000	-	245.000	-
Sportcomplex de Munnik verharding	25.893	25.893	56	25.949	-56
De Munnik Verlichting jeugdveld	65.000	65.000	142	65.142	-142
De Munnik jeugdveld hockey kunstgras	135.000	135.000	294	135.294	-294
VPV Purmersteijn, 6 was- en kleedlokalen	368.000	368.000	802	368.802	-802
Sportcompl.De Munnik, bereg.2e hockeyvel	25.000	-	25.000	25.000	-
Savannestraat, verharding	26.000	-	25.893	25.893	107
Sportcomplex de Dop, verharding	26.000	-	25.893	25.893	107
Sportcompl.De Munnik,toplg 2e hockeyveld	202.000	-	201.711	201.711	289
Wherevogels toplg kunstgrasvoetbalveld D	245.000	-	245.000	245.000	-
FC Purmerend toplaag kunstgrasvoetbal E	245.000	-	245.000	245.000	-
Kleedaccomm. Mixed Hockey Club (MHC)	123.000	-	-	-	123.000
BV022 Sport en recreatie	10.809.611	2.588.171	5.891.942	8.480.113	2.329.498
OHP 2018 nieuwbouw OBS Wheermolen	2.057.270	-	164.582	164.582	1.892.688
Elektrische installatie Spinnepok 1	91.131	3.608	64.977	68.585	22.546
Luchtbeh / ventilator Spinnepok 1	25.000	-	-	-	25.000
OHP 2018 Uitbreiding Klim-op	1.318.422	-	105.474	105.474	1.212.948
BV025 Onderwijs	3.491.823	3.608	335.033	338.640	3.153.183
Inn. woonvorm Zeevangsstr.2 gebruiksklaar	122.085	79.212	14.021	93.233	28.852
25 units Westerweg 69 (grond)	258.000	-	258.000	258.000	-
21 units Kanaaldijk (grond)	351.000	-	-	-	351.000
44 units Karekietpark	3.047.000	-	64.140	64.140	2.982.860
28 units Etserstraat	2.106.000	-	36.640	36.640	2.069.360
25 units Westerweg 69	2.364.000	-	380.399	380.399	1.983.601
21 units Kanaaldijk	1.474.000	-	24.575	24.575	1.449.425
44 units Karekietpark (grond)	101.243	-	-	-	101.243

Omschrijving object, beleidsveld en programma	Geraamd bedrag	Totaal besteed t/m 2017	Totaal besteed in 2018	Totaal besteed t/m 2018	Over(-) of onderschr (+)
28 units Etserstraat (grond)	319.887	-	-	-	319.887
BV026 Maatschappelijke ondersteuning	10.143.215	79.212	777.774	856.987	9.286.228
PGR02 Samenleving	25.049.649	2.674.456	7.561.225	10.235.681	14.813.968
Merceder Atego 1218 L euro 5	144.097	-	-	-	144.097
Liebherr AA316 Litronic sorteerknijper	203.162	-	-	-	203.162
Statische perscontainer milieustraat	60.000	-	-	-	60.000
Oc's Kop West betonnen putten+plaatsing	78.000	-	-	-	78.000
Oc's Kop West binnenbakken	104.000	-	-	-	104.000
Oc's Kop West toegangssysteem	26.000	-	-	-	26.000
BV041 Milieu	615.259	-	-	-	615.259
PGR04 Milieu	615.259	-	-	-	615.259
Parkeerpl. (20st) incl.verbreden rijbaan	62.000	-	-	-	62.000
Dynamisch Parkeerverwijssysteem	147.840	-	-	-	147.840
Vloeren Claxonate 2018 en 2019	115.000	-	-	-	115.000
VRI Azielaan/Gangeslaan	97.587	15.699	8	15.706	81.881
VRI Gorslaan/Linnaeusstraat	134.245	-	-	-	134.245
VRI Gorslaan/Waterlandlaan	133.000	-	-	-	133.000
VRI van IJsendijkstr./Wormerplein	67.000	-	-	-	67.000
VAT-kstn ivm aanb. 6 VRI s (17-20)	50.000	-	-	-	50.000
Schoolroute-oversteek IJsendijkstraat	35.000	1.118	2	1.120	33.880
BV051 Bereikbaarheid	841.672	16.816	10	16.827	824.845
PGR05 Bereikbaarheid	841.672	16.816	10	16.827	824.845
Vervanging Hoornse brug	4.508.525	1.128.017	2.997.559	4.125.576	382.949
Kooimanbrug, verv. brugbesturing	147.000	-	-	-	147.000
Groot onderhoud bruggen 2018	460.000	-	-	-	460.000
Verv. houten bruggen in composiet 2018	800.000	-	222.897	222.897	577.103
Groot onderhoud bruggen 2017	675.000	92.232	201	92.433	582.567
Uitvoeringsprogramma 2018 Asfalt	2.338.000	-	244.258	244.258	2.093.742
Uitvoeringsprogramma 2018 Elementen	387.000	-	-	-	387.000
Fietspaden	1.000.000	41.181	259.959	301.140	698.860
Uitv.progr. Asfalt Wagenweggebied	1.216.400	-	-	-	1.216.400
Uitv.progr. Elementen Wagenweggebied	1.216.400	-	-	-	1.216.400
DAF FA 45 LF euro 3	141.908	-	-	-	141.908
Verv. lichtmasten rec. Waterlandlaan	25.000	-	-	-	25.000
Verv. armaturen rec. Edisonweg	25.000	-	-	-	25.000
Verv. armaturen rec. Waterlandlaan	75.000	-	-	-	75.000
Merceder Atego 1218 L euro 4	209.105	-	-	-	209.105
Opzetstrooier klein Nido (Mitsubishi)	67.312	-	29.900	29.900	37.412
Opzetstrooier klein Nido (Mitsubishi)	33.656	-	27.700	27.700	5.956
Opzetstrooier groot Nido (haakarm)	60.000	-	46.818	46.818	13.182
Opzetstrooier middel Nido (pickup)	41.258	-	31.371	31.371	9.887
Sneeuwplough Nido (pickup)	30.000	-	-	-	30.000
Sneeuwborstel Nido (pickup)	23.754	-	-	-	23.754
Opzetstrooier middel Nido (pickup)	41.258	-	-	-	41.258
Sneeuwplough Nido (pickup)	15.000	-	-	-	15.000
Sneeuwborstel Nido (pickup)	11.877	-	-	-	11.877
Opzetstrooier klein Nido (Mitsubishi)	33.656	-	-	-	33.656
Opzetstrooier klein Nido (Mitsubishi)	33.656	-	-	-	33.656

Omschrijving object, beleidsveld en programma	Geraamd bedrag	Totaal besteed t/m 2017	Totaal besteed in 2018	Totaal besteed t/m 2018	Over(-) of onderschr (+)
Sneeuwborstel Nido (pickup)	11.877	-	-	-	11.877
Sneeuwborstel Nido (pickup)	11.877	-	-	-	11.877
Sneeuwploeg Nido (bestrating)	26.000	-	-	-	26.000
Sneeuwploeg Nido (bestrating)	13.000	-	-	-	13.000
Lozingsputten t.b.v. poepzuiger	150.000	-	785	785	149.215
John Deere Gator	16.897	-	-	-	16.897
DAF FA 75 CF euro 3 20821	257.810	-	-	-	257.810
Beschoeiingen 2018	364.000	-	271.175	271.175	92.825
Verbreed GRP (GRP+) 2016	3.111.159	2.714.956	258.077	2.973.033	138.126
Vervanging riolering 2018	2.781.000	-	118.231	118.231	2.662.769
Vervanging riolering Wagenweggebied	767.200	-	-	-	767.200
Verv. rioolgem.(Walakker-Nieuwstr-Uylln)	530.000	-	-	-	530.000
BV061 Beheer openbare ruime	21.656.585	3.976.385	4.508.931	8.485.317	13.171.268
PGR06 Beheer openbare ruimte	21.656.585	3.976.385	4.508.931	8.485.317	13.171.268
Wielingenstraat 75, koelmachine	-	-	8.241	8.241	-8.241
BV071 Ruimtelijke ordening	-	-	8.241	8.241	-8.241
PGR07 Ruimtelijke ordening	-	-	8.241	8.241	-8.241
Van IJsendijkstraat 186, dakbedekking	37.000	-	-	-	37.000
Van IJsendijkstr.417, De Koog BI-schildw	28.000	-	-	-	28.000
Van IJsendijkstr.417, De Koog Br/Inbr/bl	44.000	-	-	-	44.000
Ruimtelijk/Huisvesting	109.000	-	-	-	109.000
Tractie	631.142	-	-	-	631.142
Eindtotaal	48.903.307	6.667.658	12.078.407	18.746.065	30.157.242

8 WNT-verantwoording 2018

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Gemeente Purmerend. Het voor Gemeente Purmerend toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 189.000; het algemeen bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. *Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling.*

bedragen x € 1	G. Blom	R.J.C. van der Laan
Functiegegevens	Gemeentesecretaris / Algemeen Directeur	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	122.028	74.791
Beloningen betaalbaar op termijn	18.160	11.692
<i>Subtotaal</i>	<i>140.188</i>	<i>86.483</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000	189.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	140.188	86.483
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2017	G. Blom	R.J.C. van der Laan	J.F. Kamminga
bedragen x € 1	Gemeentesecretaris / Algemeen Directeur	Griffier	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2017	15/09 – 31/12*	01/08 – 31/12	01/01 – 17/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	0,89
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	35.251	30.171	88.028
Beloningen betaalbaar op termijn	4.996	4.482	13.376
<i>Subtotaal</i>	<i>40.247</i>	<i>34.653</i>	<i>101.404</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	53.556	75.871	154.470
Totale bezoldiging	40.247	34.653	101.404

* De functie Gemeentesecretaris / Algemeen Directeur is gedurende de periode 1 april tot 15 september 2017 vacant geweest.

1b. *Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12.*
Bovengenoemde categorie was in 2018 voor Gemeente Purmerend niet van toepassing.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Bovengenoemde categorie was in 2018 voor Gemeente Purmerend niet van toepassing.

1d. Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder.

Bovengenoemde categorie was in 2018 voor Gemeente Purmerend niet van toepassing.

1e. In het geval een topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van onderstaande tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1a of 1d.

Bovengenoemde categorie was in 2018 voor Gemeente Purmerend niet van toepassing.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

Bovengenoemde categorie was in 2018 voor Gemeente Purmerend niet van toepassing.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT.

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

9 Verslag Auditcommissie

Zie voor het advies van de Auditcommissie raadsvergadering van 26 juni 2019.

Punt 13. Hamerpunt: Programmarekening gemeente Purmerend 2018

10 Controleverklaring

Aan: de raad van de gemeente Purmerend

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van de gemeente Purmerend gecontroleerd. Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2018 als van de activa en passiva van de gemeente Purmerend op 31 december 2018 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen waaronder de gemeentelijke verordeningen zoals opgenomen in het vigerende normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:

- het overzicht van baten en lasten over 2018;
- de balans per 31 december 2018;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen; en
- de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het gemeentelijk controleprotocol en de Regeling Controleprotocol Wet normering topinkomens (Wnt) 2018. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Purmerend zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties, de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals vastgelegd in het 'Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarstukken 2018-2021 van de gemeente Purmerend' inclusief het geactualiseerde normenkader 2018. Wij zijn met de raad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 100.000,- rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of Wnt-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen, en diverse bijlagen. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is, zoals bedoeld in artikel 213 lid 3 sub d Gemeentewet, en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen zoals opgenomen in het vigerende normenkader van de gemeente Purmerend.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude. Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeente in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, Bado, het gemeentelijke controleprotocol, de Regeling Controleprotocol Wnt 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid

in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde afweging dat de gemeente in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeente de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Haarlem, 29 mei 2019

Reg.nr.: 1007193/215/411/1270

Ipa-Acon Assurance B.V.

Was getekend : mr. drs. J.C. Olij RA

11 Portefeuilleverdeling

Zie onderstaande link voor portefeuilleverdeling:

[College van burgemeester en wethouders](#)

AFKORTINGENLIJST

Afkorting	Betekenis
GR	Gemeenschappelijke Regeling
HVC	Huisvuilcentrale Alkmaar
SVP	Stadsverwarming Purmerend
WIA	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
WW	Werkloosheidswet

